

**T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ BİLİM DALI**

**TÜRKİYE'DEKİ VAKIF ÜNİVERSİTELERİNDEN
BEYKENT, İSTANBUL BİLGİ VE BİLKENT
ÜNİVERSİTELERİ VE AMERİKA BİRLEŞİK
DEVLETLERİ'NDEKİ LEHIGH ÜNİVERSİTESİ
İNGİLİZCE HAZIRLIK PROGRAMLARINDA
ORGANİZASYON YAPISI VE ÖĞRETİM
GÖREVLİSİ İSTİHDAMI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÖZLEM SAYGI BİRGÜN

İstanbul, 2006

**T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ BİLİM DALI**

**TÜRKİYE'DEKİ VAKIF ÜNİVERSİTELERİNDEN
BEYKENT, İSTANBUL BİLGİ VE BİLKENT
ÜNİVERSİTELERİ VE AMERİKA BİRLEŞİK
DEVLETLERİ'NDEKİ LEHIGH ÜNİVERSİTESİ
İNGİLİZCE HAZIRLIK PROGRAMLARINDA
ORGANİZASYON YAPISI VE ÖĞRETİM
GÖREVLİSİ İSTİHDAMI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÖZLEM SAYGI BİRGÜN

TEZ DANIŞMANI: Yrd. Doç. Dr. SEVAL AKBIYIK

İstanbul, 2006

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
YÜKSEK LİSANS TEZ SINAV TUTANAĞI

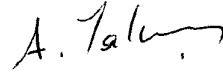
20.03.2006

Enstitümüz *İşletme Yönetimi Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı* yüksek lisans öğrencilerinden EY2451-003 numaralı *Özlem Saygı Birgün*'ün "*Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim - Öğretim ve Sınav Yönetmeliği*"nin ilgili maddesine göre hazırlayarak, Enstitümüze teslim ettiği "**TÜRKİYE'DEKİ VAKIF ÜNİVERSİTELERİNDEN BEYKENT, İSTANBUL BİLGİ VE BİLKENT ÜNİVERSİTELERİ VE A.B.D.'NDEKİ LEHIGH ÜNİVERSİTESİ İNGİLİZCE HAZIRLIK PROGRAMLARINDA ORGANİZASYON YAPISI VE ÖĞRETİM GÖREVLİLERİNİN İSTİHDAMI**" adlı Tezini, Yönetim Kurulumuzun 20.03.2006 tarih ve 2006/04 sayılı toplantısında seçilen ve Fakülte binasında toplanan biz jüri üyeleri huzurunda, ilgili yönetmeliğin (c) bendi gereğince (65) dakika süre ile aday tarafından savunulmuş ve sonuçta adayın tezi hakkında *oybirliği* ile **Kabul** kararı verilmiştir.

İşbu tutanak, 5 nüsha olarak hazırlanmış ve Enstitü Müdürlüğü'ne sunulmak üzere tarafımızdan düzenlenmiştir.

DANIŞMAN
YRD.DOÇ.DR.SEVAL AKBIYIK

ÜYE
PROF.DR.ASUMAN YALÇIN

ÜYE
YRD.DOÇ.DR.NURAY ERGÜL

ÖZGEÇMİŞ

25 Mart 1977 Koceeli doğumluyum. İlk öğretimimi Gölcük İlköğretim, orta öğretimimi Gölcük Merkez Ortaokulu ve Ahmet Hamdi Gökbayrak Anadolu Öğretmen Lisesi'nde tamamladım. Ortadoğu Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesine bağlı İngilizce Öğretmenliği programında 1995 - 2000 yılları arasında lisans eğitimi aldım. 1 yıl süreyle bir dil kursunda yaptığım İngilizce öğretmenliğinin ardından, 2 yıl süre ile Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim okullarında yine İngilizce öğretmenliği yaptım. 2003 yılında bu görevden ayrılarak, Beykent Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu İngilizce Hazırlık Programında öğretim görevlisi olarak çalışmaya başladım. 2004 yılında aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalına bağlı Eğitim Yönetimi ve Denetimi yüksek lisans programına kaydoldum. Halen Beykent Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu İngilizce Hazırlık Programında Ayazağa kampüsü Program Koordinatörü ve öğretim görevlisi olarak çalışmaktayım.

AUTOBIOGRAPHY

I was born in Kocaeli in 1977. I was educated at Gölcük İlköğretim Primary School, Gölcük Merkez Secondary School and then Ahmet Hamdi Gökbayrak Anatolian Teacher Training High School. I had my BA degree education in Foreign Languages Programme under the Faculty of Education in Middle East Technical University between 1995 and 2000. I worked for a private language school and schools of Ministry of Education as an English teacher in Ankara. I started to work at Beykent University English Language Preparatory Programme as an English Language instructor in 2003. I had my MBA in Administration and Controlling Education between 2004 and 2006 at Beykent University. I have been the preparatory programme coordinator and English language instructor at Beykent University Ayazağa campus at the same time at the moment.

ÖNSÖZ

Türkiye’de üniversitelerin önemli bir kısmında tamamen veya kısmen İngilizce dilinde eğitim yapılmakta, buna nedenle üniversiteler bünyelerinde İngilizce Hazırlık Programları barındırmaktadırlar. Yabancı dilde eğitim yapılan bu eğitim kurumlarında İngilizce Hazırlık Programlarına önemli görevler düşmektedir.

Önemsenecek düzeyde kaynak ayrılan İngilizce Hazırlık Programlarında, organizasyon yapısının ve öğretim görevlisi istihdamı süreci ile ilgili verilerin toplanması ve karşılaştırılması programlardaki uygulamalara yön vermesi açısından bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu gereklilikten yola çıkılarak hazırlanan bu çalışma, Türkiye’deki üniversitelerden Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent Üniversiteleri ve Amerika Birleşik Devletleri’nden Lehigh Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programlarındaki organizasyon yapıları ve öğretim görevlisi istihdam süreci karşılaştırılmıştır.

Eğitim yönetimi alanında yapılan karşılaştırmalı çalışmalarda görülen önemli eksikliğin giderilmesi doğrultusundaki çabalara katkıda bulunabilmek düşüncesiyle gerçekleştirilen bu çalışmada; görüş ve önerilerinden yararlandığım tez yöneticim Yard. Doç. Dr. Seval Akbıyık’a, Amerika’daki uygulama ve politikalara ilişkin açıklamaları konusundaki yardımlarından dolayı Tim Bonner’a, kaynakların sağlanmasında büyük yardımları olan kardeşim Öznur Saygı ve sevgili arkadaşlarım Emine Kılıç, Asu Şahin ve Erdem Arslan’a, önerilerinden dolayı Mirişah Çorbacı’ya, araştırmayı redakte eden ve her aşamada desteğini esirgemeyen eşim Mesut Birgün’e, yazışma yoluyla döküman talebime cevap vererek ilgili dökümanları gönderen tüm ulusal ve uluslararası kuruluşlara teşekkür ederim.

Özlem Saygı Birgün

İstanbul, Şubat, 2006

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZGEÇMİŞ	i
AUTOBIOGRAPHY	ii
ÖNSÖZ	iii
ŞEKİL LİSTESİ	vii
TABLO LİSTESİ	viii
KISALTMALAR	ix
ÖZET	x
ABSTRACT	xi
GİRİŞ	1
1. BÖLÜM: Yükseköğretim Sistemleri ve Dil Öğretimi	
1.1. Türkiye’deki Üniversitelerin Tarihçesi ve Gelişimi	6
1.2. Türkiye’de Yabancı Dil Öğretiminin Tarihçesi ve Gelişimi	9
1.3. A.B.D’de Yükseköğretim Sistemine Genel Bakış	13
2. BÖLÜM: İngilizce Hazırlık Programları	
2.1. Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi Veren Üniversitelerdeki İngilizce Hazırlık Programlarının Konumlandırılması	15
2.2. A.B.D’de İngilizce Hazırlık Programlarının Konumlandırılması	17
3. BÖLÜM: Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve Lehigh Üniversiteleri Araştırmaları	
3.1. Beykent Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı	
3.1.1. Genel Tanıtımı	19
3.1.2. Hedefleri	19
3.1.3. Program Yapısı ve Ölçme Değerlendirme Sistemi	20
3.1.4. Organizasyon Yapısı	22
3.2. Beykent Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programında Öğretim Görevlisi İstihdamı	
3.2.1. İstihdam için Başvuru Önkoşulları	24
3.2.2. Öğretim Görevlisi Seçim Basamakları	25
3.2.3. Öğretim Görevlileri için Oryantasyon Programı ve Deneme Süresi	25
3.2.4. Öğretim Görevlisi Performansını Değerlendirme Yöntemi ...	26

3.2.5. Öğretim Görevlisi Performansını Değerlendirme Sonuçlarının Öğretim Görevlileri ile Paylaşımı	26
3.2.6. Öğretim Görevlilerinin Hizmet İçi Eğitimi	26
3.2.7. Öğretim Görevlilerinin Çalışma Şartları	27
3.3. İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı	
3.3.1. Genel Tanıtımı	28
3.3.2. Hedefleri	28
3.3.3. Program Yapısı ve Ölçme Değerlendirme Sistemi	29
3.3.4. Organizasyon Yapısı	31
3.4. İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programında Öğretim Görevlisi İstihdamı	
3.4.1. İstihdam için Başvuru Önkoşulları	34
3.4.2. Öğretim Görevlisi Seçim Basamakları	35
3.4.3. Öğretim Görevlileri için Oryantasyon Programı ve Deneme Süresi	35
3.4.4. Öğretim Görevlisi Performansını Değerlendirme Yöntemi ...	36
3.4.5. Öğretim Görevlisi Performansını Değerlendirme Sonuçlarının Öğretim Görevlileri ile Paylaşımı	37
3.4.6. Öğretim Görevlilerinin Hizmet İçi Eğitimi	37
3.4.7. Öğretim Görevlilerinin Çalışma Şartları	38
3.5. Bilkent Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı	
3.5.1. Genel Tanıtımı	40
3.5.2. Hedefleri	40
3.5.3. Program Yapısı ve Ölçme Değerlendirme Sistemi	41
3.5.4. Organizasyon Yapısı	43
3.6. Bilkent Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programında Öğretim Görevlisi İstihdamı	
3.6.1. İstihdam için Başvuru Önkoşulları	46
3.6.2. Öğretim Görevlisi Seçim Basamakları	46
3.6.3. Öğretim Görevlileri için Oryantasyon Programı ve Deneme Süresi	47
3.6.4. Öğretim Görevlisi Performansını Değerlendirme Yöntemi ...	48
3.6.5. Öğretim Görevlisi Performansını Değerlendirme Sonuçlarının Öğretim Görevlileri ile Paylaşımı	49
3.6.6. Öğretim Görevlilerinin Hizmet İçi Eğitimi	50
3.6.7. Öğretim Görevlilerinin Çalışma Şartları	51
3.7. Lehigh Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı	
3.7.1. Genel Tanıtımı	52

3.7.2. Hedefleri	52
3.7.3. Program Yapısı ve Ölçme Değerlendirme Sistemi	53
3.7.4. Organizasyon Yapısı	55
3.8. Lehigh Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programında Öğretim Görevlisi İstihdamı	
3.8.1. İstihdam için Başvuru Önkoşulları	57
3.8.2. Öğretim Görevlisi Seçim Basamakları	57
3.8.3. Öğretim Görevlileri için Oryantasyon Programı ve Deneme Süresi	58
3.8.4. Öğretim Görevlisi Performansını Değerlendirme Yöntemi ...	58
3.8.5. Öğretim Görevlisi Performansını Değerlendirme Sonuçlarının Öğretim Görevlileri ile Paylaşımı	59
3.8.6. Öğretim Görevlilerinin Hizmet İçi Eğitimi	59
3.8.7. Öğretim Görevlilerinin Çalışma Şartları	59
3.9. Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve Lehigh Üniversiteleri Karşılaştırmaları - Benzerlikler ve Farklar	
3.9.1. Organizasyon Yapıları	60
3.9.2. Öğretim Görevlisi İstihdamı	
3.9.2.1. Başvuru Önkoşulları	64
3.9.2.2. Seçim Basamakları	68
3.9.2.3. Oryantasyon Programları ve Deneme Süreleri	71
3.9.2.4. Öğretim Görevlisi Performansını Değerlendirme ve Öğretim Görevlileri ile Paylaşma Yöntemleri	74
3.9.2.5. Öğretim Görevlilerinin Hizmet İçi Eğitimleri	77
3.9.2.6. Öğretim Görevlilerinin Çalışma Şartları	80
3.9.3. Değerlendirme	83
4. BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERİLER	
4.1. Sonuç	86
4.2. Öneriler	
4.2.1. Uygulayıcılar için Öneriler	88
4.2.2. Araştırmacılar için Öneriler	89
KAYNAKÇA	90
EKLER	95

ŞEKİL LİSTESİ

SAYFA

1. Beykent Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı Organizasyonu	22
2. Beykent Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı Yönetim İlişkileri	23
3. İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı Organizasyonu	31
4. İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı Yönetim İlişkileri	32
5. Bilkent Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı Organizasyonu	43
6. Bilkent Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı Yönetim İlişkileri	44
7. Lehigh Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı Organizasyonu	55
8. Lehigh Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı Yönetim İlişkileri	56

TABLO LİSTESİ

	SAYFA
1. Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve Lehigh Üniversiteleri Organizasyon Yapıları Arasındaki Fark ve Benzerlikler	63
2. Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve Lehigh Üniversiteleri Öğretim Görevlisi İstihdamı için Başvuru Önkoşulları Arasındaki Fark ve Benzerlikler	67
3. Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve Lehigh Üniversiteleri Öğretim Görevlisi İstihdamı için Seçim Basamakları Arasındaki Fark ve Benzerlikler	70
4. Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve Lehigh Üniversiteleri Öğretim Görevlileri için Hazırlanmış Oryantasyon Programları ve Deneme Süreleri Arasındaki Fark ve Benzerlikler	73
5. Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve Lehigh Üniversiteleri Öğretim Görevlilerinin Performanslarını Değerlendirme Yöntemleri Arasındaki Fark ve Benzerlikler	76
6. Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve Lehigh Üniversiteleri Öğretim Görevlilerinin Hizmetiçi Eğitimleri Arasındaki Fark ve Benzerlikler	79
7. Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve Lehigh Üniversiteleri Öğretim Görevlilerinin Çalışma Şartları Arasındaki Fark ve Benzerlikler	82

KISALTMALAR

BIET	Bilgi Instutional Exemption Test (Bilgi Üniversitesi İngilizce Yeterlilik Sınavı)
BULET	Beykent University Language Exemption Test (Beykent Üniversitesi Dil Muafiyet Sınavı)
BUPT	Beykent University Placement Test (Beykent Üniversitesi Düzey Belirleme Sınavı)
BUSEL	Bilkent University School of English Language (Bilkent Üniversitesi İngilizce Dil Okulu)
COPE	Certificate of Proficiency in English Examination (İngilizcede Yeterlilik Sertifikası)
CV	Curriculum Vitae (Özgeçmiş)
DELTA	Diploma in English Language Teaching to adults (Yetişkinlere İngilizce Öğretimi Diploması)
ESL	English as a Second Language (İkinci Dil olarak İngilizce)
ELT	English Language Teaching (İngilizce Öğretimi)
ICELT	International Certificate in English Language Teaching (İngilizce Öğretiminde Uluslararası Sertifika)
IELTS	International English Language Testing System (Uluslararası İngilizce Sınav Sistemi)
ÖSS	Öğrenci Seçme Sınavı
TOEFL	Test of English as a Foreign Language Exam (Yabancı Dil Olarak İngilizce, Dil Testi)
YDYO	Yabancı Diller Yüksekokulu
YÖK	Yükseköğretim Kurulu

ÖZET

Bu betimsel araştırmanın amacı Türkiye'deki üniversitelerden Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Lehigh Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programlarındaki organizasyon yapısı ve öğretim görevlisi istihdam süreçleri arasındaki benzerlik ve farklılıkları ortaya koymaktır. Araştırma için alanyazın taraması ve internet olmak üzere nitel veri toplama araçları kullanılmıştır.

Bu çalışmada öncelikle Türkiye ve A.B.D.'nde yükseköğretimin tarihçesi ve gelişimine bakılarak bu ülkelerdeki İngilizce Hazırlık Programları konumlandırılmıştır. Ardından seçilen tüm üniversitelerin İngilizce Hazırlık Programının hedefleri, program yapısı ve ölçme değerlendirme sistemi ön bilgi olarak verilmiş, organizasyon yapısı, öğretim görevlisi istihdamında başvuru önkoşulları, seçim basamakları, oryantasyon programı, deneme süresi, performans değerlendirme süreci, hizmet içi eğitim, ve çalışma şartları ayrıntılı olarak tespit edilmiştir. Bu bilgilerin ardından programların organizasyon yapısı ve öğretim görevlisi istihdam süreçleri arasındaki fark ve benzerlikler ortaya konmuştur.

Bulgular, Türkiye'de araştırma kapsamındaki üniversitelerin İngilizce Hazırlık programlarında organizasyon yapısını daha çok programının büyüklüğünün belirlediği ve benzerlik gösterdiği, A.B.D.'ndeki üniversitede ise yapının şekillenir iken bireysel ihtiyaçları karşılamaya yönelik oluşturulan eğitim programına hizmet eden bir yapı oluşturulduğunu ortaya koymaktadır. Öğretim görevlisi istihdam süreçleri benzerliği aşamalara göre değişmekte, belli bir aşamada benzerlik gösteren İngilizce Hazırlık Programlarındaki uygulamalar başka bir aşamada farklılık gösterebilmektedirler.

Araştırmanın sonucu Türkiye'deki uygulamaların birbirleri ile daha önemli ölçülerde benzerlik gösterdiğini ortaya koymakta, A.B.D.'nde uygulamalar aynı oranda benzerlikler göstermemesine karşın tamamen farklı bir tablo ortaya çıkmamaktadır.

ABSTRACT

The purpose of this descriptive study is to compare and contrast the organizational structure and recruitment process at English Language Preparatory Programmes in Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent Universities in Turkey and Lehigh University in the U.S.A. The methods and procedures used in collecting data for this study were qualitative, gathered via literatura research and the Internet.

In this study, the English Preparatory Programmes are defined, following an introduction of the history and the development of university education in Turkey and the U.S.A. Further, objectives, organizational structure and student evaluation process of English Language Programmes in chosen universities are given as a prior information. In addition to this, organizational structure of the programme, application prerequisites, selection process, orientation programme, probation, the process of performance evaluation and induction programme for lecturers are determined. Following this, the differences and similarities among these programmes in organizational structure and recruitment process are explored.

Findings of the study show that, the organizational structures of the programmes in English Language Programmes in Turkish universities which are based on the size of the programme are similar. They are different from the programme in American university because of its structure being formed for individual learning. The recruitment process differences and similarities cannot be generalized as the practises have changed in every stage.

In conclusion, the practises in Turkey are mostly similar to each other while the practises in the U.S.A are slightly different from Turkey.

GİRİŞ

1994'te yaygınlaşmaya başlayan yabancı dil ile eğitim o günden bugüne daha da artmıştır. Günümüzde yabancı dilin önemi tartışılmaz bir gerçektir. İngilizcenin dünya dili olarak benimsenmesi bu durum üzerinde en etkili sebeplerdendir. Günümüzde dil bilmek, İngilizce bilmek, sahip olunması istenilen bilgiye kaynağından ulaşmak, bilgiyi aktarabilmek ve iletişim sağlamak, gelişen ve globalleşen dünya ile ortaya çıkan yenilikleri izleyebilmek ya da diğer toplumlara aktarabilmek, böylece, içinde bulunulan çağı kavrayabilmek ve yakalama şansına sahip olmak anlamına gelmektedir.

Türkiye'de yabancı dil bilmek denilince dünya dili haline gelmiş İngilizce akla gelmektedir. Son 10 yılda İngilizcenin önemi ile birlikte, konu ile ilgili olarak gerek devletin, gerek özel sektörün, gerekse bireylerin yatırımları artmıştır. Bu da Türkiye'de İngilizcenin, bilen kişileri bilmeyenlerin birkaç adım önüne geçirdiği gerçeği ile doğrudan ilgilidir.

İngilizce dili Türkiye'de çeşitli kurum ve kuruluşlarca öğretilmekte, bu işi en ciddi yatırımlarla yapan kurumlardan birisi olarak da üniversiteler görülmektedir. Eğitim dili İngilizce olsun olmasın birçok üniversitede, üniversiteye gelen öğrencilere dil eğitimi vermek için "İngilizce Hazırlık Programları" oluşturulmuştur. Günümüzde, üniversite eğitimi küreselleşmiş, bu küreselleşme ile eğitim ve araştırma dili olarak İngilizce hızla yaygınlaşmaya başlamış, akademik dünya için *lingua franca* haline gelmiştir¹. Türkiye de bu küreselleşmeden payını almış, yabancı dil ile eğitim yapan üniversiteler, eğitimlerini yabancı dilde sürdürebilmeleri için öğrencilerini belli bir dil seviyesine getirebilmek amacıyla, bünyelerinde oluşturdukları İngilizce hazırlık programlarında dil eğitimi vermeye başlamışlardır. Hazırlık programları, öğrencinin üniversiteye kayıt yaptırmamasından sonra dil seviyesini belirleme veya dil hazırlık

¹ İlhan Tekeli, *Eğitim Üzerine Düşünmek*, Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi, 2003, s. 62.

sınıfından muafiyet amacıyla sınav yapmaktadırlar. Bu sınavı başarı ile tamamlayanlar doğrudan ilgili oldukları alan eğitimine devam etmekte, diğerleri ise İngilizce seviyelerine göre sınıflandırılarak bir veya iki yıl süreyle dil eğitimi almaktadırlar. Yabancı dilin büyük bir öneme sahip olduğu Türk Üniversite hayatında, bilimsel araştırmalar için yabancı dil eğitimi mi yoksa yabancı dilde eğitim mi sorusu hala tartışma konusudur. Ancak yanıt ne olursa olsun, tartışılması gereken konulardan birisi de o ülke araştırmacılarına yabancı dillerin nasıl öğretilceğidir. Bu nedenle yabancı dil eğitimine ilişkin mevcut yapıların irdelenmesi önem arz etmektedir.

Ancak, öğrencilerine bilimsel çalışmalarında ihtiyaçları olan dil yetisini kazandırmayı amaçlayan ve bu nedenle de bünyesinde yabancı dil hazırlık programı bulunan üniversitelerde, görünüşte benzer işi yaptıkları gözlenirse de sözkonusu hazırlık programları, birbirlerine ne ölçüde benzemekte ne ölçüde farklılaşmaktadırlar? Dünya çeşitli sınavlar aracılığı ile dil eğitimini standart hale getirmeye çalışırken, Türkiye’de yabancı dil eğitimi ne durumdadır?

Bu çalışma, İngilizce hazırlık programlarının çatısını teşkil eden organizasyon yapısı ve dil öğretimini gerçekleştirmede önemsenmesi en gerekli konu olan öğretim görevlisi istihdamı konularını ele almakta, verileri karşılaştırmalı olarak, temelde Türkiye’den seçilen üç vakıf üniversitesi ve Amerika Birleşik Devletlerinden seçilmiş bir üniversiteyi incelemek sureti ile ortaya koymaktadır. Bu amaç doğrultusunda;

1. Beykent Üniversitesi İngilizce hazırlık programı organizasyon yapısı ne şekildedir,
2. Beykent Üniversitesi öğretim görevlisi istihdamında nasıl bir süreç izlemektedir,
3. İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce hazırlık programı organizasyon yapısı ne şekildedir,

4. İstanbul Bilgi Üniversitesi öğretim görevlisi istihdamında nasıl bir süreç izlemektedir,
5. Bilkent Üniversitesi İngilizce hazırlık programı organizasyon yapısı ne şekildedir, İngilizce hazırlık programı organizasyon yapısı ne şekildedir,
6. Bilkent Üniversitesi öğretim görevlisi istihdamında nasıl bir süreç izlemektedir,
7. Lehigh Üniversitesi İngilizce hazırlık programı organizasyon yapısı ne şekildedir, İngilizce hazırlık programı organizasyon yapısı ne şekildedir,
8. Lehigh Üniversitesi öğretim görevlisi istihdamında nasıl bir süreç izlemektedir, soruları cevaplanmaya çalışılarak Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve Lehigh Üniversitelerinin İngilizce hazırlık programları organizasyon yapıları ve öğretim görevlisi istihdamı arasındaki fark ve benzerlikler tespit edilmiştir. .

Yapılan alanyazın taramasında araştırma konusu ile ilgili araştırmaların çok az olduğu saptanmıştır. Saptanan başlıklarda, karşılaştırmalı yapılmış bir araştırma yoktur. Bu araştırmanın öncelikle karşılaştırmalı eğitim yönetimi alanında katkıda bulunabileceği düşünülmektedir. Araştırma sonuçları ayrıca, Türkiye’de İngilizce dil eğitiminin gelişimi için yararlı olabilir ve ilgili makamların bu konuda yapacağı araştırmalarda da yol gösterici olabilir. Bununla beraber bu çalışma, incelenen İngilizce programlarının deneyimlerinden yararlanılmasına olanak sağlayarak, uygulamalarda var ise eksik noktaların görülmesi, yanlışlıklar konusunda nesnel bilgilerin elde edilmesi ve gerekli düzenlemelerin yapılması için de yol gösterici olabilir. Araştırmanın başka bir açıdan da önemi, başka ülkelerde de yapılacak araştırmalara kaynak oluşturabilmesidir.

Araştırma, Türkiye’de Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve A.B.D’nde Lehigh Üniversitelerinin İngilizce hazırlık programları ile sınırlıdır.

Araştırmada bazı kavramlar sıkça kullanılmakta olduğundan bu kavramlara kısaca değinmek yararlı olacaktır. Bu kavramlardan ilki “İngilizce Hazırlık Programı”dır.

“İngilizce Hazırlık Okulu” olarak da kullanılan kavram Türkiye’de üniversite bünyesinde yer alan, üniversiteye kabul edilen öğrencilere İngilizce dil eğitimi verilen, yaş grubu tanımlanmamasına rağmen genellikle 17-25 yaş arasındaki gençlere İngilizce öğreten program anlamına gelmektedir. Çalışmada sıkça kullanılan başka bir kavram “öğretim görevlisi” kavramıdır. Bazı üniversitelerde “okutman” olarak da tanımlanan öğretim görevlileri, İngilizce hazırlık programında İngilizce derslerini ücret karşılığı veren, fakat akademik unvanı olmayan öğretim elemanlarıdır.

Çalışmada, Türkiye’de vakıf üniversitelerinden Beykent, İstanbul Bilgi ve Bilkent ile Amerika Birleşik Devletlerinde Lehigh Üniversitelerinin İngilizce hazırlık programlarının organizasyon yapıları ve öğretim görevlisi istihdamı arasındaki fark ve benzerlikler, genel tarama modeli ile ortaya konmuştur. Beykent, İstanbul Bilgi ve Bilkent Üniversiteleri kaynağa ulaşılabilirlik kriteri kullanılarak, tesadüfi örnekleme yöntemi ile tercih edilmiş olup, Amerika Birleşik Devletlerinde Lehigh Üniversitesinin seçiminde, üniversitenin Amerika’nın ilk 50 üniversitesi arasında yer alıyor olması ve incelenbilir sayıda yabancı öğrenciye dil eğitimi veriyor olması önemli etken olmuştur. Araştırma kapsamında özellikle A.B.D.’nden bir üniversite örneğinin seçilmesinin sebebi, son dönemlerde ortaya çıkan Amerikan İngilizcesi popülaritesinden ve dil öğretiminde Türkiye’de meydana gelen İngilizce öğreniminde Amerikan İngilizcesi öğrenme talebinin artmasıdır. Türkiye’de uzunca yıllar İngiliz İngilizcesini öğretilmiş ve öğrenilmiştir. Hala İngiliz İngilizcesi tamamen terkedilmiş olmamasına rağmen, günbegün terkedilmekte Amerikan İngilizcesine yönelmekte, öğrencilerin de bu yöndeki istek ve ihtiyaçları artmaktadır.

Araştırma konusu ile ilgili yerli ve yabancı kaynaklara; üniversite kütüphaneleri ile internet, ulusal ve uluslararası belge sağlama hizmetleri veren kuruluşlar aracılığı ile ulaşılmıştır. Ayrıca araştırma kapsamındaki programlarda görev yapmış ve hala

yapmakta olan ğretim görevlisi ve yöneticiler ile aynı programların geçmişte veya hala ğrencisi olan kişilerle elektronik posta yolu ile veya yüzyüze görüşülmüştür. Görüşmelerde EK 1 ve EK 2’de yer alan görüşme soruları sorulmuştur.

Elde edilen veriler, araştırmaya konu olan niversitelerin İngilizce hazırlık programlarının organizasyon yapılarının ve ğretim görevlisi istihdamının belirlenmesi ve karşılaştırılması şeklinde yapılmıştır.

Bunun için bir niversite hazırlık programının genel yapısı, hedefleri, ğrenci kaynakları, program yapısı ve lme değerlendirme sistemi n bilgi olarak verilmiş organizasyon yapısı ve ğretim görevlisi istihdamı; istihdam başvuru nkoşulları, seçim basamakları, oryantasyon programı ve deneme süresi, performans değerlendirme yöntemi, performansını değerlendirme sonuçlarının ğretim görevlileri ile paylaşımı, hizmet içi eğitimi ve ğretim görevlilerinin çalışma şartları başlıkları ile ayrı ayrı incelenmiş aynı başlıklar ile belirtilen niversiteleri programları arasındaki fark ve benzerlikler ortaya konmuştur.

1. BÖLÜM

1.1. Türkiye'deki Üniversitelerin Tarihçesi ve Gelişimi

Türkiye'de yükseköğretim her ne kadar 1773 Mühendishane'i Bahri-i Hümayun'un kuruluşu ile başlamış olsa da modern anlamda üniversite, Darülfünun bir devamı olarak da kabul edilen İstanbul Üniversitesi ile başlamıştır. 1919'da bilimsel özerklik kazanan Darülfünun'a, Cumhuriyet ilan edildikten sonra, 1924 yılında tam özerklik verilmiştir. Ancak köklü bir geçmişi olan Darülfünun'un, yeni modern Cumhuriyetin beklentilerini karşılamaması üzerine 1932 yılında kurumun ıslahı için hükümet İsviçre'den getirttiği Albert Malche'i görevlendirmiştir². Albert Malche'in raporu ışığında 31 Mayıs 1933 tarihinde 2252 sayılı kanun ile Darülfünun kaldırılmış ve Eğitim Bakanlığı İstanbul Üniversitesi'ni kurmakla görevlendirilmiştir. İlk kez üniversite, fakülte, rektör, dekan gibi terimlerin kullanılmaya başlandığı 1933 reformu olarak anılan değişiklik ile; özerklik kaldırılmış, ders programları ve araştırmalar sıkı denetim altına alınmıştır³. İstanbul Üniversitesi'nin kuruluşu ile Cumhuriyet, üniversite sözcüğünü kullanarak kendisiyle başlayacak yeni bir müessese ilan ediyor ve Darülfünun ile sürekliliği yadsıyordu⁴. İstanbul'da reform çalışmaları yapılırken, Ankara'da Tıp Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, Dil ve Tarih ve Coğrafya Fakültesi gibi birçok fakülte ve enstitü kurulmuştur. Bu aşamada bahsi geçen fakülte ve enstitüler henüz bir üniversiteye bağlı olmamakla birlikte, daha sonra Ankara Üniversitesi'nin kuruluşunda temel teşkil edeceklerdir.

1946 yılında 4936 sayılı Üniversiteler Kanunu çıkarılmış ve İstanbul Teknik Üniversitesi ile Ankara Üniversitesi kurulmuştur. Aynı zamanda sayıları artık üç olan üniversitelerin eşgüdümü için Üniversitelerarası Kurul oluşturulmuş,

² Raşit Sarı, "Yükseköğretim Sistemimiz ve Üniversitelerimiz1,"

<http://www.ilkadimdergisi.com/148/kapak-rasitsari.htm>, parag.8, (14.06.2005).

³ Başbakanlık, (düz.), *Üniversite Reformu*, Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1999, s. 55.

⁴ Tekeli, a.g.e., s. 75.

üniversitenin özerkliği ve tüzel kişiliği yasa ile tanınmıştır ⁵. Daha sonra 1955 yılında Karadeniz Teknik, 1955'te Ege, 1956'da Orta Doğu Teknik ve 1957'de Atatürk Üniversiteleri kurulmuştur. Yeni kurulan bu üniversiteler, Türkiye'nin ilk kampüs üniversiteleri olmalarının yanı sıra Alman modelinden Amerikan modeline geçiş arayışlarının izlerini taşımaktaydılar. Özellikle ODTÜ'nün Amerikan modeline en yakın üniversite olarak kurulduğu görülmektedir.

1960 yılı üniversite eğitim tarihinde üniversitelerin hem öğrencisi, hem de öğretim görevlisiyle hızla siyasal eylem içine girmesi açısından önemlidir. Bu yıl başlamak sureti ile üniversitelerin, birçoğu yeni kurulmalarına rağmen, kurumsal kimliklerinin yanı sıra öğrencileri ve öğretim görevlileri ile birlikte, kendilerine toplumsal yaşamda önemli bir yer etmeye çalıştıkları görülmektedir. Ancak 27 Mayıs 1960 askeri darbesi ile 147 öğretim görevlisi ve yardımcısı üniversiteden uzaklaştırılmıştır⁶.

1963, 1964 yıllarında Yüksek Öğretim kurumları, hızla artan öğrenci talebini karşılayamayınca, bir yandan kurumsal merkezi seçme sınavları yapılmaya başlanmış, diğer yandan da 625 sayılı Özel Okullar Yasası çıkarılarak Yüksek Okullar yaygınlaştırılmaya öalışılmıştır⁷. Türkiye'de yükseköğretime yönelik talebinin artmaya devam etmesi üzerine, 1970-1975 yılları arasında birçok Anadolu kentinde üniversite kurulmuş, gece eğitimleri ve mektupla eğitim başlatılmıştır. Bu süreçte, Anayasanın 120. maddesinde 1973 yılında yapılan değişiklik ile ODTÜ dışında tüm üniversiteleri kapsayan 1750 sayılı Üniversiteler Kanunu ve 1765 sayılı Üniversite Personel Kanunu çıkarılmıştır. 1750 sayılı yasayla başkanlığını Milli Eğitim Bakanının yaptığı, üyelerinin yarısını Bakanlar Kurulunun atadığı, diğer yarısının ise üniversitelerin seçilmiş temsilcilerinden oluştuğu Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) kurulmuştur. 6 Kasım 1981 tarihinde, Yükseköğretimde kapsamlı

⁵ a.g.e., s. 77.

⁶ Sarı, a.g.m., parag. 15.

⁷ Tekeli, a.g.e.,s. 80.

düzenlemeler yapan 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu yayınlanarak tüm akademiler, yüksek okullar, eğitim enstitüleri ve konservatuvarlar üniversitelerin bünyesinde toplanmıştır.

1984'te ilk vakıf üniversitesi Bilkent kurulmuştur. Mevcut üniversitelerin artan öğrenci talebini karşılayamaması üzerine 1992'de devlet çok sayıda üniversite kurulması kararını almıştır⁸. Aynı yıl Koç Üniversitesi, bir vakıf üniversitesi olarak yükseköğretimde yerini almıştır. Devam eden yıllarda gerek devlet gerekse vakıf üniversiteleri sayıları artmaya devam etmiş ve 2005-2006 eğitim öğretim yılı itibari ile yılı itibarı ile Türkiye'de 54'ü devlet, 24'ü vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 78 üniversiteye ulaşılmıştır.

Vakıf Üniversiteleri 1982 anayasasının 130. maddesinin 2. fıkrası gereğince, kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile devletin gözetim ve denetimine tâbi olmak üzere vakıflar tarafından kurulmuş yükseköğretim kurumlarıdır⁹. Vakıf üniversiteleri de devlet üniversiteleri gibi YÖK'e bağlıdır. Türk yükseköğretiminde önemli bir yere sahip olduğu şüphe götürmez bir gerçek olan Vakıf üniversitelerinin kurulması, sahip oldukları dinamizm sayesinde bazılarının çok kısa sürede başarısını kanıtlamasıyla ve öğrenciler tarafından daha çok tercih edilir hale gelmesiyle, devlet üniversitelerinin eksiklerinin anlaşılması açısından çok yararlı olmuştur¹⁰. Hem vakıf hem de devlet üniversitelerinin bağlı olduğu YÖK; *Türk yükseköğretim sisteminin uzun dönemli planlarının yapılması, vizyon ve misyon çalışmalarının gerçekleştirilmesi, ulusal akreditasyon ve kalite değerlendirilmelerinin yapılması, kaynak dağılımının planlanması, üniversitelerin hazırladığı ana yönetmeliklerin onaylanması, dekan atamaları, seçimle belirlenen rektör adayları hakkında Cumhurbaşkanı'na görüş*

⁸ Tekeli, a.g.e., s. 85.

⁹ Kemal Gözler (Haz.), "Türkiye Cumhuriyeti Anayasası", *Türkiye Cumhuriyeti Anayasası*, 2004 <http://www.anayasa.gen.tr/1982ay.htm> Bursa: Ekin Kitabevi Yayınları, (11.06.2005).

¹⁰ Başbakanlık, a.g.e., s. 45.

*bildirilmesi, yeni kurulan üniversiteler için rektör, dekan adaylarının belirlenmesi ve Cumhurbaşkanı'na sunulması gibi hem akademik hem de idari görevler yürütmektedir*¹¹.

2004-2005 Eğitim-öğretim yılı itibariyle, 83.742'si vakıf üniversitelerinde olmak üzere toplam 1.247.404 öğrencinin lisans ve önlisans programlarında toplam 77 üniversitede örgün öğretime devam etmekte, bu üniversitelerde toplam 79.555 öğretim elemanı görev yapmaktadır¹².

1.2. Türkiye'de Yabancı Dil Öğretiminin Tarihçesi, Gelişimi

Osmanlı İmparatorluğu döneminde eğitimlerini kendi ülke dilleri ile yapan, ek olarak buldukları ülkenin dilinin de öğretildiği Mekteb-i Sultani bugünkü adı ile Galatasaray Lisesi (1868), İtalyan Lisesi (1870) ve benzer okullar bulunmaktaydı. Cumhuriyetin ilan edilmesi ve Dil Devrimi ile Türkçenin kullanımının sağlanması ve yaygın hale getirilmesi için yeni kararlar alınmış Türkçe eğitim dili olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bu amaçla matematik ve fen dersleri dışındaki kültür derslerine Türkçe yapıma zorunluluğu getirilmiştir. Bu karara uymayan yabancı okullar kendiliklerinden kapanmışlardır. Bu dönemde sadece Galatasaray Lisesi ve bazı yabancı okulları açık kalmıştır. Galatasaray Lisesinin, ayakta kalmaya devam etmesinin sebebi 1868'den beri sürdürdüğü laik kimliğidir hiç şüphesiz. Bahsedilen yaklaşım, Cumhuriyetin ilanının hemen sonrasında Arapça'nın eğitimden uzaklaştırılmak istenmesi, yeni bir alfabe ve milli karakterli toplumsal bir yapıya geçmiş bir devlet için çok da sıra dışı bir yaklaşım değildir. Aynı dönemde yüksek öğretimde hayatında ise Robert Koleji vardır¹³. 1856'da kurulan Robert Koleji bugünkü Boğaziçi Üniversitesinin çekirdeğidir¹⁴. En eski Amerikan kolejlerinden

¹¹ TÜSİAD, *Yükseköğretimin Yeniden Yapılandırılması*, İstanbul, 2003, s.42.

¹² YÖK, "Türk Yükseköğretiminin Bugünkü Durumu" *Kasım 2005 Raporu*, <http://www.yok.gov.tr/egitim/raporlar/raporlar.htm>, (17.01.2006).

¹³ Ömer Demircan, *Dünden Bugüne Türkiye'de Yabancı Dil*, İstanbul: Remzi Kitapevi, 1993, s. 96'dan Kirby, "Türkiye'de Köy Enstitüleri" İmece Yayınevi.1962, s. 65.

¹⁴ Boğaziçi Üniversitesi, "Tarihçe", http://www.boun.edu.tr/about/history_tur.html, (20.01.2006).

birinin Türkiye’de kurulmuş olması, Türkiye yabancı dil tarihi açısından da önemlidir. Aynı dönemde ulusal okullarda ise eğitim dili tamamen Türkçedir.

1932 yılında üniversite reformu için Türkiye’ye gelen Albert Malche, raporunda dil eğitiminin önemi üzerinde de durmuştur. Yükseköğretimde önemli reform önerilerinde bulunan Malche, yükseköğretimin dil bilmeksizin kaliteli bir seviyeye ulaşamayacağı görüşüne istinaden İstanbul Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulunun açılmasını önermiştir. “*Üniversitelerin temel görevi, bilginin üretilmesi ve yayılmasıdır, toplumun sosyal, kültürel, fiziksel ve ekonomik refahının yükseltilmesinde, üniversite üretilen yeni bilgilerin önemi büyüktür, çünkü bilgi üretimi hızla katlanmakta, üretim ve hizmet sektörleri giderek küreselleşen pazarlarda rekabet edebilmek için, daha iyi eğitilmiş insan gücüne ihtiyaç duymaktadır*” görüşünün geçerliliğini koruması, Malche’ı bugün de haklı çıkarmaktadır¹⁵.

1939 yılında ilk Milli Eğitim şurasında, liseden sonra, gerekli ise, öğrenciye eğitim yapacağı alanın dilinin öğretilmesi kararlaştırılmıştır. Dil eğitimine teşvik etmek amacıyla, yine aynı yıl devlet memurlarını yabancı dil öğrenmeye özendirmek için 2656 ve 2659 sayılı yasalara dayanılarak her yıl yabancı dil sınavı açılması ve bu sınav ile memurların bir üst dereceye terfi ettirilmesi veya para ödülü verilmesi kararlaştırılmıştır. Kamu Personeli Dil Sınavı (KPDS) adı ile hala uygulanmaya devam edilen sınavda, başarılı olma şartı yüksek lisans veya doktora programlarına kabul ve akademik yükselişte de aranmaktadır.

1951-1952 ders yılında Türk Eğitim Derneği kolejlerinin ilki Yenişehir Lisesi İngilizce dilinde eğitim öğretime başlamıştır. 1955-1956 eğitim öğretim yılında ise beş adet Maarif Koleji eğitim dünyasına katılmıştır . Fakat bunlar artan öğrenci

¹⁵ Prof. Dr. Günel Akbay, *Üniversite Reformu*, Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1999, s.11.

talebini karşılamada yetersiz kalınca, 1980’de bu alan özel sektöre ve eğitim vakıflarına da açılmıştır¹⁶.

Her geçen gün devlet desteği ile de yaygınlaşmaya başlayan yabancı dil öğretiminin yüksek öğretimde kurumlaşması ise bir devlet üniversitesi olan Orta Doğu Teknik Üniversitesi’nin (ODTÜ) 1956’da açılması ile başlamıştır. Amerikan modeline en yakın üniversite olan ODTÜ’nün eğitim dili İngilizce idi.

1958’den sonra ise yurtdışına dil eğitimi için devlet destekli öğrenci gönderilmeye başlanmıştır. Fakat daha sonraları aynı miktarda kaynak ayrılarak daha fazla öğrencinin ülke içerisinde dil öğretilerek yetiştirilebileceği gündeme gelmiş ve buna yönelik uygulamalara gidilmeye başlanmıştır.

1963’te Milli Eğitim Bakanlığı, Avrupa Konseyi ile “100 Öğretmen Projesi” ile işbirliğine girmiştir. İşbirliği ile devlet doğrudan kendi desteği ile yurtdışına dil eğitimi için kişileri göndermekte idi. Bu işbirliğinin daha sonra, halen verdikleri İngilizce kursları ile Türkiye’de dil eğitimine katkı koyan Türk Amerikan Derneği, Türk İngiliz Kültür Derneği gibi derneklerin açılmasına da faydası olmuştur¹⁷. 1968 yılında ise, yurtdışına gönderilecek devlet memurlarına dil öğretmek üzere “Devlet Memurları Yabancı Diller Eğitim Merkezi” kurulmuştur. Merkez hala devlet bünyesinde çalışan memurlara yabancı dil kursları vermektedir.

1971-1972 yıllarında Robert Koleji Boğaziçi Üniversitesi’ne dönüşmüştür. Böylelikle Türk yüksek eğitimi, ODTÜ’den sonra İngilizce dilinde eğitim yapan ikinci bir üniversiteye kavuşmuştur.

¹⁶ Demircan, a.g.e., s.119.

¹⁷ Demircan, a.g.e., s.110.

1972’de “Yabancı Diller Öğretimi Geliştirme Merkezi”nin kurulması ile de ülkemizde İngilizce kitaplar yazılmaya başlanmıştır.

1980 yılından sonra ise yabancı dil eğitimini “hazırlık” eğitimi olarak düzenleme eğilimi başlamıştır.

14.10.1983 tarih ve 2923 sayılı “Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi Kanunu” eğitim yabancı bir dilde yapılabilir mi tartışmaları alevlenmiştir. Tartışma aslında yabancı dilin hangi amaçla, kimlere öğretileceği konularını kapsamaktadır.

1984 yılı, Türkiye’de yabancı dil eğitim tarihi açısından önemlidir çünkü 2000’lere kadar özellikle ailelerin çocukları için en iyi dil eğitimini alacakları yer olarak görülen ve meslek öğretimlerini İngilizce yapan Anadolu Liseleri açılmıştır. Bu liseler 1 yıllık bir dil eğitiminin ardından öğrencilerine tüm dersleri İngilizce dilinde öğretmekteydi.

1985’ten sonra ise yabancı dil eğitimini hazırlık eğitimi olarak düzenleyen üniversitelerin hepsi, hazırlık eğitimi görenler öğrenciler için derslerin üçte birini İngilizce dilinde görme zorunluluğu getirmişlerdir. 1985 uygulamaya başlanan bu sistem, aslında, 06.11.1981 tarihli Yükseköğretim Kanununun bir sonucudur. Çünkü bu kanunla dil eğitimi, biri yıllara yayılmış diğeri ise ilk iki yarıyıl uygulanan “hazırlık” eğitimi biçimini almıştır. Yine aynı kanunun 49. maddesi ile öğretimlerini yabancı dilde yapacak ana bilim dalları ve bölümler ortaya çıkmıştır.

1994 yılında yabancı dilde eğitim yaygınlaşmaya başlamış ve birçok üniversitede İngilizce dilinde eğitim veren bölümler açılmıştır.

2006 yılına gelindiğinde Türkiye’de dil eğitimi oldukça yaygın ve hala talebinin yüksek olduğu görülmektedir.

1.3. A.B.D’de Yükseköğretim Sistemine Genel Bakış

Bütün gelişmiş ülkelerin yükseköğretim sistemlerini etkileyen Amerikan yükseköğretim modeli, İkinci Dünya Savaşından sonra ortaya çıkmıştır¹⁸. Amerika Birleşik Devletlerinde bugün bilinen ilk üniversite ise 1779 yılında Philadelphia’da kurulan Pennsylvania (Penn) üniversitesidir¹⁹. Aslında Amerikan eğitim hayatı Amerikalı kolonistlerin çoğunun İngiltere asıllı olmasından dolayı önceleri İngiliz okullarını taklit etmesi ile başlamaktadır. ²⁰ Daha sonraları kendi sistemlerini kurmuş ve tüm dünyada etkili olmaya başlamışlardır.

Amerikan yükseköğretim sistemi her geçen gün diğer ülkelerdeki yükseköğretim sistemlerini daha fazla etkiler hale gelmektedir. Örneğin Kıta Avrupası Ülkeleri Amerikan Modeline karşı kendi milli sistemlerini korumaya çalışmakta fakat Amerikan sisteminin eğitim sistemleri üzerindeki etkilerine engel olamamaktadırlar.

ABD’de bugün devlet yükseköğretime hiçbir şekilde karışmamakta ve müdahalede bulunmamaktadır. Bu bağlamda, Türkiye ve Amerikan yükseköğretim sistemleri arasındaki en belirgin fark sistemin işleyişinin Türkiye’de merkeziyetçi, ABD’nde ise bölgesel olmasıdır. ABD’de üniversiteler, kendi özel yönergeleri ile yönetilerek eğitim öğretim hayatlarına devam etmektedirler. Bu yüzdendir ki, ABD’nde devletçe yapılmış bir kalite sıralaması mevcut değildir, bu işi ülkede özel sektörde yer alan kalite onay kurumları (Accreditation Boards) yapmaktadır. Bu kurumların ciddi araştırma ve değerlendirmeler yapması önemlidir. Bu kurumların net olarak deklare ettiği kriterleri olmamasına rağmen onların verdikleri onay toplum adına verilmiş garantilerdir bu da onların toplumla bütünleşmiş olmalarından kaynaklanmaktadır. Bu kalite onay sistemine istinaden, üniversiteler toplumun sürekli değişen, gelişen istekleri ile uyumlu esnek programlar uygulamak zorundadırlar.

¹⁸ Köksoy, *Yükseköğretimde Kalite ve Türk Yükseköğretimi İçin Öneriler*, Ankara, 1997, s. 6.

¹⁹ Philadelphia, “Leading the way in Education, horticulture, public services and more”, *Philadelphia Firsts*, http://philadelphia.about.com/cs/history/a/philly_firsts.htm, (20.01.2006).

²⁰ Kızıltan, *Birleşik Amerika’da Eğitim ve İlkokul Planlaması, Yöntemler ve Eğilimler*, İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1967, s. 3.

ABD’nde yükseköğretimin müşterileri öğrenci ve öğrenci velileri, ar-ge kurumları, kamu ve özel sektör, ulusal ve evrensel toplumdur²¹. Dünyanın değişik yerlerinden gelen öğrencilere de eğitim öğretim olanağı sağlayan Amerika, dünyada oldukça fazla tercih edilen bir ülkedir. Ülkemizden de her yıl binlerce öğrenci lisans, yüksek lisans ve doktora programları için ABD’ne gitmektedir.

²¹ Köksoy, a.g.e., s. 7.

2. BÖLÜM

2.1. Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi veren Üniversitelerdeki İngilizce Hazırlık Programlarının Konumlandırılması

Türkiye’de 2005-2006 eğitim öğretim yılı itibari ile 54 devlet, 24 vakıf olmak üzere toplam 78 üniversite vardır, bu üniversitelerin 69’unda İngilizce hazırlık programı bulunmaktadır. Çalışmanın bundan sonraki bölümlerinde hazırlık programı kavramı İngilizce hazırlık programları için kullanılmaktadır.

İngilizce hazırlık programları çoğunlukla üniversitelerdeki Yabancı Diller Yüksekokullarına (YDYO) bağlıdır. Üniversitelerin bünyesindeki bu hazırlık programları, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu madde 9’da şöyle tarif edilmiştir: *Eğitim-öğretimi kısmen veya tamamen bir yabancı dilden yapan Yükseköğretim Kurumları, kaydını yaptıran öğrencileri, öğrenimde kullanılacak yabancı dilde bir yeterlilik sınavına tabi tutarlar-yetersiz bulunan öğrenciler için esasları Yükseköğretim Kurulunca tespit edilecek, bir yıla kadar süreli, bir yabancı dil hazırlık öğrenimi uygulanır-Bu lisans öğreniminde başarılı olamayan öğrencilerin bu yükseköğretim kurumu ile ilişkileri kesilir- Normal öğrenimin devamı süresince öğrencilerin yabancı dil bilgilerinin geliştirilmesi için öğretim kurumlarınca gerekli önlemler devamlı şekilde alınır-*²².

Türkiye’de yükseköğretim kurumlarında yabancı dil eğitim öğretimi ve yabancı dille eğitim öğretim yapılmasında uyulacak esasları ise ilgili yönetmelikteki ayrıntılar açıklığa kavuşturmuştur. İlgili yönetmelik, 2547 sayılı Kanunun 5. maddesinin (i) bendi ile aynı kanunun 49. maddesi ve 2943 sayılı Kanun’un 3. maddesine dayanılarak hazırlanmış olup Türkiye’de Yükseköğretim Kurumlarında Yabancı Dil Eğitim-Öğretimi ve Yabancı Dille Eğitim-Öğretim Yapılmasında Uyulacak Esasları

²² Gözler, a.g.m., 11.05.2005.

düzenler. Bahsi geçen konular eğitimin amaçları, yabancı dil seviye tespit sınavları, yabancı dil hazırlık sınıfları, yabancı dil sınıfı açma esasları, eğitim ve öğretimin yabancı dilde yapılması ile ilgili konulardır.

Yönetmeliğin yabancı dil eğitim öğretimi başlıklı bölümünün, yabancı dil eğitim ve öğretiminin amaçları başlıklı 4. maddesinde *zorunlu yabancı dil eğitiminin amacı; öğrenciye aldığı yabancı dilin temel kurallarını öğretmeyi, yabancı dil kelime haznelerini geliştirmeyi, öğrencilerin kendilerini ifade edebilmelerini ve kendi konularındaki metinleri anlayabilmelerini sağlamaktır*²³ şeklinde belirtilmiştir. Aynı bölümün yabancı dil seviye tespitleri ile ilgili 5. maddesine göre yabancı dil seviye tespit sınavları *bir yükseköğretim programına ilk defa kayıt yaptıran bütün öğrenciler eğitim-öğretim yılı başında yabancı dil bilgilerini takip edecekleri eğitim-öğretim programlarının öngördüğü ve amaçları ilgili maddede belirtilen seviyede olup olmadığını belirlemek üzere Rektörlükçe düzenlenlendiğini ve bu sınavda başarılı bulunanlar yabancı dil derslerinden muaf olacağı*²⁴ hususunu açıklığa kavuşturmaktadır.

Aynı yönetmelikte 6. madde yabancı dil hazırlık eğitim-öğretiminde zorunlu *yabancı dil dersleri toplam 60 saatten az olmamak üzere en az iki yarıyıl olarak programlanır ve okutulur*²⁵ der. Tüm bunların yanısıra hazırlık sınıfı açabilmek için yerine getirilmesi gereken şartlar aynı yönetmeliğin 8. maddesinde açıklığa kavuşturulmaktadır. Maddenin 2. fıkrasına göre *program geliştirme faaliyeti yürütebilecek sayı ve niteliklere sahip elemanlardan oluşan bir program geliştirme grubunun bulunması*, 3. fıkrasına göre ise *yabancı dil öğretiminde gerekli sınavları hazırlayıp, uygulama ve değerlendirme yapabilecek bir Sınav Komisyonunun mevcut*

²³ Yükseköğretim Kurumu, “Yükseköğretim Kurumlarında Yabancı Dil Eğitimi-Öğretimi ve Yabancı Dille Eğitim Öğretim Yapılmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik”, *Yönetmelikler*. <http://www.yok.gov.tr/mevzuat/yonet/yonet26.html> , Madde 4, (24.08.2005).

²⁴ Yükseköğretim Kurumu a.g.e., m.5.

²⁵ Yükseköğretim Kurumu a.g.e., m.6

olması gereklidir ²⁶. Yükseköğretim kurumları kendi senatolarınca çıkarılacak yönetmeliklerle *hazırlık sınıfındaki eğitim-öğretimde uygulanacak ara sınav sayısı ile ara sınav, yarıyıl sınavı, genel sınav, kısa süreli sınav, ödev ve diğer faaliyetlerin başarı notuna katkıları, genel sınav sonunda yeterli düzeyde başarı gösteremeyen öğrencilere verilecek bütünleme sınavı, yaz öğretimi, yabancı dil destek eğitimi ve kayıt silme gibi konularda uygulanacak esasları* ²⁷ maddeye göre belirleyebilirler.

Türkiye’de yükseköğretimde İngilizce hazırlık programlarında eğitim öğretim yapılır iken ilgi yönetmeliğe uyulması zorunludur, ancak yönetmelik çerçevesinde yükseköğretimde YDYO tarafından uygulanan programlar oluşturulurken dış ülkelerdeki bazı programlar örnek alınmış veya alınmaktadır.

Türkiye’de yükseköğretimin öğrenci kaynaklarını Türkiye’de Üniversiteye yerleştirebilmek için merkezi olarak yapılan Öğrenci Seçme Sınavına (ÖSS) girip o üniversiteyi tercih eden ve yerleştirilen öğrenciler oluşturmakta olup, iken bu öğrencileri İngilizce hazırlık programları açısından değerlendirdiğimizde 3 gruba ayırabiliriz. Birinci grup devlet düz liselerinden gelip, İngilizceyi az bilenler, ikinci grup Anadolu Liseleri, Süper Liseler ve Kolejlerden gelen orta veya ileri düzeyde İngilizce bilenler ve son olarak mezun olduğu okulda ikinci dil olarak başka bir dil öğrenmiş olup hiç İngilizce bilmeyenlerdir.

2.2. A.B.D’de İngilizce Hazırlık Programlarının Konumlandırılması

Amerikan üniversiteleri dünyanın her yerinden yükseköğretime öğrenci kabul etmektedir. Öğrenci kabulünde her üniversite kendi bünyesinde bazı kabul ön şartları belirlemekte ve bunlara göre öğrenci almaktadır. Üniversiteye kabul edilen öğrenciler uluslararası İngilizce Dil sınavı olan TOEFL’den belirli bir puanı aşamadıklarında, üniversiteler bünyesinde bulunan İngilizce hazırlık programlarında

²⁶ Yükseköğretim Kurumu a.g.e., m.8.

²⁷ Yükseköğretim Kurumu a.g.e., m.9.

öğrenim görmektedirler. Bahsi geçen İngilizce hazırlık programları, Türkiye’de olduğu gibi dil eğitimi vermektedirler. A.B.D’de yükseköğretim merkezîyetçi anlayışla yönetilmediğinden, bu İngilizce hazırlık programları da üniversitesinin kendi bünyesinde alınmış karar ve kurallar doğrultusunda yürütölmektedirler.

ABD’de ve Türkiye’de bu programlar karşılaştırıldığında oldukça benzer özellikler görölmesine rağmen, programlar incelenirken Amerika’da bu programlarda kendilerinin anadili olan bir dilin öğretildiği ve yabancı öğrencilere dil öğretmenin yanısıra o ülkeyi ve kültürü tanıma hizmeti de vermek durumunda oldukları unutulmamalıdır.

A.B.D’nde üniversitesilerindeki İngilizce hazırlık programlarının öğrenci kaynakları o üniversiteye kabul edilen, fakat kabul sırasında İngilizcesi yeterli bulunmayan çoğunluğu yabancı üniversite lisans ve yüksek lisans öğrencileri, Amerikan vatandaşı olup başka ülkede yetişenler veya başka ülke vatandaşı olup Amerika’ya küçük yaşlarda gelmiş temel olarak yazma konusunda problemi olan kişiler, üniversitenin öğrencilerinin eşleri ve gerek akademik hayatta gerekse iş hayatında çalışanlar oluşturmaktadır²⁸.

²⁸ Lehigh University, “Program Description”, *StepUp*, <http://www.lehigh.edu/~inesl/home/frameset.htm?forwardURL=/~inesl/StepUp/home.htm> parag. 1. (31.7.2005).

3. BÖLÜM

3.1. Beykent Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı

3.1.1. Genel Tanıtımı

Adem Çelik Beykent Eğitim Vakfı tarafından 09.07.1997 tarihinde kurulup, 1997 – 1998 eğitim öğretim yılında eğitim öğretime başlayan Beykent Üniversitesi, hala 4 fakülte ve bu fakültelere bağlı 16 bölüm ve 2 enstitü ile toplam 6243 öğrenciye eğitim vermektedir²⁹.

Beykent Üniversitesi, Robert Morris Üniversitesi ve Stevens Teknoloji Enstitüsü ile öğrenci ve öğretim üyesi değişim programı, Kensington College of Business ile Erasmus Programı çerçevesinde lisans ve lisansüstü işletme programlarını içeren anlaşmalar içerisinde³⁰.

Beykent Üniversitesi'nde eğitim dili, Resim ile Sahne ve Gösteri Sanatları bölümleri hariç İngilizcedir. Diğer bölümlerde İngilizce hazırlık zorunludur³¹. Yüksek lisans programlarında ise eğitim dili programa göre değişiklik göstermektedir. Üniversite İngilizce hazırlık programı 2005 – 2006 eğitim öğretim yılı itibarı ile 40 öğretim görevlisiyle yaklaşık 750 öğrenciye eğitim vermektedir.

3.1.2. Hedefleri

Beykent Üniversitesi İngilizce hazırlık programı, bilgi alışverişinin önem kazandığı küresel bir çağda İngilizce'nin yaşamsal bir önem taşıdığını belirterek öğrencilerin bölümlerde derslerini rahatça takip edebilmelerinin yanısıra yalınlaştırılmış kimi

²⁹ Beykent Üniversitesi, “Adem Çelik Beykent Eğitim Vakfı ve Beykent Üniversitesi”, *Tarihçe*. http://www.beykent.edu.tr/yeni_beykent/index.php?modul=ic_sayfa&sayfa=3 parag., 1-2 (20.07.2005).

³⁰ Beykent Üniversitesi, *Uluslararası İşbirliklerimiz*. http://www.beykent.edu.tr/yeni_beykent/index.php?modul=ic_sayfa&sayfa=126 (20.07.2005).

³¹ Beykent Üniversitesi, *Üniversite Tanıtım Kataloğu*. İstanbul, s. 92.

kitapları okumalarını salık vererek okuldaki akademik ve entelektüel ortamı geliştirmeyi, dil ile gerçek anlamda iletişim kurmanın yanısıra o dilin kültürel bağlamını da iyi kavratarak işlevsel bir biçim de o dili öğretmek olarak hedeflerini koymuştur³².

3.1.3. Program Yapısı ve Ölçme Değerlendirme Sistemi

Beykent Üniversitesi'ne kayıt yaptıran her öğrenci İngilizce düzeyi belirlenmek üzere dilbilgisi ve kelime bilgilerinin ve okuma becerisinin ölçüldüğü Beykent Üniversitesi Düzey Belirleme Sınavı (Beykent University Placement Test; BUPT)'na alınır. Bu sınavda 60 barajını geçenler okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerinin ve dilbilgisinin ölçüldüğü ikinci bir sınava, Beykent Üniversitesi Dil Muafiyet Sınavı (Beykent University Language Exemption Test; BULET)'a alınırlar. BULET'ten 60 puan alan öğrenci İngilizce Hazırlık Programından muaf tutularak lisans veya ön lisans programına başlar. Diğer öğrenciler ise birinci veya ikinci sınavda aldıkları sonuçlara göre uygun düzeydeki dil sınıfına yerleştirilirler. Hazırlık Programı eğitim süresi 1 veya 2 akademik yıldır. Yapılan sınavlar sonucunda doğru düzeydeki sınıfa yerleştirilemeyen öğrenci öğrencinin talebi ve sınıf öğretim görevlilerinin verdiği rapor doğrultusunda uygun düzeyde bir sınıfa alınır.

Yazma bölümünden en az 173 almak kaydı ile yazılı TOEFL sınavdan 500, IELTS sınavından 6 almış olmak BULET'ten 60 puan almak ile eşdeğer tutulur ve Beykent Üniversitesi İngilizce programından muaf olunulabilir³³.

Kur (Modular) sisteminde eğitim veren Beykent Üniversitesi İngilizce Dil Programında bir akademik yıl, her biri 7,5 – 8 hafta süren 5 kurdan oluşmuştur. 1.

³² Beykent Üniversitesi, *Yabancı Diller Yüksekokulu*, http://www.beykent.edu.tr/yeni_beykent/index.php?modul=akademik&birim=5, parag., 1-2, (20.07.2005).

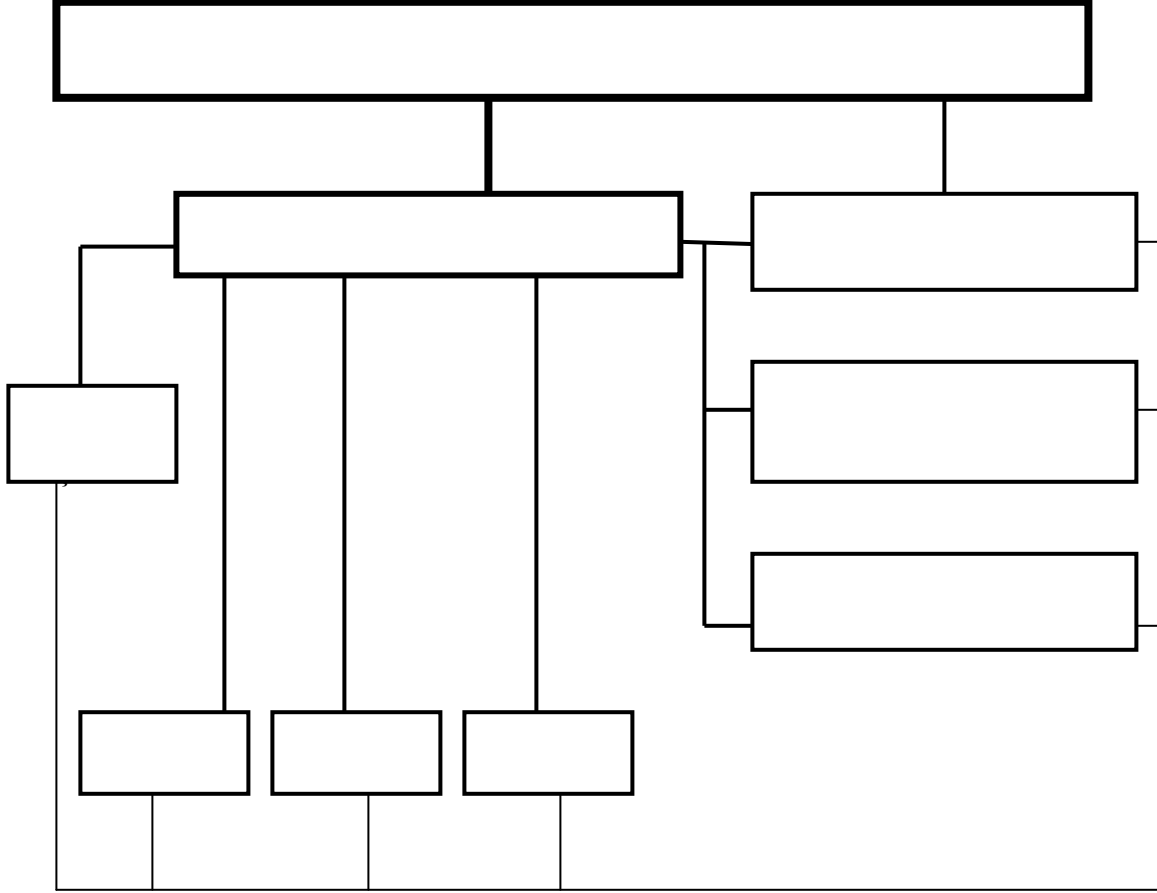
³³ Beykent Üniversitesi, a.g.e., s.13.

kur “beginner”, 2. kur “elementary”, 3. kur “pre-intermediate”, 4. kur “intermediate” ve 5. kur “upper intermediate”dır. 6. kura (Advanced) ise öğrenci kendi isteğine göre devam eder veya etmez. İlk seviyeden başlayan öğrenci için programda toplam eğitim süresi her ders saati 50 dakika olmak suretiyle 40 – 45 haftadır.

Beykent Üniversitesi Hazırlık Programında öğrenci başarısı dönem içerisinde yapılan “quiz”ler (kısa, habersiz, haftalık sınav), vize (mid-term) ve final sınavları, portfolyo çalışması ve öğretmen değerlendirmesi ile ölçülür. Bir üst kura geçebilmek belirtilen kriterlerden en az 60 ortalama elde etmek ile mümkündür. 5. kuru en az 60 ortalama tamamlayıp bitiren öğrenci BULET sınavına girebilir. Daha önce de belirtildiği gibi BULET geçme notu 60’tır.

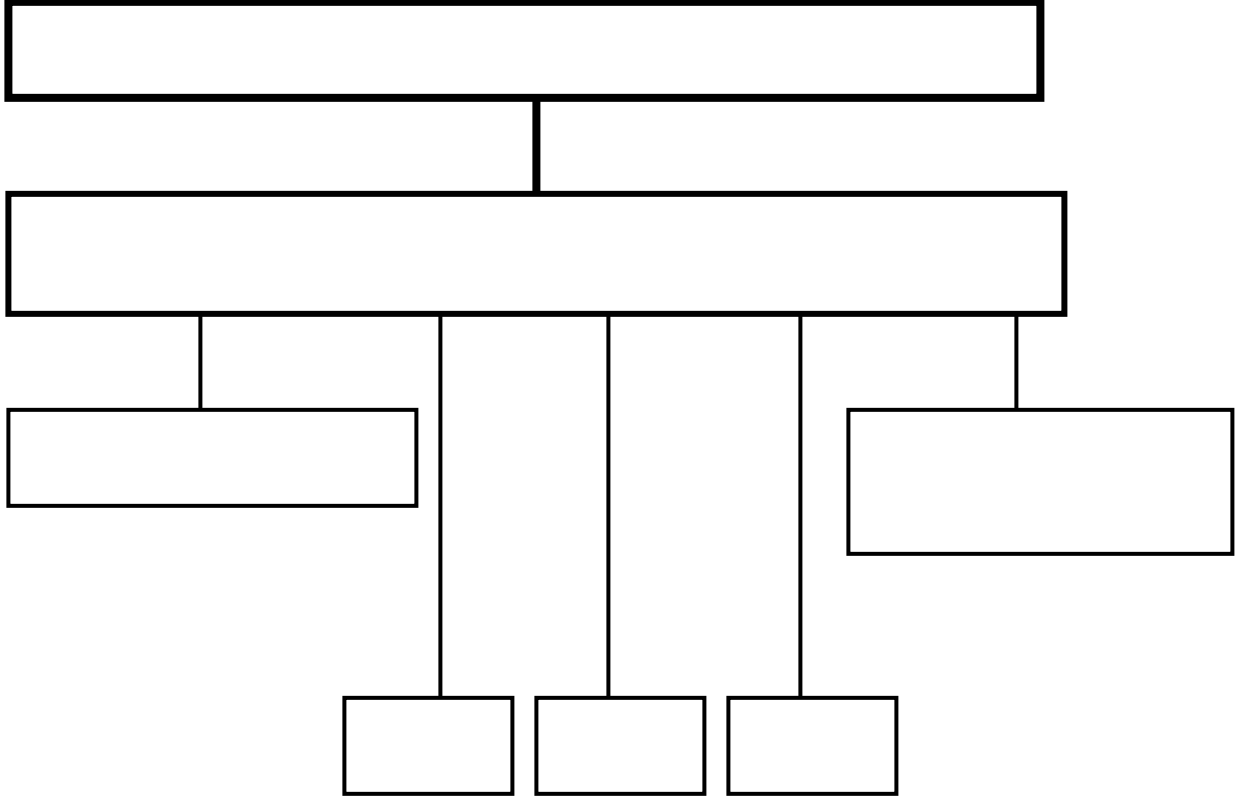
3.1.4. Organizasyon Yapısı

Beykent Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı Organizasyonu Şekil1'deki gibidir:

Şekil1: Beykent Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı Organizasyon Şeması

Beykent Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı Yönetim İlişkileri Şekil2'deki gibidir:

Şekil 2: Beykent Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı Yönetim İlişkileri

Beykent Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı, İngilizce Hazırlık Programı, Dil Destek ve Akademik Geliştirme Programı (Foundation) ve Meslek Yüksek Okulunu da altında barındıran Yabancı Diller Yüksekokulu (YDYO) Müdürlüğüne bağlıdır. İngilizce hazırlık programında öğretim görevlileri takımlar halinde çalışmakta, her takımın bir lideri bulunmaktadır. Lider sınıflar arasında, eğitim ve öğretimde koordinasyonu ve işbirliğini sağlamak için haftalık programlar hazırlamak, aynı takımda çalışan öğretim görevlileri ile haftalık toplantılar yapmak, ders destek materyalleri hazırlamak için öğretim görevlilerini koordine etmek ve sınav merkezi yabancı diller yüksekokulu müdürü ve müdür yardımcısı arasındaki iletişimi

sağlamakla yükümlüdür³⁴. Hazırlık programı bünyesinde ayrıca, bir Sınav Merkezi (Testing Unit) bulunmaktadır. Merkez sınavların hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi aşamalarını organize eder. Sınavları hazırlanması aşamasında öğretim görevlilerinin hazırlamış olduğu soruların tasnifi Sınav Merkezi tarafından yapılır³⁵.

Bilgisayar Destekli Çalışma Merkezi (CALL) öğrencilere istediği her zaman bilgisayar, bilgisayarlarda bulunan kendileri için özel seçilmiş ve hazırlanmış materyalleri ve interneti kullanarak öğrendiklerini pratik yapma imkanı vermektedir. Akademik Destek Birimi ise her öğrenciye öğretim görevlileri ile birebir çalışmasına olanak vermek üzere oluşturulmuştur.

YDYO, YDYO müdürü tarafından yönetilmektedir. İngilizce hazırlık program müdürü aynı zamansa YDYO müdür yardımcısıdır. İkinci bir kampüste yer alan İngilizce program koordinatörü, YDYO müdür yardımcısına bağlı çalışmakta, kampüsler arası koordinasyonu sağlamaktadır ve çalışmış olduğu kampüste takımlar halinde çalışmakta olan öğretim görevlileri ve eğitim öğretim işini organize etmektedir. İngilizce hazırlık müdürü, takımlar halinde çalışan öğretim görevlilerini takım lideri aracılığı ile organize etmektedir. Sınav hazırlama birimi uzmanları da İngilizce hazırlık programı müdürüne bağlı çalışmaktadırlar.

3.2. Beykent Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programında Öğretim Görevlisi İstihdamı

3.2.1. İstihdam için Başvuru Önkoşulları

Beykent Üniversitesi öğretim görevlisi alımı için ilk elemeleri değişik dönemlerde adaylardan aldığı CV'ler veya EK 3'te yer alan, adayların doldurmuş olduğu

³⁴ Beykent Üniversitesi, Teaching Staff Manual. 2004 – 2005 Academic Year School of Foreign Languages Prep. School, s.8.

³⁵ a.g.e.,s.7.

başvuru formları üzerinden yapmakta, yazılı sınava uygun adayları davet etmektedir. Üniversite, sınava davet aşamasında mezun olunan bölüm ayrımı yapmamakla birlikte İngilizce Öğretmenliği, İngiliz Dili Edebiyatı veya Amerikan Dili Edebiyatı lisans veya yüksek lisans derecesine sahip adaylar öncelikli tercih edilmektedir.

3.2.2. Öğretim Görevlisi Seçim Basamakları

Beykent Üniversitesi CV'ler üzerinden yaptığı elemeler sonucunda yazılı sınava davet ettiği adaylara İngilizce dilbilgisi ve kelime bilgilerinin ve okuma ve yazma yetilerinin ölçüldüğü bir sınav vermektedir. Yazma bölümünde adayın İngilizce öğretme yöntemleri (ELT) ile ilgili sorulan bir soru ile ilgili bir yazı yazması beklenmektedir. Yazılı sınav üzerinden yapılan değerlendirme sonrasında 70 barajını aşan adaylar başarı sırasına göre mülakata davet edilmekte, yabancı diller yüksekokulu müdürü ile gerçekleşen mülakatta İngilizce öğretme yöntemleri ve adayın deneyimleri ile ilgili İngilizce bir sohbet gerçekleşmekte, adayın sözel olarak dile hakimiyeti, akademik ve mesleki bilgisi ile birlikte, ses tonu, vücut dili gibi iletişim becerileri de değerlendirilmektedir³⁶. Mülakat sonrasında işe başlaması uygun görülen adaylara iş teklif edilmekte ve bir yıllık bir sözleşme imzalanmaktadır.

3.2.3. Öğretim Görevlileri için Oryantasyon Programı ve Deneme Süresi

Beykent Üniversitesi İngilizce hazırlık programında işe başlayan öğretim görevlileri ile YDYO müdürü veya müdür yardımcısı tarafından, kendilerine sistemin tanıtıldığı bir toplantı yapılır. Öğretim görevlileri ayrıca kendilerine verilen kadar ders saatine izleyici olarak girmekte ve bu süre dahilinde gerek görülür ise kendilerinin de dersi izlenmektedir. Bu yöntem ile işe yeni başlayan öğretim görevlisinin, programı, öğrenci kitlesini ve sistemi daha yakından tanımak için fırsatı olmaktadır.

³⁶ Beykent Üniversitesi, *Yönetici Görüşme*, (2006)

3.2.4. Öğretim Görevlisi Performansını Değerlendirme Yöntemi

Beykent Üniversitesinde ise öğretim görevlilerinin dönem içerisinde YDYO müdür veya müdür yardımcısı tarafından dersleri bir veya birkaç defa izlenmektedir. Ders izleme esnasında öğretim görevlisi EK 4'te yer alan formdaki standart kriterlere göre değerlendirilmektedir. Ders izleme bazen öğretim görevlisine önceden haber verilerek fakat çoğunlukla haber verilmeksizin yapılmaktadır. YDYO müdürü, dönem dönem müdür yardımcısından da öğretim görevlilerinin performansları hakkında bilgi almaktadır. Yıl sonunda YDYO müdürü tarafından performans değerlendirir iken izlenmiş olunan derslerdeki performansı ile dönem içerisinde öğretim görevlisinin kendisine verilen görevleri yerine getirip getirmemesi, takım çalışmasına uyumu, yıl içerisinde düzenlenen seminer ve çalışma atölyelerine katılımı gibi konuları gözönüne alınmaktadır.

3.2.5. Öğretim Görevlisi Performansını Değerlendirme Sonuçlarının Öğretim Görevlileri ile Paylaşımı

Beykent Üniversitesinde, öğretim görevlisi performans değerlendirmede en çok tercih edilen yöntem ders izlemedir. İzlenilen dersten sonra YDYO müdürü veya müdür yardımcısı ders ile ilgili izlenimleri öğretim görevlisi ile paylaşılmaktadır. Öğretim görevlisi ile performansının paylaşıldığı diğer bir zaman ise, yıl sonu sözleşme yenileme görüşmeleridir. Bu görüşmelerde müdür ve öğretim görevlisi, öğretim görevlisinin performansı ile ilgili karşılıklı görüş alışverişinde bulunmaktadırlar.

3.2.6. Öğretim Görevlilerinin Hizmet İçi Eğitimi

Beykent Üniversitesi İngilizce hazırlık programı öğretim görevlisi hizmet içi eğitimini çoğu zaman kendi içerisinde verilen eğitimler yolu ile yapmaktadır. Öğretim görevlileri kendi yaptıkları araştırmaları veya uyguladıkları İngilizce öğretme yöntemlerini meslektaşları ile her hafta düzenli olarak yapılan çalışma atölyeleri ile paylaşmaktadırlar. Kurum dışında, değişik kurum ve kuruluşlarca

düzenlenen seminer, konferans, çalışma atölyelerine kendilerine izin verilerek katılması desteklenen öğretim görevlileri, katıldıkları çalışmadaki bilgi ve deneyimlerini de yine kurum içerisinde düzenlenen bu çalışma atölyelerinde birbirleri ile paylaşmaktadırlar. Düzenli olarak olmasa da Beykent Üniversitesi YDYO dönem dönem öğretim görevlilerine dışarıdan davet ettiği uzmanlardan da eğitim aldirmakta, yüksek lisans yapma konusunda öğretim görevlilerini, ders programlarında gerekli düzenlemeleri mümkün olduğunca yaparak teşvik etmektedir.

3.2.7. Öğretim Görevlilerinin Çalışma Şartları

Beykent Üniversitesinde çalışan öğretim görevlileri sözleşme gereği 24 saat derse girmek ile yükümlüdürler. Üniversitede sözleşme 1 yıllık yapılır ve her yıl yenilenir. Beykent Üniversitesi “Teaching Staff Manual”da yer alan öğretim görevlisi iş tanımına göre öğretim görevlisi sözleşmede belirlenen kadar derse girmenin yanısıra dersler başlamadan 20 dakika önce üniversitede, ders başlama saatinde sınıfta olmak, haftalık (pacing schedules) ve dönemlik (syllabus) olarak hazırlanan programlara uygun olarak eğitim öğretimi gerçekleştirmek, ders planı ve gerekli ek materyali hazırlamak, her ders düzenli olarak öğrenci devam çizelgesini tutmak ve hafta sonunda toplamı alarak çizelgeyi office koordinatörüne teslim etmek, belirlenen kılık kıyafet kurallarına uymak, hazırlanan öğrenci özel ders programında görev almak, belirlenen hedefleri gerçekleştirmek için diğer öğretim görevlileri ile işbirliğine gitmek, formel veya informal düzenlenen her tür toplantı veya eğitim programına katılmak, materyal hazırlama görevlerinde dönem içerisinde veya yaz okulunda olsun yer almak, sınavları belirlenen tarihe kadar okumak ve gerekli geri bildirimleri sınav merkezine vermek, öğrencilere kendi başlarına çalışma becerisini kazandırmak adına gerekli desteği vermek, program yönetimi tarafından kendisine verilen her türlü akademik görevi yerine getirmek, öğrenciler için düzenli gelişim

raporu tutmak zorundadır ve İngilizce hazırlık idaresinin haberi olmaksızın ders iptal edememekte ve ya erteleyememektedir³⁷.

3.3. İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı

3.3.1. Genel Tanıtımı

İstanbul Bilgi Üniversitesi 31 Ekim 1994 tarihinde vakıf üniversitesi olarak Türk eğitim yaşamında yerini almıştır. 8162 öğrencisi, 4 fakültesi, lisans, lisansüstü, ön lisans öğretimi verilen 47 bölüm ve programı bulunmaktadır³⁸.

İstanbul Bilgi Üniversitesi, Avrupa Üniversiteler Birliği (EUA-European University Association), Uluslararası Üniversiteler Birliği (IAU-International Association of Universities), OECD/IMHE üyesidir ve Magna Charta Universitatum’u imzalamıştır. İstanbul Bilgi Üniversitesi Erasmus programını uygulamaktadır ve birçok yabancı üniversite ile de akademik işbirliği içindedir³⁹.

İstanbul Bilgi Üniversitesinde eğitim dili İngilizcedir. İngilizce hazırlık programı her yıl ortalama 1200 öğrenciye eğitim vermektedir ve programda yaklaşık 20’si yabancı olmak üzere 90 öğretim görevlisi çalışmaktadır.

3.3.2. Hedefleri

İstanbul Bilgi Üniversitesi, İngilizce dil programları hedefini günümüzün hızla değişen ve zorlayıcı küresel ortamında, öğrencilerinin akademik ve sosyo-kültürel gereksinimlerini karşılayabilecekleri İngilizce dilbilgisi ve becerilerini kazandırmak olarak dile getirmektedir. Amaç; onlara göre bütüncül ve özerk dil öğrenme yaklaşımıyla, öğrencilerine, yaşam boyu öğrenen ve küresel topluma olumlu

³⁷ Beykent Üniversitesi, *Teaching Staff Manual. 2004 – 2005 Academic Year School of Foreign Languages Prep. School*, s.6.

³⁸ İstanbul Bilgi Üniversitesi, “Kuruluş”, <http://www.bilgi.edu.tr/pages/statics.asp?id=3&mmi=3&stbl=sub1&r=8%2F23%2F2005+12%3A01%3A13+PM>, parag.6, (24.8.2005).

³⁹ a.g.m., parag. 8.

katkılarda bulunabilen bireyler olabilmeleri için gereken bilgi ve becerileri kazandırmaktır⁴⁰.

İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce dil programları, bu amacı gerçekleştirebilmek için 4 Haziran 2004 itibariyle EAQUALS organizasyonuna tam üye olarak kabul edilmiştir. *EAQUALS, Avrupa genelinde yabancı dil öğreten kurumların, kalite standartlarını değerlendiren, kaliteli eğitimi gerçekleştirmek ve bu kaliteyi sürdürmek için gerekli koşulları belirleyen ve gözlemleyen bir kurumdur*⁴¹.

3.3.3. Program Yapısı ve Ölçme Değerlendirme Sistemi

İstanbul Bilgi Üniversitesinin, İngilizce hazırlık programında, üniversiteye kayıt yaptıran her öğrenciye İngilizce dilbilgisi düzeyinin ölçüldüğü bir Dil Yerleştirme Sınavı (Placement Test) verilmektedir. Öğrenci belirlenen barajı geçtiğinde ikinci bir sınavı almaya hak kazanır. İkinci sınav yazma, okuma, dinleme gibi dil becerilerinin ölçüldüğü Bilgi Üniversitesi İngilizce Yeterlilik Sınavı (Bilgi Institutional Exemption Test; BIET) dır⁴². Sınavda başarılı olan öğrenci İngilizce Hazırlık Programından muaf olurken, sınavda başarısız olan bu öğrenciler ve ilk sınavda barajı aşamayan öğrenciler dil seviyelerine göre uygun sınıflara yerleştirilirler. Geçme notu, meslek yüksek okulu öğrencileri için 50, lisans öğrencileri için 60, yüksek lisans öğrencileri için 70'tir. Dönem başladıktan sonra 2 hafta içerisinde öğretim görevlisinin tavsiyesi veya oluru ile öğrenci bir alt veya üst kura geçebilir. İngilizce hazırlık programında eğitim 1 veya 2 akademik yıl sürer.

⁴⁰ Bilgi Üniversitesi , "İngilizce Programları", *Hazırlık İngilizce Programı (HİP)*, <http://elp.bilgi.edu.tr/pages/hazirlik/Default.asp>. (22.11.2005).

⁴¹ İstanbul Bilgi Üniversitesi, "İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce Programları," <http://elp.bilgi.edu.tr>, parag., 3.(10.06.2005).

⁴² İstanbul Bilgi Üniversitesi, "Hazırlık El Kitabı", s. 23.

İstanbul Bilgi Üniversitesinde İngilizce hazırlık programından muaf olabilmek yazılı TOEFL sınavının yazma kısmından en az 190 almak koşulu ile toplamda 500 yada IELTS sınavından 6 almak ile de mümkündür⁴³.

İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce hazırlık programı 4 seviyeden oluşur. Bunlar; Başlangıç Seviyesi (Alpha), Orta-Alt Seviye (Beta), Orta Seviye (Gamma) ve Orta-Üst Seviye (Delta)'dır. Bir akademik yıl içerisinde 2 yarıyıl içerisinde toplam, 4 dönem bulunmaktadır. Her dönem 8-10 haftalık bir süreyi kapsar. Dönem süreleri ve dönemlerdeki hafta sayıları seviyelere göre değişiklik gösterebilir. Programda 1 ders saati 75 dakikadır. İlk seviyeden başlayan bir öğrenci için program 32 haftadır. Başlangıç seviyesi ne olursa olsun her öğrenci akademik yıl sonunda Orta-Üst Seviyeye ulaşmış olur⁴⁴.

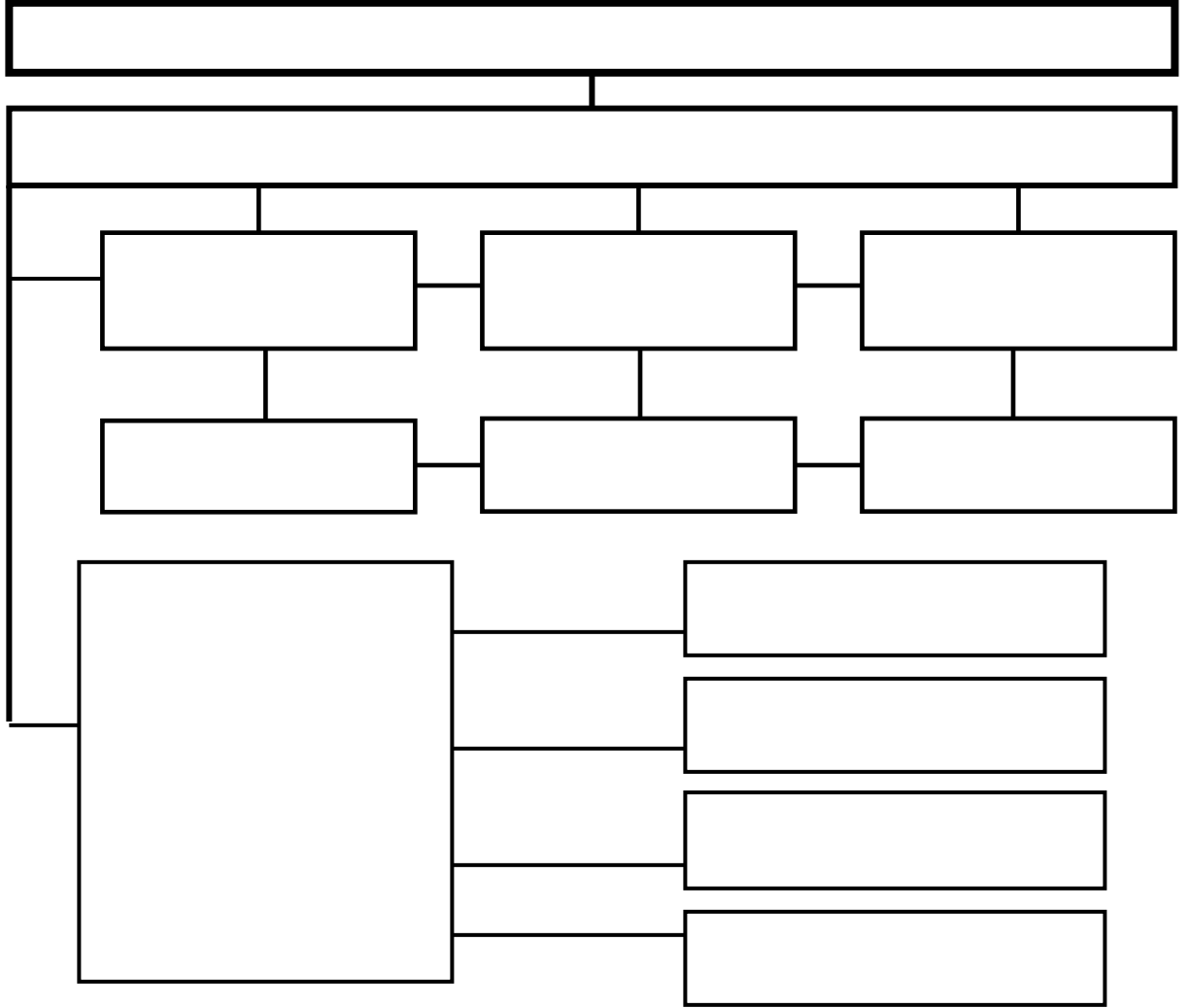
Dönem içerisinde dil becerilerinin, dilbilgisi ve kelime bilgilerinin değerlendirildiği küçük sınavlar (Quiz)'ler, her dönem sonunda ise dil becerilerinin ölçüldüğü Gelişim Testleri (Achievement Tests) uygulanmaktadır. Yıl sonunda ise BIET'ten en az 50 puan alan ve toplam sınıf içi not ortalaması, BIET ile birlikte 60 ve üzeri olan öğrenciler birinci sınıfa devam etme hakkı kazanırlar. Sınıf içi not ortalamasını oluşturan kriterler portföy, sınıf içi çalışmalar ve gelişim testleridir.

⁴³ İstanbul Bilgi Üniversitesi, *Sorular, Cevaplar*, <http://www.bilgi.edu.tr/pages/faq>, (23.08.2005).

⁴⁴ İstanbul Bilgi Üniversitesi, "Hazırlık El Kitabı", s. 20.

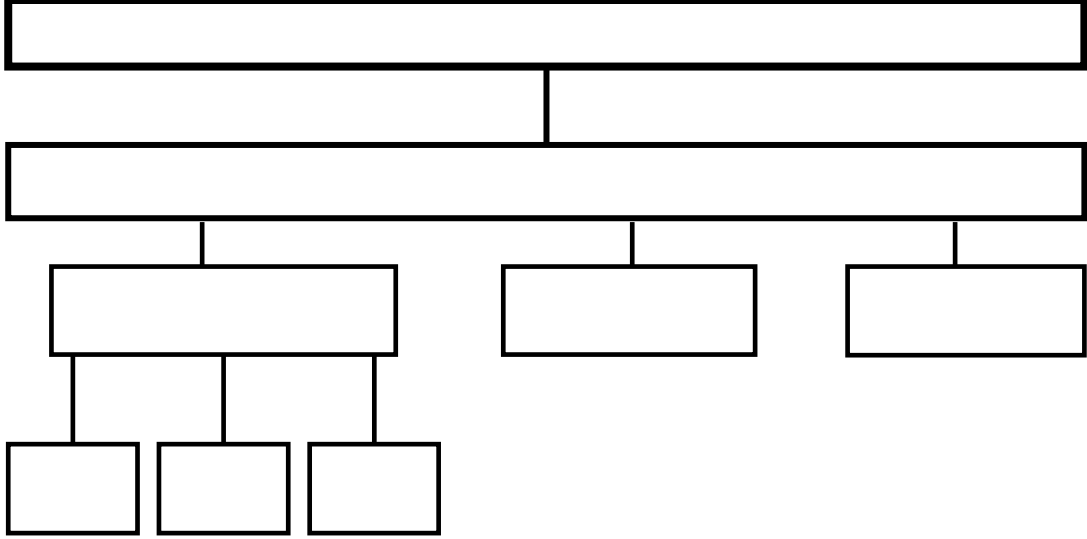
3.3.4. Organizasyon Yapısı

İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı Organizasyonu Şekil 3'teki gibidir:

Şekil 3: İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı Organizasyon Şeması

İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı Yönetim İlişkileri Şekil 4'teki gibidir:

Şekil 4: İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı Yönetim İlişkileri

İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce hazırlık programı; Hazırlık Programı Koordinatörlüğü (Preparatory Program Coordination; PPC) programların akademik ve idari işleyişini sağlar. Koordinatörlük Hazırlık Programı, Birinci Sınıf İngilizce Programı ve Meslek Yüksek Okulu'nun arasındaki koordinasyonu sağlayan İngilizce Dil Programları Direktörlüğüne (English Language Program Directory; ELPD) bağlıdır. Tüm programda öğretmenler takımlar (teams) halinde çalışır. Her takımın bir lideri vardır. Koordinatörlüğe bağlı Öğretim Görevlisi Eğitim Ünitesi (TTDC), Müfredat Merkezi ve Test Merkezi bulunmaktadır. TTDC'de görevli eğitimciler (Teacher Trainers; TTs) öğretim görevlisinin mesleki gelişimini sağlamak için hizmet içi programlar düzenlemekte ve sınıf ziyaretleri yapmaktadırlar. Ünite bireysel ve grup ihtiyaçlarını ve ilgi alanlarını belirleyerek tüm yılı kapsayan veya haftalık eğitim programları ve seminerler düzenlemektedir. Müfredat Merkezi'ndeki Program Danışmanları (Curriculum Advisors; CAs) ise programı hazırlar, işleyişini izler ve ders kitaplarını desteklemek üzere ek materyal hazırlarlar. Yıl boyunca

merkez basılı kitapları kullanılabilirliği ve kalite açısından inceler ve değerlendirir. Merkezde alışanlar yeni yöntemleri öğrenme ve sistemlerine adapte edebilmek için uzmanların vermiş olduğu seminer ve özel eğitim programlarına katılırlar.

Sınav Danışmanları (Testing Advisors; TAs) tüm sınavların hazırlanması, uygulanması ve değerlendirmesinden sorumludur. Daha önce bahsi geçen takım liderlerinin her biri, bir Program Danışmanı ve bir Sınav Danışmanı ile koordineli çalışır.

Hazırlık Program Koordinatrlğne bağlı alışma Merkezleri (Learning Centers) ise öğrencilerin ders dışında dil bilgi ve becerilerini geliştirebilecekleri birimlerdir. Çalışma Merkezleri; Bireysel alışma Merkezi (Self-Access Centers; SAC), Akademik Destek Birimi (Academic Support Center; ASC) ve Bilgisayar Destekli Dil Eğitim Merkezlerini (Computer Assisted Language Learning Centers; CALL) kapsar. Bireysel alışma Merkezi her öğrencinin ihtiyaçlarını çeşitlendiren farklı öğrenme stilleri olduğu düşünülerek öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını karşılama amacıyla oluşturulmuştur. Merkez, öğrenciye sınıf dışında kullanabileceği İngilizce Hazırlık Programının hedefleri doğrutusunda hazırlanmış, basılı veya bilgisayar ortamında eğitim materyallerini, birebir ğretim görevlileri ile ders çalışabilme olanaklarını sunmaktadır. Bireysel alışma Merkezinin hedefi, öğrencinin güçlü ve zayıf olduğu noktalarını görerek ve kendi ihtiyaçlarını belirleyerek öğrenme sürecini kontrol etmesini sağlamaktır. Merkezde, internet bağlantısı, ödünç alınabilen seviyelendirilmif okuma kitapları, dilbilgisi ve diğer yardımcı kitaplar ve dinleme materyalleri ile öğrencilere birebir veya grup olarak yardımcı olabilecek bir de ğretim görevlisi bulunmaktadır. Akademik Destek Birimi ise öğrenciye, “her bireyin farklı öğrenme stili vardır”, prensibinden yola çıkarak bireysel destek vermektedir. Bilgisayar Destekli Dil Eğitim Merkezleri bilgisayar ve internet kullanmak suretiyle dil eğitimi için hızla gelişen teknolojiyi de kullanma yoluna gitmektedir. Bu öğrenciye daha ğrenci merkezli, bireysel öğrenme deneyimi imkanı

sunmaktadır. Bilgisayarlı öğrenme merkezi, öğretim görevlisinin yol gösterdiği veya öğrencinin bireysel çalışabileceği sınıf ortamı ve bilgisayar laboratuvarını kapsamaktadır. CALL öğrenciye akademik amaçlı hazırlanmış veya Bilgi Üniversitesi öğretim görevlileri tarafından seçilmiş bilgisayar ortamındaki materyaller ile dilbilgisi, okuma, dinleme ve yazma yetilerini geliştirme imkanı sunmaktadır. Öğretim materyalleri ile de desteklenen, altyazılı İngilizce filmler de dilin gerçek yaşamda kullanımını görme imkanını sağlar. Öğrenci CALL’da birçok dil öğrenme sitesine ulaşabilir, müzik dinleyebilir, kelime bilgisini geliştirmek için hazırlanmış birçok oyundan birini seçebilir ve bilgisayar ortamında sesletimini de duyabileceği sözlükleri kullanabilir. CALL’dan yararlanmak isteyen öğrenci önceden randevu almak zorundadır⁴⁵.

İstanbul Bilgi Üniversitesinde tüm tüm programlarını Dil Programları Direktörü yönetmektedir. İngilizce Hazırlık Program Direktörü Dil Programları Direktörüne bağlı çalışmakta, Öğretim Görevlisi Eğitim Uzmanları, Müfredat Merkezi Uzmanları ve Test Merkezi Uzmanları koordine ederek İngilizce hazırlık programında eğitim öğretimin yürütülmesini sağlamaktadır. Takım liderleri ise Öğretim Görevlisi Eğitim Uzmanları tarafından koordine edilmektedir.

3.4. İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programında Öğretim Görevlisi İstihdamı

3.4.1. İstihdam için Başvuru Önkoşulları

İstanbul Bilgi Üniversitesi web sayfasında yer alan ilanda sadece İngilizce Öğretmenliği mezunlarının Bilgi Üniversitesi İngilizce hazırlık programına öğretim görevlisi olarak başvurabileceklerini belirtmiş, yüksek lisans derecesi veya COTE, TESOL, DELTA gibi sertifika sahibi adayların öncelikli tercih edileceğini, en az iki

⁴⁵ İstanbul Bilgi Üniversitesi, “Hazırlık El Kitabı”, İstanbul, 2004-2005.

yıl deneyim ve tercihen üst seviye gruplarında İngilizce öğretmiş olmak gerekliliği üzerinde durmuştur⁴⁶.

3.4.2. Öğretim Görevlisi Seçim Basamakları

İstanbul Bilgi Üniversitesi, gazetede veya internette yayınlanan ilana başvurular ve değişik zamanlarda üniversiteye CV'lerini göndermiş adaylar arasında önkoşulları sağlayanları telefonla arayarak yazılı sınava davet eder. Yazılı sınav için adaya iki farklı tarih için seçenek sunulur ve aday bunlardan birini tercih eder. Yazılı sınav "essay writing" (kompozisyon) sınavıdır. Bu sınavda adayın ELT alanında uzmanlık bilgisi gerektiren bir konuda bir yazı yazması istenir. İstenilen yazı ile adayın alan bilgisinin yanı sıra dile ne kadar hakim olduğu da ölçülmüş olur. Yazılı sınav değerlendirildikten sonra belirli bir puan barajını aşan adaylar görüşmelere çağırılır. Görüşmeleri İngilizce Dil Programları Koordinatörü yapar. İngilizce yapılan görüşmede direkt olarak teorik bilgi ölçülmezken genel olarak, İngilizce öğretimi üzerine sohbet edilir, yaşanan deneyimler paylaşılır, daha önceden adayın katılmış olduğu kurs veya eğitim programları var ise bundan nasıl faydalandığı üzerine konuşulur⁴⁷. Görüşme sonrasında işe başlaması için uygun görülen adaylar idari koordinatör tarafından aranarak sözleşme hakkında bilgilendirilir ve kendisine iş teklif edilmiş olur.

3.4.3. Öğretim Görevlileri için Oryantasyon Programı ve Deneme Süresi

İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde öğretim görevlisi işe başlar başlamaz kendisine fiziksel ortamın, olanakların ve programların tanıtıldığı, kendisinin rektör ile tanıştırıldığı bir oryantasyon programına alınır⁴⁸. Öğretim görevlisi düzenli olarak

⁴⁶ Bilgi Üniversitesi , "İngilizce Programları", *Hazırlık İngilizce Programı (HİP)*, <http://elp.bilgi.edu.tr/pages/hazirlik> (01.05.2005).

⁴⁷ İstanbul Bilgi Üniversitesi, Öğretim Görevlisi Görüşme, (2005).

⁴⁸ İstanbul Bilgi Üniversitesi, a.g.g, (2005).

derslere girmeye başlamadan önce “tutorial”lar (birebir özel ders) verir. Oryantasyon programı içerisinde gerek görülür ise öğretim görevlisinin dersi izlenir.

3.4.4. Öğretim Görevlisi Performansını Değerlendirme Yöntemi

İstanbul Bilgi Üniversitesi’nde öğretim görevlisinin performansını İngilizce Dil Programları Direktörü, eğitmenler ve öğrenciler ayrı ayrı değerlendirmektedir. İşe yeni başlayan yada bir sebepten ötürü dersi izlenmesi gereken öğretim görevlilerinin dersini, İngilizce Dil Programları Direktörü veya eğitmenler dönem içerisinde bir veya birkaç defa izlerler ve öğretim görevlisini değerlendirirler. Öğrenciler ise her dönem sonunda, yılda iki kere olmak üzere internet ortamında sadece kendi şifreleri ile girebilecekleri sayfada program, ders kitapları, sınavlar ve öğretim görevlileri ile ilgili konularda sorulan sorulara cevap verir ve görüşlerini belirtirler⁴⁹. Öğrenci, öğretim görevlileri ile ilgili olarak öğretim görevlisinin öğrenciye yaklaşımı, derse hazırlıklı ve zamanında gelip gelmediği, dersi işleyiş tarzı, derste öğrenciye karşı tutumu, öğrencilere adil davranıp davranmadığı verdiği ödevlerin ne kadar yararlı olduğu vb. konular değerlendirmektedir⁵⁰. Öğrenci değerlendirmesinin, öğrencilerin sonuçlardan etkilenip taraflı davranmaması için sınavlardan önce yapılmasına özellikle özen gösterilmektedir. Eğitmenlerin ders izleme, öğrencilerin internet yolu ile dersi veren öğretim görevlisinin değerlendirmesinin yanı sıra öğretim görevlisi de programı, dersini ve kendisini Program Değerlendirme Araştırması (Program Evaluation Survey) ile değerlendirebilmektedir. Öğretim görevlisi bu değerlendirmede dönem içerisinde okutulan kitaplar, uygulanan program, uygulanan ölçme değerlendirme yöntemi ve içeriği, sınıf ortamı, koordinatörler, eğitmenler, düzenlenen eğitim programları gibi konularda değerlendirme yapar ve kendi performansını da materyal kullanımı ve öğrenci ile iletişim gibi konularda değerlendirir. İnternet ortamında sunulan sorgulama sayfasında belirtilen konularda kendine uyan ve uymayan noktaların

⁴⁹ Bilgi Üniversitesi, “English Preparatory Programs Staff Handbook, 2003-2004”, İstanbul, s. 19.

⁵⁰ Bilgi Üniversitesi. Öğrenci Görüşme, (2005).

tespiti için “agree” (katılıyorum), “disagree” (katılmıyorum), “neutral” (kararsızım) seçeneklerinden birini seçmektedir⁵¹. Öğretim görevlisi kendisi, dersi ve sınıfına ek olarak, eğitmenini ve takım liderini de değerlendirmektedir. Tüm bunların yanı sıra hem öğrenciler hem de öğretim görevlileri, dönem dönem üniversitedeki imkanları değerlendirmektedirler.

3.4.5. Öğretim Görevlisi Performansını Değerlendirme Sonuçlarının Öğretim Görevlileri ile Paylaşımı

İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce hazırlık programında, Program Değerlendirme Araştırmasında öğretim görevlilerinden gelen yorum ve önerilere göre gerekli düzenlemeler yapılmakta ve araştırmanın sonuçları Genel Fakülte toplantılarında (General Faculty Meetings) açıklanmakta, ayrıca ilgili kişilere de elektronik posta aracılığı ile gönderilmektedir⁵².

Dönem içerisinde dersi izlenen öğretim görevlisinin dersi ile ilgili geribildirim ise dersten kısa bir süre sonra sözlü olarak yapılmaktadır. Bunlara ek olarak her öğretim görevlisi ile sözleşme yenileme zamanı bir görüşme yapılmakta ve performansı ile ilgili konular değerlendirilmektedir. Öğrencilerden gelen geri bildirim sonuçları ile ilgili olarak öğretim görevlisi hem soruları hem de yanıtları öğrenci bazında değil fakat topluca görebilmektedir.

3.4.6. Öğretim Görevlilerinin Hizmet İçi Eğitimi

İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce hazırlık programı profesyonel gelişim için sürekli eğitimin önemine inanmaktadır. Bu sebeple hazırlık programı kendi içerisinde düzenli olarak eğitim aktiviteleri düzenlenmesine önem vermektedir. Eğitim içerikleri, öğretim görevlilerinden Öğretim Görevlisi Eğitim Ünitesine gelen geribildirim ve öneriler doğrultusunda belirlenmektedir. Tüm öğretim görevlilerinin

⁵¹ Bilgi Üniversitesi, a.g.e., s. 18.

⁵² Bilgi Üniversitesi, Öğretim Görevlisi Görüşme, (2005).

düzenli olarak yapılan seminer ve çalışma atölyelerine katılmaları beklenmekte bir kaç kez devam etmeyen öğretim görevlilerine uyarı mektubu verilmektedir.

Ders izleme, İstanbul Bilgi Üniversitesi gelişim programının diğer bir parçasıdır. Ders izleme; öğretim görevlilerinin kendi güçlü ve zayıf yönlerini görmeleri için, birbirlerinin derslerini izlemesi (peer observation), video kaydı, kişinin kendi performansını formel olarak değerlendirmesini kapsamaktadır. Ayrıca öğretim görevlisine belirli alanlarda kendisi geliştirmesi, yeni teknik ve öğretme yöntemlerini keşfetmesi için bir eğitmen ile birebir çalışma imkanı sunulmaktadır.

Tüm bunlara ek olarak haftalık düzenlenen toplantılarda da öğretim görevlileri birbirleri ile deneyimlerini paylaşma ve eskiyen ve yeni öğretme tekniklerini tartışma imkanı bularak vizyonlarını genişletebilmektedirler.

Başka bir üniversite veya kurum tarafından düzenlenen tüm konferans ve seminerlerin duyurusu düzenli olarak yapılmakta, konferans ve seminerin içeriğinin öğretim görevlisinin direkt alanı ile ilgili olması ve katılımın hazırlık programı koordinatörü ve rektör tarafından uygun görülüp onaylanması halinde öğretim görevlisinin konferans veya seminer giderleri üniversite tarafından karşılanabilmektedir. Konferans veya seminere katılan öğretim görevlisi, İnsan Kaynakları ofisindeki geri bildirim formunu doldurmak ve bu formda belirtilen bilgilere istinaden seminerde sunulan herhangi bir konu ile sunumu öğretim görevlisi arkadaşları ile paylaşmak zorundadır⁵³.

3.4.7. Öğretim Görevlilerinin Çalışma Şartları

İstanbul Bilgi Üniversitesinde çalışan öğretim görevlisi, kontrat gereği en fazla 75 dakikalık 13 derse girmek ile görevlendirilir. Seviye koordinatörüne ise 2 ders saati

⁵³ Bilgi Üniversitesi, Yönetici Görüşme, (2005).

daha az ders verilir, çünkü o takımı koordine etmek, haftalık toplantılar yapmak gibi görevleri de üstlenir.

İstanbul Bilgi Üniversitesi “İngilizce Hazırlık Programı Personel El Kitabı”nda (English Preparatory Program Staff Handbook) öğretim görevlisinin görevleri ve iş tanımı başlıkları altında belirttiğine göre, öğretim görevlileri 13 ders saati derse girmenin yanısıra programda belirlenen şekilde eğitim öğretim hedeflerini geliştirmek, profesyonel eğitim öğretim ortamı yaratmak ve üniversitenin gelişimine katkıda bulunmak ve işin gerekliliklerini yerine getirmek zorundadırlar. Belirlenen bu üst hedefleri gerçekleştirmek için öğretim görevlileri gerekli planlama, hazırlık ve öğretimi gerçekleştirmek, ihtiyaç duyulan ek materyelleri hazırlamak ve diğer öğretim görevlileri ile paylaşmak, öğrenciler hakkında gelişim raporlarını zamanında ve düzenli olarak tutmak, notlandırma sisteminin yanısıra, öğrencileri amaçlar, içerik, değerlendirme zamanları konularında ayrıntılı olarak bilgilendirerek, öğrencilere yaptıkları çalışma ve ödevler ile ilgili düzenli olarak geribildirim vermek, öğrenci devamsızlık çizelgesini düzenli olarak tutarak, toplamları takip etmek ve zamanında idari asistana teslim etmek, öğrencinin bireysel çalışma programı ile ilgili Bireysel Çalışma Merkezindeki görevliler ile koordineli çalışmak, dersi paylaştığı öğretim görevlileri koordineli çalışabilmek adına ders sonrası, haftalık veya günlük toplantılar yapmak, düzenli olarak sınıf dosyalarını tutmak ve zamanında teslim etmek, gerekli durumlarda gelemeyen öğretim görevlisinin dersini doldurmak, sınıflardaki haftalık olarak hazırlanmış planları günlük olarak doldurmak ve ders paylaşılan öğretim görevlisine veya dersi dolduran öğretim görevlisi bu yolla detaylı olarak bilgilendirmek ve “quiz”leri okuyarak ve sonuçlarını Öğrenci Bilgi Ofisine zamanında teslim ederek yerine getirmek, tüm sınıf ziyaretleri ve gözlemlerine hazır olmak zorundadırlar⁵⁴.

⁵⁴ a.g.e., s. 17, 28.

Tüm öğretim görevlilerine aylık ödediği belirli bir “ölçek” (scala)’e göre belirlenmiş maaşın yanısıra, yemek kartı veren ve özel sağlık sigortası yapan İstanbul Bilgi Üniversitesi, üniversiteye gidiş geliş için servis otobüsü imkanı ile birlikte yabancı öğretim görevlilerine kira yardımı yapmaktadır.

3.5. Bilkent Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı

3.5.1. Genel Tanıtımı

Türkiye’nin ilk vakıf, üniversitesi olan Bilkent, 20 Ekim 1984 tarihinde kurulmuştur. Hala 9 fakültesi, 2 lisans düzeyinde yüksekokulu, 3 meslek yüksekokulu ve 8 enstitüsü ile 42 değişik ülkeden gelen öğrencileri ile öğrenci sayısı 10.000’i aşmaktadır⁵⁵.

Üniversitenin dünyanın önde gelen çeşitli üniversiteleri ile öğrenci değişim anlaşması bulunmaktadır. Bu üniversiteler arasında Carnegie Mellon (ABD), Georgia Institute of Technology (ABD), Johns Hopkins University (ABD) ve McGill University (Kanada) bulunmaktadır⁵⁶.

Öğretim dili İngilizce olan üniversitenin İngilizce hazırlık programı BUSEL (Bilkent University School of English Language) bünyesinde dir. İngilizce hazırlık programında her yıl ortalama 1750-2000 öğrenci eğitim görmektedir. BUSEL dünyadaki en büyük dil okullarından birisidir⁵⁷. BUSEL İngilizce hazırlık programında ortalama 150 öğretim görevlisi çalışmaktadır.

3.5.2. Hedefleri

BUSEL amacını, öğrencilerin ortaöğretim yaşamından üniversite yaşamına başarılı bir geçiş yapmalarına olanak sunmak, yüksekokul veya fakültelerine geçiş

⁵⁵ Bilkent Üniversitesi, “Bilkent Üniversitesi Kısa Tarihi”, *Genel Bilgiler*.
<http://www.bilkent.edu.tr/bilkent-tr/general/tarihce.html>, parag. 4, (24. 08. 2005).

⁵⁶ a.g.e., parag. 6.

⁵⁷ Bilkent Üniversitesi, “English Language Preparatory Programme”, *BUSEL*,
<http://www.bilkent.edu.tr/~busel/elpp.htm>, parag.1, (12.7.2005).

yapabilmeleri için gerekli olan İngilizce yeterlik düzeyine erişebilmelerini sağlamak, bireysel ve özerk olarak çalışmalarını sürdürebilme potansiyellerini geliştirmek, İngilizce bilgilerini ve aynı zamanda da yüksekokulları ve fakültelerindeki çalışmaları boyunca ihtiyaç duyacakları becerilerini geliştirebilmelerine imkan sağlamak, toplumun genelinde ve üniversite içerisinde İngilizcenin gelişimine ve sürdürülmesine, Türkiye'deki genel İngilizce öğretimi standartlarının geliştirilmesine katkıda bulunmak ve öğretim görevlilerine, mesleki açıdan özendirici bir ortam sağlamak olarak belirtmektedir⁵⁸.

3.5.3. Program Yapısı ve Ölçme Değerlendirme Sistemi

Bilkent Üniversitesinde her öğrenci kabul edildiği bölüme veya yüksekokula geçebilmek için BUSEL'in hazırlamış olduğu COPE (Certificate of Proficiency in English Examination) sınavında başarılı olmak zorundadır. Sınav üniversiteye yeni kayıt yaptıran her öğrenciye uygulanır ve iki basamaktan oluşur. İlk basamak ortalama iki saat sürer ve çoktan seçmeli 170 dilbilgisi, kelime bilgisi ve okuma becerilerinin ölçüldüğü sorulardan oluşur. Bu aşamada barajı aşan öğrenciler doğrudan bölümlerine geçebilirler, aşamayanlar ise COPE'un ikinci basamağını almak zorundadırlar. İkinci bölümde öğrencilerin yazma, okuma, dinleme becerileri ile dilbilgisi ve kelime bilgileri, toplam 7 saatlik bir sınav ile ölçülmektedir. Konuşma becerisi ölçülmeyen sınavda 2006 yılında Common European Framework standartı için, bu becerinin de ölçülmesi planlanmaktadır. Sınav sonunda her bir beceriden elde edilen başarı bir harf ile değerlendirilmekte, öğrenci sınavda başarılı olduğunda İngilizce hazırlık sınıfından muaf tutulmakta, başarısız olduğu takdirde ise bir yarıyıl, 1 veya 2 yıl süreyle İngilizce hazırlık programında uygun düzeyde dil sınıfına yerleştirilmek suretiyle devam etmek zorunda kalmakta ve İngilizce hazırlık programında dil hazırlık eğitimi almaktadır. Eğitim süresi öğrencinin başlangıç düzeyine göre farklılık gösterir. Akademik yılın ilk haftasında öğretim görevlisi

⁵⁸ Bilkent University, "BUSEL Mission Statement", *About BUSEL*, <http://www.bilkent.edu.tr/~busel/bms.htm>. (10.08.2005).

tarafından öğrencinin düzeyi değiştirilebilmektedir. Bilkent Üniversitesinde, lisans programları için İngilizce hazırlık programından muaf olabilmek Cambridge Üniversitesi FCE, CAE yada CPE sınavlarından “Geçer” not veya IELTS sınavının her bölümünden en az 5 puan almış olmak koşulu ile genel ortalamadan en az 6.5 veya yazılı TOEFL sınavının yazma bölümünden en az 31 puan almış olma koşulu ile toplamda 550 alma ile de mümkündür⁵⁹.

BUSEL’de İngilizce hazırlık programı, haftada 25-30 saatlik her biri 8 haftalık bölünmüş düzeylerden oluşur. Bazı seviyelerde düzeyler 16 veya 24 haftalıktır. Her düzeyde bir ders saati 50 dakikadır. Bilkent Üniversitesi, Bilgi Üniversitesi’nin yeni uygulamaya başladığı 75 dakikalık ders sistemini daha önce uygulamış fakat sonradan vazgeçmiştir. Bilkent Üniversitesi’nde her yarıyıl 2 düzey okutulur. Temel (Foundation), orta (Intermediate), üst-orta (Upper Intermediate), bölüm öncesi (Pre-Faculty) olmak üzere 4 ana düzey vardır. Temel; başlangıç (elementary) ve orta öncesi düzey (Pre-Intermediate) olarak kendi içerisinde iki seviyeye ayrılmıştır⁶⁰.

Düzye Bitirme (ECA) ve dönem sonunda uygulanan COPE sınavlarına girebilmek için her düzeyde, öğrencilerin dönem boyunca yaptıkları çalışmalar sürekli ve düzenli bir şekilde değerlendirilmektedir. Bu çalışmalar; devam zorunluluğu, öğrenci portföyü (Learning Portfolio; LP) ve dönem içi ortalama en az 60 elde etmeyi kapsar. Dönem içi ortalama hesap edilirken Sınıf İçi Değerlendirme Sınavları (Cumulative Achievement Tests; CATs) % 95 oranında, öğretim görevlisi kanaati (Teacher Assesment; TA) % 5 oranında etkilidir. Öğrenci bir üst düzeyde geçebilmek için ECA’dan en az 60 almak zorundadır⁶¹.

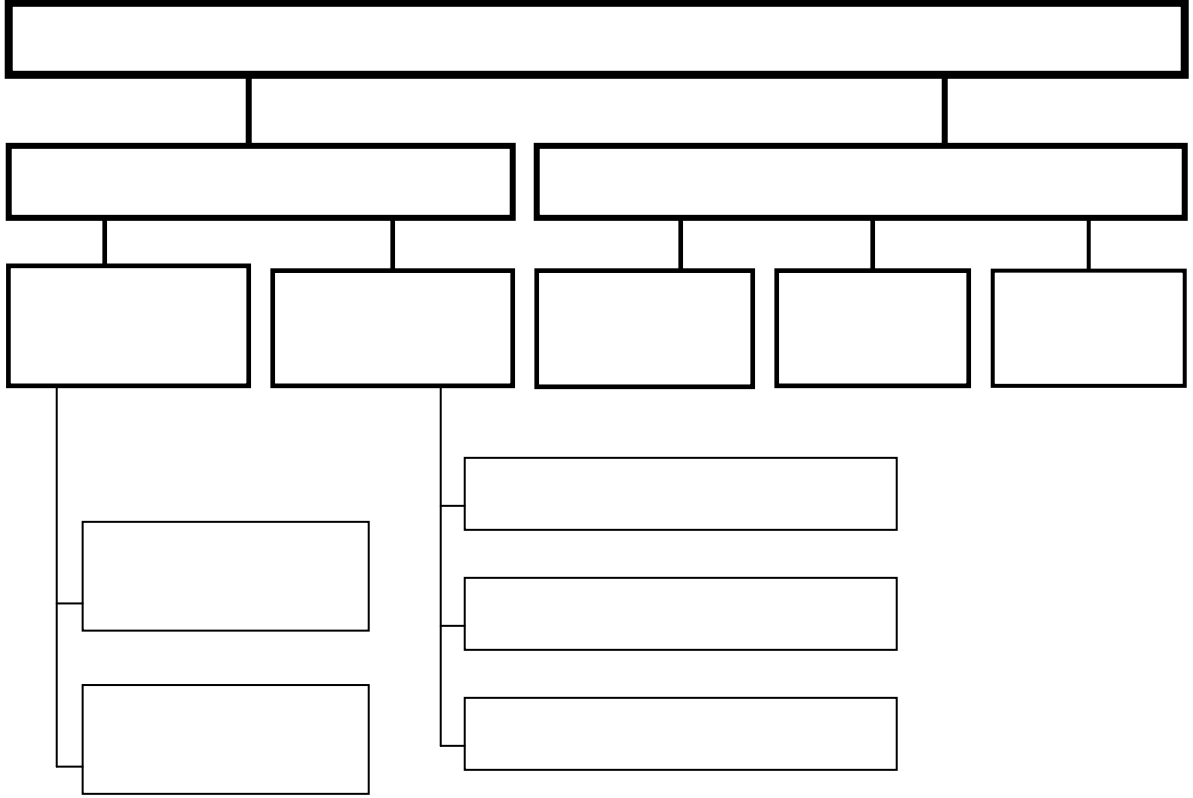
⁵⁹ Bilkent University , “BUSEL”, *Staff Handbooks*. <http://www.bilkent.edu.tr/~busel/staff.htm>. s.16, (23.11.2005).

⁶⁰ Bilkent University.a.g.e., s. 8.

⁶¹ Bilkent University. a.g.e.,s. 11.

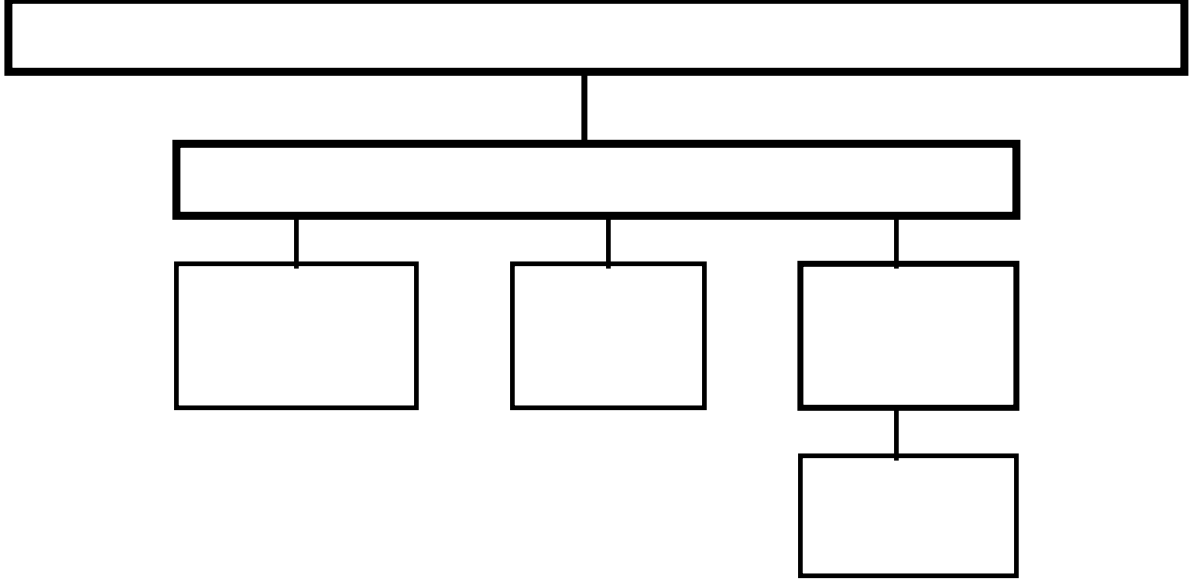
3.5.4. Organizasyon Yapısı

Bilkent Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı Organizasyonu Şekil 5'teki gibidir:

Şekil 5: Bilkent Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı Organizasyon Şeması

Bilkent Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı Yönetim İlişkileri Şekil 6'daki gibidir:

Şekil6: İngilizce Hazırlık Programı Yönetim İlişkileri

Bilkent Üniversitesi İngilizce hazırlık programı, Öğrenci Destek Birimi ve Eğitim Birimi (TU) olmak üzere iki temel birimden oluşur. Öğrenci Destek Birimlerine bağlı Öğrenci Hizmetleri Danışmanlık Birimi ve Bireysel Çalışma Birimi (SAU) bulunmaktadır. Öğrenci Hizmetleri Danışmanlık Birimine İngilizce hazırlık programındaki düzeyler ve değerlendirme sistemi, İngilizce hazırlık programı tarafından verilen sınavlar, dış sınavlar, okul kuralları ve yönetmelik gibi konularla ilgili bilgi sağlayan, mazeret ve istekler için yazışmalar ve dönem izni için yazılı başvurularla ilgili işlemleri de yürüten; İdari Danışmanlık Birimi ve öğrenci danışmanlarının öğrencilerin çalışmalarını olumsuz yönde etkileyebilecek problemlerde onlara yardımcı ve yol gösterici olmanın yanı sıra, İngilizce hazırlık programındaki sistem ile ilgili konularda öğrencileri bilgilendirdikleri, öğrencilerin kendilerini geliştirmek, bilgi açıklarını kapatmak, okuldaki problemlerine çözüm yolları bulmak gibi yardıma ihtiyaç duydukları konularda destek alabildikleri, Eğitsel ve Bireysel Danışmanlık Birimi bağlıdır. Bireysel Çalışma Birimi (SAU) ise

Bireysel Çalışma Merkezi (SC), Dil Laboratuvarı (LL) ve Bilgisayar Destekli Dil Laboratuvarı (CALL)'nı kapsar. Birim öğrencilerin üniversitede çalışma ve akademik becerileri edinmelerine yönelik olarak çalışır, öğrencilere hem bireysel, hem de gerektiğinde öğretim görevlisi yardımı ile çalışma ortamı yaratır; oryantasyon programı ile öğrencileri İngilizce hazırlık programı konusunda bilgilendirir, öğrencilere bireysel etkin çalışma teknikleri ve sınav alma becerileri konularında rehberlik hizmeti verir, eğitir ve İngilizcenin doğal ortamında kullanımını gösterir⁶².

Eğitim biriminde toplam 10 alt eğitim birimi bulunmaktadır ve her alt eğitim birimi bir başkan (HTU) tarafından yönetilir. Eğitim birimleri öğrenci performansının eğitim birimi başkanı ve öğretim görevlileri tarafından kolaylıkla takip edilmesine olanak sağlar. Her birim 120-130 kişilik öğrenci ve 13-14 öğretim görevlisinden oluşmaktadır. Dil eğitim-öğretim programlarını hazırlayan ve ölçme değerlendirme sistemini oluşturan ve geliştiren Eğitim Programı ve Sınav Birimi ve kaliteli eğitim ve öğretimin sağlanması ve sürdürülmesinden sorumlu Hizmet İçi Eğitim Birimi, Eğitim Birimleri altında temel iki birimdir⁶³.

Bilkent Üniversitesi İngilizce Hazırlık Program Koordinatörü, BUSEL direktörüne bağlı çalışır. Koordinatöre Eğitim Programı ve Sınav Birimi, Hizmet İçi Eğitim Birimi başkanları ile Eğitim Birimleri Koordinatörü bağlıdırlar. Eğitim Birimleri Koordinatörü ise Eğitim Birimleri başkanları aracılığı ile öğretim görevlileri ve eğitim öğretimi koordine eder.

⁶² Bilkent University , “English Language Preparatory Program”, <http://www.bilkent.edu.tr/~busel/elpp.htm> (01.06.2005).

⁶³ Bilkent Üniversitesi, “Teaching Unit Structure”, *BUSEL Preparatory Programme*. <http://www.bilkent.edu.tr/~busel/tu.htm> (20.05.2005).

3.6. Bilkent Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programında Öğretim Görevlisi İstihdamı

3.6.1. İstihdam için Başvuru Önkoşulları

BUSEL, 2005-2006 eğitim öğretim yılında İngilizce Hazırlık Programında çalışmak isteyen öğretim görevlileri için web sayfasında yayınladığı ve gazeteye verdiği ilanda hem anadili İngilizce olan hem de olmayan adaylar için herhangi bir lisans programı mezunu olmanın başvuru için yeterli fakat İngilizce öğretmenliği mezunu olmanın tercih sebebi olacağını belirtilmiştir. Yine tüm adaylar için ikinci bir tercih sebebi yüksek lisans ve / veya üniversite seviyesinde İngilizce öğretmenliği deneyimi olurken, anadili İngilizce olan adaylar için minimum 4 yıl tam zamanlı yabancı dil olarak veya akademik amaçlı İngilizce öğretmiş olmayı yada 2 yıl bahsedilen alanlarda deneyim ile Cambridge ESOL (USLES) sertifikası veya uluslararası TEFL sertifikasına sahip olmayı başvurularda önkoşul olarak istemiştir⁶⁴. BUSEL İngilizce hazırlık programı daha önceki yıllarda sadece İngilizce Öğretmenliği mezunlarına başvuru imkanı tanır iken bahsedilen eğitim öğretim yılında bu önkoşuldan vazgeçmiş bunu sadece tercih sebebi olarak belirtmiştir. BUSEL İngilizce hazırlık programına öğretim görevlisi olarak başvurabilmek EK 5'te bir kopyası verilen internet ortamında hazırlanmış başvuru formunu doldurmak veya yine internette elde edilebilecek veya üniversiteye gitmek suretiyle alınabilecek EK 6'da yer alan ve sadece elden teslim edilebilecek başvuru formunu doldurmak koşulu ile gerçekleşir. Başvuru için üniversiteye gidildiğinde de elden teslim edilen başvuru formu doldurulmaktadır. BUSEL başvurularda CV kabul etmemektedir.

3.6.2. Öğretim Görevlisi Seçim Basamakları

Bilkent Üniversitesi İngilizce hazırlık programı internette ve gazete duyurduğu ilanlar yolu ile öğretim görevlisi başvurularını kabul etmektedir. Başvuru şartlarını

⁶⁴ Bilkent University, "EFL/EAP Positions for Local / Native English Language Instructors", *BUSEL*, <http://www.bilkent.edu.tr/~busel/local.htm> (18.08.2005).

sağlayıp başvuran ve sınava davet edilen adaylar İngilizce dilbilgisi, okuma ve yazma becerilerinin ölçüldüğü yazılı bir sınava alınırlar. Adayın sınavın yazma bölümünde daha önceki yıllarda ELT ile ilgili sorulan konularda görüşlerini yazması istenirken artık bu bölümde daha genel konular üzerinde yazması istenerek adayın yazma becerisi ölçülmektedir. Yazılı sınavı başarı ile tamamlayan adaylar sözlü mülakata alınmaktadır. Mülakatta bir eğitmen (teacher trainer), bir ünite başkanı (HTU) ve bir ünite başkanı daha yada yönetimden bir kişi bulunmaktadır. Aday ilk yarım saat kendisine bir 'task' verilerek, bununla ilgili bir ders planı yapmak üzere yalnız bırakılır. Burada task ile kastedilen adaya verilen bir resim yada İngilizce yazılmış bir paragraftır, aday verilen "task" i kullanarak bir ders hazırlamaktadır. Akabinde mülakata alınan adaya, hazırlamış olduğu ders planı hakkında sorular yöneltilmektedir ve plandaki ders basamakları gözden geçirilmektedir. Daha sonra adaya özgeçmişindeki bilgilerden sorular sorulur, yapmış olduğu stajlardan veya var ise katılmış olduğu sertifika programlarından nasıl yararlanmış olduğu üzerinde konuşulur. Daha sonra adaya Bilkent Üniversitesi çalışma sistemi tanıtılır⁶⁵. Sistem tanıtılır iken çalışma şartlarının ve bir görev verildiğinde verilen zaman içerisinde o işi yapmanın ne kadar önemli olduğu üzerinde durulur ve bu sohbet esnasında adayın çalışma prensipler yakından tanınmaya çalışılır. Tüm bunlardan sonra mülakat sona ermiş olur, sonrasında başarılı bulunan adaylara iş teklif edilir.

3.6.3. Öğretim Görevlileri için Oryantasyon Programı ve Deneme Süresi

BUSEL İngilizce hazırlık programında öğretim görevlilerinin işe kabulünden sonra deneyimli veya deneyimsiz olmaları dikkate alınmaksızın tümüne üniversite ve sistem hakkında bilgi verilir. Daha sonra tecrübesi 5 yılın altında olan öğretim görevlileri 1 hafta süreyle yoğun bir eğitim programına (ICELT; International Certificate in English Language Teaching) alınırlar. ICELT dönem içerisinde

⁶⁵ Bilkent Üniversitesi, Öğretim Görevlisi Görüşme, (2005).

haftada bir gün olarak devam eder. 5 yılın üzerinde tecrübe sahibi olan öğretim görevlilerinden bazılarının da ICELT'e devam etmesi uygun görülebilir.

BUSEL İngilizce hazırlık programına yeni alınan, ICELT kursuna devam etmeyen öğretim görevlileri için deneme süresi bir dönem, devam edenler için ise bir akademik yıldır. Deneme süresi prosedürleri bir ünite başkanı tarafından takip edilir. Dönem sonunda yöneticiye ulaşan rapor doğrultusunda öğretim görevlisi, deneme süresini başarı ile tamamlar veya deneme süresi uzatılır veya kontrat fesih edilir.

Deneme sürecince ünite başkanı, öğretim görevlisinin iki yada üç dersini izler, öğretim görevlisinin görev tanımında tarif edilen görevleri yerine getirip getirmediğini, öğretmen-öğrenci, takım arkadaşları, yöneticileri, idari ve destek personeli ile ilişkisini, işine yaklaşımının personel el kitapçığında tarif edilen ile paralellliğini ve genel kurumsal değerlere uyum sürecini takip eder.

Deneme süresinde, deneme süreci içerisindeki öğretim görevlisinin gelişiminin konuşulduğu birçok toplantı yapılır. Sürenin sonundaki son toplantıda ise dönem boyunca üzerinde durulan konular tekrar gözden geçirilir, değerlendirilir ve bir karara varılır. Bu karar öğretim görevlisinin BUSEL İngilizce hazırlık programında çalışmaya devam edip etmeyeceği ile ilgilidir. ICELT kursuna devam edenler tüm bunlara ek olarak kursu da başarı ile tamamlamak zorundadırlar.

3.6.4. Öğretim Görevlisi Performansını Değerlendirme Yöntemi

Bilkent Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programında öğretim görevlisi performansı temel olarak öğretim görevlisinin dersinin izlenmesi yöntemiyle yapılmaktadır. Öğretim görevlisi işe ilk alındığında deneme süresi içerisinde dersini hem eğitmeni hemde koordinatörü tarafından ayda bir kez izlenebilmektedir. Belli bir süredir BUSEL İngilizce hazırlık programında çalışan öğretim görevlilerinin dersi ise iki

ayda bir kez koordinatör tarafında izlenmektedir. Ders izleme performans değerlendirmesinin önemli bir bölümünü ders öncesi ve ders sonrası yapılan toplantıda, öğretim görevlisinin göstermiş olduğu performans değerlendirmesi oluşturmaktadır. Ders öncesi yapılan toplantıda öğretim görevlisinin derse ne kadar hazırlıklı olduğu ve ders planı değerlendirilir iken, ders sonrası yapılan toplantıda öğretim görevlisinin derste kendi performansı konusundaki fikirleri, yaptığı hataların ne kadar farkında olup olmadığı ve derste uyguladığı aktivitelerin veya çalışmaların dayanaklarının neler olduğu değerlendirilmektedir.

İkinci yöntem ise, BUSEL İngilizce hazırlık programı öğrencilerinin dönem boyunca kendilerine verilen eğitimi ve eğitim ortamını düzenli olarak yapılan anketlerle değerlendirmesidir. Değerlendirmeler öğrenciler tarafından kendi şifreleri ile ulaşılabildikleri, internet ortamında sunulan formlar aracılığı ile yapılmaktadır. Bu değerlendirme ile öğretim görevlileri de öğrenciler tarafından değerlendirilmiş olmaktadır.

3.6.5. Öğretim Görevlisi Performansını Değerlendirme Sonuçlarının Öğretim Görevlileri ile Paylaşımı

Bilkent Üniversitesi İngilizce hazırlık programında, performans değerlendirmenin önemli bir kısmını oluşturan ders izlemeden sonra yapılan toplantıda öğretim görevlisine performansı ile ilgili bilgi verilmesine karşın öğretim görevlisinin performansı ile ilgili daha kapsamlı bilgi alışverişi her sene sonunda yapılan toplantılarda yapılmaktadır. Ders izlemelerin sonundaki görüşler öğretim görevlisi için tutulan dosyaya konulmakta, yıl sonunda bu görüşlere ek olarak öğretim görevlisi de bir sonraki yılda kendisini geliştireceği, yoğunlaşacağı alanlar ve planları ile ilgili raporunu bu dosyada tutulması için teslim etmektedir. Her iki raporda da öğretim görevlisinin sadece ELT değil, ünite içerisindeki performansı da değerlendirilmektedir.

3.6.6. Öğretim Görevlilerinin Hizmet İçi Eğitimi

BUSEL İngilizce hazırlık programında mesleklerine yeni başlamış hem ana dili İngilizce olan, hem de olmayan öğretim görevlileri için ICELT, daha deneyimli fakat öğretme bilgi ve becerilerini geliştirmek isteyenler için ise DELTA (Diploma in English Language Teaching to adults) imkanı sunmaktadır. ICELT kursu bir akademik yıl sürüp, BUSEL İngilizce hazırlık programında çalışmaya başlayan deneyimi az öğretim görevlileri için zorunlu olup kurs öğreticileri tarafından yapılan ders izleme, ödev, çalışanların birbirlerinin dersini izlemesi, çalışma dosyası (portfolio) gibi çalışmaları kapsamaktadır. Öğretim görevlilerinin ICELT için herhangi bir ücret ödemesi söz konusu değildir, fakat öğretim görevlisi kursu takip eden bir yıl BUSEL İngilizce hazırlık programındaki görevine devam etmek zorundadır. Öğretim görevlisi kursa devam ettiği sürede kontratta belirlenen 20 ders saatinin 5'inden muaf tutulur ve 15 ders saati ile görevlendirilir. Post-ICELT kursu ise DELTA kursu için ön hazırlık anlamına gelmektedir ve 2 dönem boyunca haftada 90 dakika olarak devam etmektedir. Kursa katılabilmesi için öğretim görevlisinin, ders saati azaltılmamakla birlikte kurs saatleri ile çakışan zamanlarda kendisine ders verilmemek kaydıyla, kursa katılımı desteklenmiş olmaktadır. Yine bu kurs için de herhangi bir ücret talep edilmez. DELTA kursu ise 18 aydır ve ICELT ve Post-ICELT kursları gibi ücretsiz olmakla birlikte takip eden yılda öğretim görevlisinin BUSEL İngilizce hazırlık programında göreve devam etme zorunluluğu vardır. Bahsi geçen kursları başarı ile tamamlayanlar uluslararası tanınan Cambridge ESOL Üniversitesi'nden sertifika veya diploma almaktadırlar. Son olarak BUSEL İngilizce hazırlık programında çalışan öğretim görevlileri yarı zamanlı olmak kaydıyla Eğitim Yönetimi alanında yüksek lisans eğitimi alabilirler. Eğitim Yönetimi yüksek lisans programı; tezsiz bir program olup en çok 8 dönemde tamamlanmak zorundadır⁶⁶.

⁶⁶ Bilkent University, "Professional Development Opportunities", *BUSEL*, <http://www.bilkent.edu.tr/~busel/pdo.htm> (08.09.2005).

Tüm bu formel kursların yanı sıra BUSEL İngilizce hazırlık programı değişik ELT konularında çeşitli kurs ve atölye imkanları sunmaktadır. Bu kursların ve atölyelerin tamamı BUSEL İngilizce hazırlık programı üyeleri ve öğretim görevlileri tarafından verilmekte. Bütün bu eğitim programları ile öğretim görevlilerine niteliklerini ve yeteneklerini geliştirme imkanı sunularak öğretme ve öğrenme sürecinin daha kaliteli hale getirilmesi hedeflenmektedir. BUSEL İngilizce hazırlık programı ilgi ve ihtiyaçlar doğrultusunda, uluslararası konferanslar, formel eğitim kursları, belli konular üzerine kısa dönemli kurslar ve atölye çalışmaları gibi kişisel gelişim olanaklarını da öğretim görevlilerine sunmaktadır.

3.6.7. Öğretim Görevlilerinin Çalışma Şartları

BUSEL İngilizce hazırlık programında EK 7’de bir kopyası yer alan sözleşme gereği anadili İngilizce olmayan öğretim görevlileri haftada 20 ders saati derse girmek ile yükümlüdürler, ancak ICELT veya DELTA kursuna devam eden öğretim görevlileri 15 saat derse girerler. BUSEL İngilizce hazırlık programında çalışmaya başlayacak öğretim görevlilerine 3 yıllık kontrat yapılır. ICELT kursunu tamamlayıp, 3 yıllık Yüksek Lisans ve DELTA kontratı için anlaşma önerilen öğretim görevlisi DELTA kursu ve Eğitim Yönetimi Yüksek lisans programına devam etmek ve tamamlamak zorundadır. Kontrat ile öğretim görevlisinin nitelik ve deneyimi göz önüne alınarak belirlenen maaş, yemek fişleri, bir bölölümü ödenen özel sağlık sigortası, emeklilik planı, öğretim kaynak ve materyalleri sağlanır.

Anadili İngilizce olan öğretim görevlileri için kontrat ise ICELT kursu alacaklar ve almayacaklar için iki çeşittir. Bahsi geçen öğretim görevlileri haftalık 25 ders saati derse girer. Niteliklere ve deneyime göre % 50’si Türk lirası %50’si sterlin veya ABD doları olarak ödenmek üzere belirlenmiş aylık maaş, yemek fişleri, devlet ve özel sağlık sigortası, dayalı döşeli kampüs içerisinde bireysel tahsis edilmiş konut, kontratın yenilendiği her iki yılda bir memleketine uçak bileti, oturma izni ve çalışma vizesi yine yabancı öğretim görevlilerine sağlanır.

3.7. Lehigh Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı

3.7.1. Genel Tanıtımı

1865’ te kurulan Lehigh Üniversitesi, hala 4577 lisans, 2065 yüksek lisans öğrencisine eğitim veren, herhangi bir mezhebe mensup olmayan özel bir üniversitedir. Her yıl 65 farklı ülkeden 500 yabancı, toplam ortalama 7000 öğrenciye eğitim veren üniversitenin 4 fakülte, 77 lisans programı bulunmaktadır⁶⁷.

Philadelphia’da bulunan üniversite ulusal ve bölgesel kalite onay kurumlarının çoğunun listesinde özellikle mühendislik eğitiminde ilk elli üniversite arasında yer almaktadır.

Üniversitenin eğitim dili İngilizce olup “İkinci Dil Olarak İngilizce” programı (English as a Second Language - ESL) ile İngilizce dil eğitimi verilmektedir. ESL’de her 5-10 öğrenciye 1 öğretim görevlisi düşecek şekilde düzenlenmek kaydı ile çeşitli milliyetlerden her yıl değişen sayılarda öğretim görevlisi çalışmakta, yılda ortalama 50 öğrenciye eğitim verilmektedir.

3.7.2. Hedefleri

ESL, verilen eğitim yolu ile öğrencilerini uluslararası arenada aranan bireyler haline getirme, üniversiteye gelen öğrencilerin Lehigh’da akademik yaşamda gerekli olan başarıyı yakalaması için gerekli dil eğitimini verme, yabancı öğrencilerin gerek dil gerekse kültüre adapte olarak deneyimlerini kendi ülkelerinde de uygulama imkanı bulmalarına yardımcı olma ve en kaliteli öğretim ve değerlendirme ile öğrencinin dil becerilerini geliştirme olarak hedeflerini belirtmektedir. Hedefler gerçekleştirilir

⁶⁷ Lehigh University, “Colleges”, *Fast Facts – Lehigh At a Glance*, <http://www3.lehigh.edu/about/lufacts.asp#academics>, parag. 1, (13.7.2005).

iken Global Union ile yapılan bazı çalışmalar ile de uluslararası karar vericilerin üniversiteye gelişinin ve dil değişim programlarının önü açılmaktadır⁶⁸.

3.7.3. Program Yapısı ve Ölçme Değerlendirme Sistemi

ESL’de üç temel program bulunmaktadır. Bunlardan ilki iş dünyasından gelenlere, Lehigh’a kabul edilip dil konusunda yeterliliği sağlayamayan yabancı öğrencilere ve eşlerine dil eğitimi veren Step-up isimli programdır. Step-up üç program içerisinde başlangıç (beginner) seviyesini barındıran tek programdır.

İkincisi ise orta (intermediate) ve üst seviye (advanced) İngilizce dersleri veren kredili dersleri barındıran programdır. Öğrenci kitlesi İngilizcede özellikle belirli alanlarda yardıma ihtiyacı olan öğrencilerdir. Sonuncusu ise doğrudan İngilizce dersi almak istemeyip birebir öğretim görevlisi ile çalışmak isteyen, zaman ve konu sınırlaması olmayan, çoğunlukla lisans mezunlarına eğitim veren bireysel program (English Language Learning Center – ELLC)dır. Bu program çok sıklıkla olmasa da Step-up öğrenci olan veya kredili ders alanlar tarafında derslere destek amaçlı tercih edilebilmektedir. Programda ayrıca, sayısı az da olsa fakülte öğrencileri de vardır. Program tüm seviyelerde öğrencilere eğitim verebilmektedir. Step-up ile başlayan bir öğrenci ilerleyen seviyelerde kredili dersler veya ELLC kapsamındaki programlardan birine devam etmek zorundadır⁶⁹.

Lehigh Üniversitesine öğrencinin kabul edilebilmesi için TOEFL, GRE, GMAT, IELTS, SAT, TSE gibi sınavlardan (pre-test; Prematriculation) başvurduğu fakültenin belirlediği puanları alma zorunluluğu vardır. Üniversitenin adı geçen sınavlardan özellikle önem verdikleri TOEFL ve SAT’tır. Öğrencinin, Lehigh Üniversitesine kabul edilmesine rağmen, dil yeterliliğinin ölçüldüğü TOEFL sınavı fakültenin belirlediği notun altında ise öğrenci ESL programlarından Step-up’a devam etmek zorundadır.

⁶⁸ Lehigh University, “Welcome to the ESL Programme at Lehigh” , <http://www.lehigh.edu/~inesl/home/frameset.htm?forwardURL=/~inesl/StepUp/home.htm> (01.08.2005).

⁶⁹ Lehigh University, Öğrenci, Görüşme, (2006).

Pre-Test'lerden yeterli puanı alıp üniversiteye kabul edilen fakat üniversite bünyesinde gerçekleştirilen “konuşma” (Speaking) ve “Oryantasyon” (Orientation) testlerinden yeterli puanı alamayanlar ise kredili ders almak veya bireysel programa katılmak zorundadırlar.

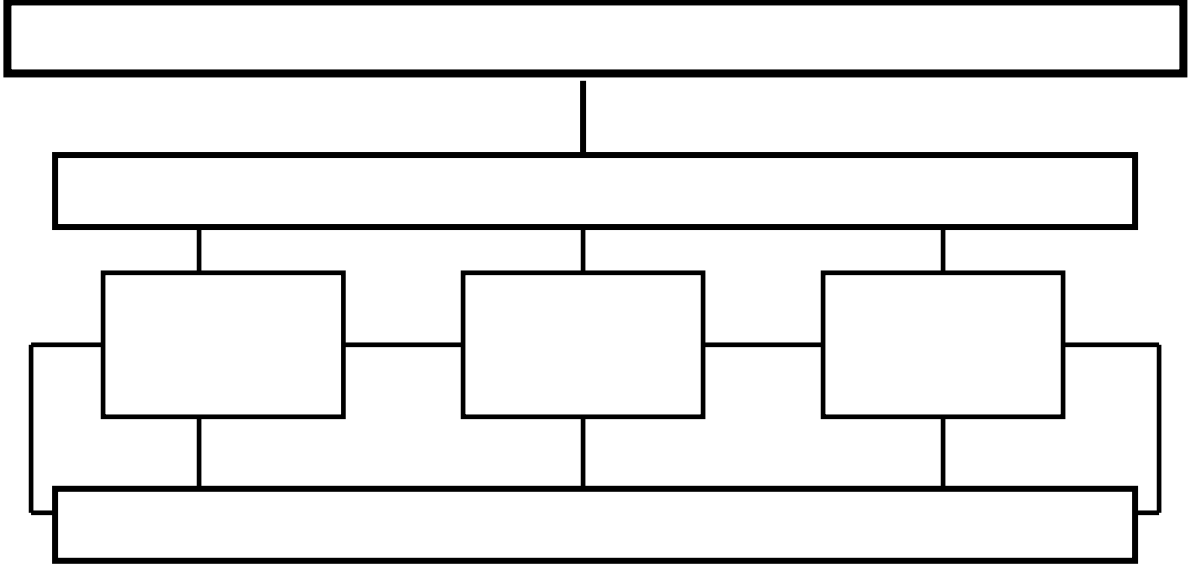
ESL'de programların süreleri değişkenlik göstermektedir. Bilgisayar üzerinden uygulanan TOEFL (TOEFL-CBT) sınavından 190 puanın altında alanlar toplam 2 dönem Step-Up'a, 190 üzerinde fakat fakültelerinin belirlediği puanın altında alanlar (230 –250 puan aralığı) 1 dönem Step-up'da eğitim görmektedirler.

Ölçme değerlendirme; Step-up'ta portfolyo (portfolio), öğretim görevlisi değerlendirmesi (teacher evaluations), vize sınavı, (midterm) ve final sınavı üzerinden, kredili derslerde öğretim görevlisinin belirlediği özellikle dilbilgisinin önemli olduğu kompozisyon yazma (essay writing), sunum (presentation), sesli kayıt edilebilecek ödevler (recorded assesment), günlük dergi ve gazeteleri takibe dayalı (journal assesment) ve birkaç yazılı test üzerinden yapılırken bireysel programda belirlenmiş bir ölçme değerlendirme sistemi yoktur⁷⁰.

⁷⁰ Lehigh University, Öğretim Görevlisi, Görüşme, (2005).

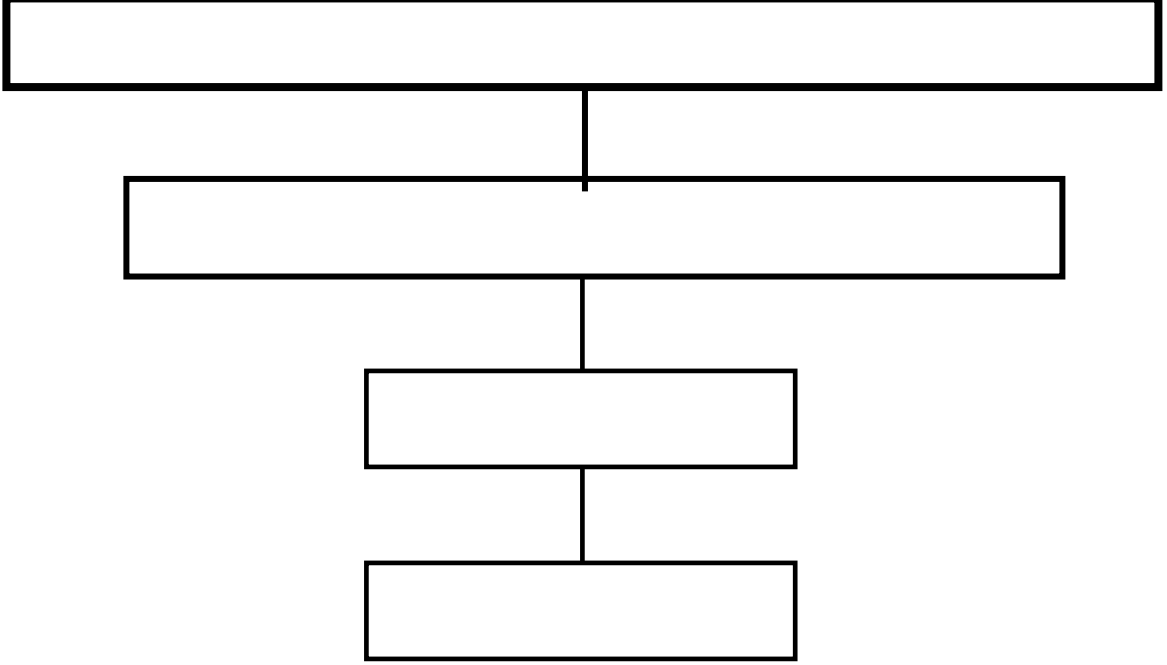
3.7.4. Organizasyon Yapısı

Lehigh Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı Organizasyonu Şekil 7'deki gibidir:

Şekil7: Lehigh Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı Organizasyonu

Lehigh Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı Yönetim İlişkileri Şekil8'deki gibidir:

Şekil8: Lehigh Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı Yönetim İlişkileri

Lehigh Üniversitesi ESL programına bağlı üç ana program bulunmaktadır. Bunlardan ilki Step-up, ikincisi, kredili İngilizce dersleri programı, sonuncusu da bireysel programlardır. Her üç programda, doğrudan ESL direktörlüğüne bağlıdır. Bu programlar dışında organizasyonda en önemli bölüm bireysel çalışma merkezleridir. Bu merkezler laboratuvarları kapsamakta ve her üç programa da hizmet vermektedirler.

Lehigh Üniversitesi ESL programı, ESL Direktörü ve Direktör yardımcısı tarafından yönetilmektedir. Yardımcı Programlar Koordinatörü, Programların koordinasyonunu sağlamakta, laboratuvar yöneticisi aracılığı ile bireysel çalışmalarını organize etmektedir.

3.8. Lehigh Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programında Öğretim Görevlisi İstihdamı

3.8.1. İstihdam için Başvuru Önkoşulları

Lehigh Üniversitesi kredili ve kredisiz İngilizce dersleri için farklı önkoşullar ile öğretim görevlisi istihdam etmektedir. Kredisiz İngilizce dersleri için lisans derecesine sahip olmak ve öğretmenlik deneyimi önkoşul iken, kredili İngilizce dersleri için yüksek lisans derecesi ve öğretmenlik deneyimi ortalama 3 yıl olmak kaydı ile şart koşulmaktadır. Her iki program için de öğretim görevlisinin seyahat ve ikinci dil ve kültür deneyimine sahip olması önkoşuldur⁷¹.

3.8.2. Öğretim Görevlisi Seçim Basamakları

Lehigh Üniversitesi, üniversiteye kabul edeceği öğretim görevlilerine formel herhangi bir sınav yapmamaktadır. Öğretim görevlilerinin öncelikle İngilizce dilinde akıcı yazıyor ve konuşuyor olmaları gerekmektedir. Bu da onların ana dillerinin İngilizce olmasını ya da hayatlarının önemli bir kısmında İngilizceyi kullanıyor olmalarını gerektirmektedir. İngilizce dili, akıcı konuşulur ve anlaşılır olduğu takdirde değişik aksanlarda konuşuluyor olması kabul edilebilir bir durumdur. Adayın öğretim görevlisi olarak üniversiteye kabul edilebilmesi için deneyiminin olması şarttır. Lehigh Üniversitesi ESL'de deneyim ile kastedilen öğretim görevlisinin daha önce ne çeşit ve ne yoğunlukta bir öğretme deneyiminin olduğudur, bu deneyimin ne kadar süre olduğu değildir. Süre önkoşullarda net olarak belirtilmemekle beraber ortalama 3 yıllık bir deneyimin iyi bir sınıf yönetimi için önemli olduğu görüşü hakimdir. Deneyim işe kabul aşamasında önemli olmanın yanısıra, öğretim görevlisinin hangi konuda deneyimli olduğu özellikle o öğretim görevlisine hangi dersin verileceğine karar verilirken gözönünde bulundurulacak bir konudur ve bu husus öğretim görevlisinin üniversiteye kabul aşamasında hangi alanlar ve konularda deneyimli olduğu sorusuna önem verilmesini gerekli

⁷¹Lehigh University, Yönetici, Görüşme, (2005).

kılmaktadır⁷². Aday karşılıklı yapılan görüşme ile öğretim görevlisi olarak işe alınmakta veya alınmamaktadır.

3.8.3. Öğretim Görevlileri için Oryantasyon Programı ve Deneme Süresi

Lehigh Üniversitesi, ESL'de organizasyon yapısı çok büyük olmadığından öğretim görevlileri için hazırlanmış resmi bir oryantasyon programı yoktur. Yeni öğretim görevlileri, koordinatör ve direktör ile oldukça fazla vakit geçirme şansına sahiptirler ve daha deneyimli ve daha uzun süredir ESL'de çalışan öğretim görevlileri ekibe yeni katılan öğretim görevlilerine yardımcı olmaktadır.

3.8.4. Öğretim Görevlisi Performansını Değerlendirme Yöntemi

Lehigh Üniversitesi öğretim görevlisi değerlendirmeye önem vermekte ve bunu temel olarak iki yolla yapmaktadır. İlki tüm üniversitede uygulanan bir değerlendirmedir. Bu değerlendirme formu birçok Amerikan Üniversitesi'nde kullanılan dersi veren Öğretim görevlisi veya öğretim üyesini 1 ile 5 arasında; derse ne kadar hazırlıklı geldiği, verilen ödevleri kontrol edip etmediği ve ödevlerin ne kadar sürede öğrenciye geri döndüğü ve sınıf ortamı gibi konuların değerlendirildiği bir değerlendirme formu iken ikincisi sadece kredili dersler için hazırlanmış olan İngilizce programları içerisinde yapılan değerlendirmedir. İkinci değerlendirmede, EK 8'deki örnekte de görüleceği üzere, öncelikli amaç verilen dersi değerlendirmedir fakat bu yol ile öğretim görevlisinin değerlendirilmesi de yapılmış olmaktadır. Verilen ödevlerin hangilerinin ve niye İngilizce öğrenme sürecinde daha yararlı olduğu, ders içeriğinde değiştirilmesi önerilen noktalar var ise bunların nedenleri ile ne olduğu, yeni derslerin programa eklenmesinin gerekli olup olmadığı ve diğer görüşlerin belirtilebileceği dört ana başlık yer almaktadır. Tüm bunlara ek olarak program koordinatörü veya direktör öğretim görevlileri ile kendi performanslarını değerlendirmelerini istediği görüşmeler yapmakta ve bu

⁷²Lehigh University, a.g.g., (2005).

görüşmelerde öğretimde karşılaşılan problemler, yeni uygulanabilecek yöntemler üzerine fikir alışverişinde bulunmaktadır.

Lehigh Üniversite ESL’de performans değerlendirme konusunda özellikle ön plana çıkan tüm öğretim görevlilerinin çalıştıkları süre içerisinde sürekli değerlendiriliyor olmasıdır. Bu değerlendirmeler sonucunda öğretim görevlilerine sürekli geribildirim verilmekte ve herhangi bir olumsuz durumda öğretim görevlisinin sözleşmesinin iptal edilmesi söz konusu olmaktadır.

3.8.5. Öğretim Görevlisi Performansını Değerlendirme Sonuçlarının Öğretim Görevlileri ile Paylaşımı

Lehigh Üniversitesi’nde idari değerlendirme sonuçlarının çoğunluğu öğretim görevlileri ile sözlü paylaşılırken, öğrenci tarafından yapılan değerlendirmeler idareye ve öğretim görevlilerine yazılı olarak ulaşmaktadır.

3.8.6. Öğretim Görevlilerinin Hizmet İçi Eğitimi

Lehigh Üniversitesi yerel ve bölgesel konferans ve seminerlere katılma konusunda öğretim görevlilerini desteklemektedir. Öğretim görevlilerinin özellikle birbirleri ile deneyimlerini paylaşmasına önem verilmekte, bu amaçla kurum içi seminerler düzenlemektedir.

3.8.7. Öğretim Görevlilerinin Çalışma Şartları

Lehigh Üniversitesi ESL’de öğretim görevlilerine dönemlik kontratlar yapılmakta, tam zamanlı (full-time) öğretim görevlisi istihdam edilmemektedir. Kontratta öğretim görevlisinin gireceği ders saati belirtilmekte ve bu ders saatine göre 2500 ile 3500 Amerikan Doları ücret verilmektedir.

3.9. Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve Lehigh Üniversiteleri

Karşılaştırmaları-Benzerlikler ve Farklar

3.9.1. Organizasyon Yapıları

Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve Lehigh Üniversiteleri İngilizce hazırlık programları organizasyon yapıları arasındaki fark ve benzerlikler TABLO 1’de özetlenmiştir. Tabloya ilişkin açıklamalar şöyledir:

Beykent Üniversitesi İngilizce hazırlık programı Türkiye’de araştırma kapsamındaki diğer üniversiteler arasında en az Öğrenci Destek Birimine sahip üniversitedir. Program kapsamında Bilgisayar Destekli Çalışma Merkezi ve Akademik Destek Merkezi bulunmaktadır.

Programda öğretim görevlileri takımlar halinde çalışmakta ölçme değerlendirme için Ölçme Değerlendirme Merkezi bulunmaktadır. Programda bir Müfredat Merkezi bulunmamakta, müfredat hazırlama işini YDYO müdür yardımcısı üstlenmektedir. Öğretim Görevlisi Eğitim Ünitesi bulunmamasına rağmen öğretim görevlileri için dönem dönem eğitim programları yapılmakta, bunlarında programlanması işini YDYO müdür veya müdür yardımcısı yürütmektedir.

İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce hazırlık programı organizasyon yapısını incelediğimizde, programda Beykent Üniversitesi, İngilizce hazırlık programında olduğu gibi Bilgisayar Destekli Çalışma Merkezinin ve Akademik Destek Biriminin olduğunu görmekteyiz. Bilgisayar Destekli Çalışma Merkezi bilgisayar ortamındaki materyaller ve internet kaynaklarının yanısıra Beykent Üniversitesinden farklı olarak öğrencilere İngilizce film izleme olanağı da sunmaktadır. Her iki üniversite de Akademik Destek Birimi öğrencilere bireysel ihtiyaçlarında yardımcı olmaktadır. Program Beykent Üniversitesindekinden farklı olarak Öğrenci Destek Merkezi olarak Bireysel Çalışma Merkezine sahiptir. Merkez öğrencilere bireysel destek vermenin yanısıra bünyesinde ödünç alınabilen seviyelendirilmiş okuma kitapları,

dilbilgisi ve diğer yardımcı kitaplar ve dinleme materyallerini barındırmakta, bu yolla Öğretim Kaynak Merkezi işlevini de yürütmektedir.

İstanbul Bilgi Üniversitesinde Beykent Üniversitesinde olduğu gibi öğretim görevlileri takımlar halinde çalışmaktadır. Üniversitede Beykent Üniversitesinden farklı olarak bir Müfredat Merkezi ve Öğretim Görevlisi Eğitim Ünitesi bulunmaktadır. Beykent Üniversitesinde kişilerin yürüttüğü işleri Bilgi Üniversitesinde ünitelerin yürütmesi üniversiteye kurumsal bir yapı kazandırmaktadır.

BUSEL İngilizce hazırlık programı, Öğrenci Destek Merkezi bünyesinde Beykent ve Bilgi Üniversiteleri İngilizce hazırlık programlarından farklı olarak Öğrenci Danışmanlık Birimine sahiptir. Öğrenci Danışmanlık Birimi; İdari Danışmanlık ve Eğitsel ve Bireysel Danışmanlık Birimlerini altında barındırmaktadır. İdari Danışmanlık Birimi sınavlar, okul kuralları ve yönetmelik gibi konularla ilgili bilgi sağlamakta, mazeret ve istekler için yazışmalar ve dönem izni için yazılı başvurularla ilgili işlemleri, Eğitsel ve Bireysel Danışmanlık Birimi ise diğer iki üniversitede Akademik Destek Merkezi'nin yerine getirdiği işleri yürütmektedir. Diğer iki üniversiteden farklı olarak, BUSEL İngilizce hazırlık programının İdari Danışmanlık Birimi'ne sahip olması programdaki öğrenci sayısının çokluğuna bağlanabilir. Çünkü birimin yerine getirdiği görevler şüphesiz Bilkent ve Bilgi Üniversitelerinde de yürütülmekte fakat kişilerin bireysel sorumluluklarına verilmektedir.

BUSEL İngilizce hazırlık programında da Beykent ve İstanbul Bilgi üniversiteleri İngilizce hazırlık programlarında olduğu gibi öğretim görevlileri takımlar halinde çalışmaktadırlar. Üç üniversitenin benzer takım sistemi ile çalışmalarına karşın bu takımların büyüklükleri ve sayıları arasında farklar vardır. Bu fark öğrenci ve öğretim görevlisi sayısına göre değişiklik göstermekte, sayı arttıkça takımları

büyüklikleri ve sayılar artmaktadır. BUSEL İngilizce hazırlık programında, İstanbul Bilgi Üniversitesinde olduğu gibi müfredat ve sınav hazırlama işleri ilgili birimler tarafından yürütülmekte, Eğitim Programı ve Sınav tek birim halinde, Hizmet İçi Eğitim Birimi ayrı bir birim olarak çalışmaktadır.

Lehigh Üniversitesi ESL, Türkiye’de araştırma kapsamında ele alınan üniversitelerin İngilizce hazırlık programları ile karşılaştırıldığında daha az öğrenci ve öğretim görevlisi kapasitesine sahiptir. Buna paralel olarak programın organizasyon yapısı daha az karmaşıktır. Direktörlüğe bağlı üç ana alt program bulunmakta, bu programlar tüm sınav, organizasyon vb. işlerini kendi bünyelerinde hatta çoğunlukla öğretim görevlisi bireysel olarak organize ederek yürütmektedir. Üç ana programa hizmet eden bireysel çalışma merkezleri de laboratuvarlardır.

Lehigh Üniversitesi ESL’de önceden belirlenmiş, sınırları kati olarak çizilmiş iş tanımları olan organizasyon yapısı, Türkiye’deki araştırma kapsamındaki üniversitelerin İngilizce hazırlık programlarında olduğu gibi görülmemektedir. Bu da dil eğitimine daha bireysel yaklaştıkları, bireylerin farklılaşan dil ihtiyaçlarına göre dil öğretme yöntem ve yollarını benimsedikleri konusunda önemli bir kanıttır.

TABLO1.

İngilizce Hazırlık Programları Organizasyon Yapıları Arasındaki Fark ve Benzerlikler

ÜNİVERSİTELER	Öğrenci Destek Merkezleri					Eğitim Üniteleri			
	Danışmanlık Merkezi	Bireysel Çalışma Merkezi	Bilgisayar Destekli Çalışma Merkezi	Öğretim Kaynak Merkezi	Akademik Destek Merkezi	Müfredat Ünitesi	Ölçme Değerlendirme Ünitesi	Takımlar	Öğretim Görevlisi Eğitim Ünitesi
BEYKENT			•		•		•	•	
BİLGİ		•	•	•	•	•	•	•	•
BİLKENT	•	•	•			•	•	•	•
LEHIGH		•	•	•	•*				

*Üniversite genelinde

3.9.2. Öğretim Görevlisi İstihdamı

3.9.2.1. Başvuru Önkoşulları

Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve Lehigh Üniversiteleri İngilizce hazırlık programlarında öğretim görevlisi istihdamı için başvuru önkoşulları arasındaki fark ve benzerlikler TABLO 2’de özetlenmiştir. Tabloya ilişkin açıklamalar şöyledir:

Beykent Üniversitesi İngilizce hazırlık programı öğretim görevlisi başvurularını adaylardan CV olarak veya EK 3’de yer alan basılı başvuru formunu doldurarak yapmaktadır. CV’nin adayların karakteri ile ilgili ipucu verdiği görüşü başvurularda CV’nin tercih ediliyor olmasının temel nedenidir⁷³. Programa öğretim görevlisi olarak başvurabilmek için herhangi bir alanda lisans derecesine sahip olmak yeterli olmasına rağmen İngilizce Öğretmenliği, İngiliz Dili Edebiyatı veya Amerikan Dili Edebiyatı mezunları ile bu alanlarda yüksek lisans derecesine veya öğretmenlik ile ilgili herhangi bir sertifikaya sahip adaylar öncelikli tercih edilmektedirler. Programa başvuru için deneyim şart değildir.

İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce hazırlık programı öğretim görevlileri başvurularını sadece CV yoluyla almakta, Beykent Üniversitesi İngilizce hazırlık programında olduğu gibi başvuru formu doldurma seçeneği bulunmamaktadır. Beykent Üniversitesinin İngilizce hazırlık programında ön koşul olarak zorunlu olmayan İngilizce Öğretmenliği mezunu olma, İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce hazırlık programında istihdam için ön koşuldur. Alan mezunu olup başvuran öğretim görevlisi adayları İngiliz Dili Edebiyatı veya Amerikan Dili Edebiyatı alanlarında yüksek lisans derecesine veya öğretmenlik ile ilgili herhangi bir sertifikaya sahip iseler Beykent Üniversitesinde olduğu gibi öncelikli tercih edilmektedirler. Program, Beykent Üniversitesinin aksine en az iki yıl deneyimi şart koşmakta, daha önce üst seviye gruplarında İngilizce öğretmiş adayları tercih etmektedir.

⁷³ Beykent Üniversitesi, Yönetici Görüşme, (2006).

BUSEL İngilizce hazırlık programı, öğretim görevlisi adaylarının başvurularını EK 6'da sunulan basılı formu elde teslim etme veya EK 5'te yer alan formu internet ortamında doldurup göndermek suretiyle kabul etmektedir. Program, Beykent ve İstanbul Bilgi Üniversitelerinin aksine CV ile başvuru kabul etmemektedir. Programda öğretim görevlisi istihdamı için adaylar ile ilgili olarak üniversitenin kendisinin belirlediği konularda bilgi almaktadır; bunu da üniversitenin hazırladığı bahsi geçen formlar aracılığı ile sistemli olarak gerçekleştirmektedir. Deneyim, Türk öğretim görevlisi adayları için Beykent Üniversitesinde olduğu gibi şart değil, fakat yabancı öğretim görevlileri için süresi en az dört yıl olmak kaydı ile şarttır. Deneyim kapsamında daha önceden üniversite düzeyinde öğreticilik yapmış olmak BUSEL İngilizce hazırlık programında istihdam için adayın öncelikli tercih edilmesini sağlamaktadır. İstanbul Bilgi deneyim kapsamında, deneyim sahibi olunan İngilizce seviyesini göz önüne alırken, BUSEL, bir üniversitenin İngilizce hazırlık programında çalışmış adayları tercih etmektedir.

Lehigh Üniversitesi ESL öğretim görevlisi başvurularını İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce hazırlık programı gibi sadece CV ile almaktadır. Üniversite kredisiz İngilizce dersleri için Beykent Üniversitesi İngilizce hazırlık programı gibi herhangi bir lisans programından mezun olmayı başvuru için yeterli görmekte, kredili dersler için ise İngilizce Öğretmenliği, İngiliz Dili Edebiyatı veya Amerikan Dili Edebiyatı mezunu olmayı şart koşturmaktadır. İstanbul Bilgi üniversitesi İngilizce hazırlık programında olduğu gibi üniversitenin programında öğretim görevlisi olarak çalışabilmek için en az iki yıl deneyime sahip olmak şarttır, fakat İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce hazırlık programından farklı olarak bu deneyimin yanında bir de İngilizce öğretmenliği ile ilgili bir sertifika sahibi olmak gereklidir, aksi takdirde minimum deneyim süresi 3 yıla çıkmaktadır. Üniversitede deneyim kapsamında İstanbul Bilgi ve Bilkent Üniversiteleri İngilizce hazırlık programlarıdaki gibi ne şekilde deneyim sahibi olduğundan öte, yabancı bir ülkeye seyahat etmiş olma ve ikinci bir dil öğrenmiş olma deneyimi önkoşuldur. Araştırma kapsamında ele alınan

üniversitelerin hiçbirinde böyle bir deneyim sahibi olmak aranmaz iken Lehigh Üniversitesinde aranmasının sebebi; birçok Amerikalının hayatları boyunca Amerika dışında bir yere seyahat etmemiş olmaları ve böyle bir deneyime sahip olmadıklarında ülkelerine gelip yabancı bir ülkede, yabancı dil öğrenenlerin yaşayacakları zorlukları anlayamayacak olmalarıdır. Yabancı dil öğrenme deneyimi şahsen yaşayan öğretim görevlileri öğrencilerini daha iyi anlayacaklar ve süreçte onlara daha iyi bir eğitim sunabileceklerdir.

TABLO2.**İngilizce Hazırlık Programları Öğretim Görevlisi İstihdamı için Başvuru Önkoşulları Arasındaki Fark ve Benzerlikler**

ÜNİVERSİTELER	CV	Başvuru Formu		ELT lisans derecesine sahip olmak zorunludur	Herhangi bir lisans derecesine sahip olmak yeterlidir	İngilizce öğretmenliği, İngiliz/ Amerikan dili edebiyatı mezunları tercih sebebidir	Yüksek lisans derecesi veya sertifika sahibi olmak tercih sebebidir	Deneyim	
		Basılı	İnternet ortamında					Süre	Kapsam
BEYKENT	•	•			•	•	•		
BİLGİ	•			•			•	2 yıl zorunlu	Üst seviye gruplarında tercih sebebi
BİLKENT		•	•		•	•	•	4 yıl zorunlu**	Üniversite seviyesinde tercih sebebi
LEHIGH	•				•		•*	3 yıl zorunlu veya 2 yıl + sertifika	Yurtdışı ve yabancı dil deneyimi-zorunlu

(*) Sadece kredili İngilizce dersleri veren program için

(**) Sadece yabancılar için

3.9.2.2. Seçim Basamakları

Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve Lehigh Üniversiteleri İngilizce hazırlık programlarında öğretim görevlisi istihdamı için seçim basamakları arasındaki fark ve benzerlikler TABLO 3'te özetlenmiştir. Tabloya ilişkin açıklamalar şöyledir:

Beykent Üniversitesi İngilizce hazırlık programı öğretim görevlisi istihdamı için yazılı ve sözlü olmak üzere iki basamaklı bir sınav yapmaktadır. Yazılı sınav adayların dilbilgisi ve kelime bilgilerinin yanısıra okuma ve yazma becerilerini ölçmekte, yazma sınavında sorulan soru yolu ile adayın ELT bilgisi de ölçülmektedir. Aday için belirlenen yazılı sınavda 70 barajı TOEFL sınavında 550 notuna denk gelmektedir. Sözlü sınavda ise adayın bilgi ve deneyimleri paylaşılır iken ELT bilgisi tekrar sınanmaktadır.

İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce hazırlık programı, Beykent Üniversitesi İngilizce hazırlık programı gibi iki basamaklı bir seçme yöntemi kullanmakta, ilk basamak olan yazılı bölümde sadece adaya bir yazma sınavı verilmektedir. Beykent Üniversitesi İngilizce hazırlık programı gibi dil, kelime bilgilerini ve okuma becerisini ayrı bir sınav ile ölçmemektedir. Öte yandan üniversitenin yaptığı yazma ve sözlü sınavların içeriği Beykent Üniversitesi ile benzer niteliktedir.

Araştırma kapsamında yer alan BUSEL İngilizce hazırlık programı Türkiye'de araştırma kapsamında yer alan diğer iki üniversite gibi iki basamaklı bir seçme yöntemi kullanmaktadır. Programın yazılı sınav içeriği Beykent Üniversitesi İngilizce hazırlık programı ile bölümler bazında aynı olmasına rağmen, yazma kısmı her iki üniversitedenden farklı olarak adayın ELT bilgisini ölçmemektedir. Yazma kısmında adaya genel bir konu verilerek, adayın İngilizcesi yazma yetisi de sınavarak ölçülmektedir. Sözlü sınavın, Beykent ve İstanbul Bilgi Üniversiteleri İngilizce hazırlık programları ile karşılaştırıldığında daha kapsamlı olduğu görülmektedir. Beykent ve İstanbul Bilgi Üniversiteleri İngilizce hazırlık

programlarında, sözlü sınavda adayın örnek bir ders hazırlaması istemez iken, BUSEL İngilizce hazırlık programında adaya örnek bir ders hazırlanmakta, bu ders ile ilgili de aday değerlendirilmektedir. Beykent ve İstanbul Bilgi Üniversiteleri İngilizce hazırlık programlarında, İngilizce hazırlık programı ve çalışma şartları ile ilgili, oryantasyon süreci dahilinde adaya verilen tanıtıcı bilgiler, BUSEL İngilizce hazırlık programında sözlü sınav esnasında verilmektedir.

Lehigh Üniversitesi, ESL programı Türkiye’de ele alınan üniversitelerin İngilizce hazırlık programlarının aksine yazılı bir sınav yapmamakta, adayı sözlü sınav yaparak öğretim görevlisi olarak işe almaktadır. ESL’in yazılı sınav aşamasına ihtiyaç duymamasının sebebi başvuru ön koşullarını daha ağır tutması olarak düşünülebilir. Başvuru aşamasında deneyim olarak en uzun süre deneyim şartı olan program Lehigh ESL’dir. Buna ek olarak seyahat ve yabancı dil öğrenmiş olma deneyimi de adayların başvuru aşamasında elenmesine yol açan noktalardan birisidir.

TABLO3.**İngilizce Hazırlık Programları Öğretim Görevlisi İstihdamı için Seçim Basamakları Arasındaki Fark ve Benzerlikler**

ÜNİVERSİTELER	Yazılı sınav var						1. Mülakat	2. Mülakat
	Dilbilgisi sınavı var	Kelime bilgisi sınavı var	Okuma sınavı var	Dinleme sınavı var	Yazma sınavı var			
					ELT konusu	Herhangibir konu		
BEYKENT	•	•	•		•		•	
BİLGİ					•		•	
BİLKENT	•		•			•	•	
LEHIGH							•	

3.9.2.3. Oryantasyon Programları ve Deneme Süreleri

Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve Lehigh Üniversiteleri öğretim görevlileri için hazırlanmış oryantasyon programları ve deneme süreleri arasındaki fark ve benzerlikler TABLO 4’te özetlenmiştir. Tabloya ilişkin açıklamalar şöyledir:

Beykent Üniversitesi İngilizce hazırlık programında işe kabul edilen öğretim görevlisinin oryantasyon programı kapsamında başka bir öğretim görevlisinin dersini izlemesinin istenmesinin yanısıra, kendisinin de dersi YDYO müdür veya müdür yardımcısı tarafından izlenir. Öğretim görevlisine sistem, bir toplantı ile tanıtılır. Üniversitede, işe yeni başlayan öğretim görevlisi için önceden belirlenmiş bir deneme süresi yoktur.

İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce hazırlık programında işe kabul edilen öğretim görevlisi Beykent Üniversitesinde olduğu gibi başka bir öğretim görevlisinin dersini izlemez, kendisinin dersi de sadece gerekli görülür ise izlenir. Öğretim Görevlisi sınıf dersine girmeden önce “tutorial”lar (birebir özel ders) ile görevlendirilir. Üniversite ve programla ilgili olarak öğretim görevlisi Beykent Üniversitesinde olduğu gibi bir toplantı ile bilgilendirilir. Üniversitede toplantı Beykent’e göre daha kapsamlıdır ve öğretim görevlisi Rektör ile de tanıştırılır. Deneme süresi bu üniversite de belirlenmemiştir.

BUSEL İngilizce hazırlık programında işe kabul edilen öğretim görevlisi Beykent ve İstanbul Bilgi Üniversitelerinde olduğu gibi sistem ve program hakkında bilgilendirilir ve buna ek olarak öğretim görevlisinin deneyimi 5 yılın altında ise derhal bir haftalık yoğun bir eğitim programına alınır. Beykent Üniversitesinde oryantasyon programı içerisinde yer alan ders izleme BUSEL’de bu kurs kapsamında başlar, deneme süresince hem kurs hem de ders izleme aralıklı olarak devam eder. Beykent ve İstanbul Bilgi Üniversiteleri İngilizce hazırlık programlarında

belirlenmiş bir deneme süresi olmamasına rağmen BUSEL İngilizce hazırlık programında deneme süresi 1 dönem veya 1 yıldır.

Lehigh, ESL’de oryantasyon programı kapsamında, araştırma kapsamındaki diğer tüm üniversitelerde olduğu gibi öğretim görevlisi sistem hakkında bilgilendirilir. Bunun dışında programlanmış bir oryantasyon programı diğer üniversitelerin aksine yoktur, program müdürü gerekli gördüğü durumlarda öğretim görevlisini bilgilendirir. Lehigh ESL’de, Beykent ve İstanbul Bilgi Üniversitelerinde olmadığı gibi belirlenmiş bir deneme süresi yoktur.

TABLO4.**İngilizce Hazırlık Programları Öğretim Görevlileri için Hazırlanmış Oryantasyon Programları ve Deneme Süreleri Arasındaki Fark ve Benzerlikler**

ÜNİVERSİTELER	Oryantasyon				Deneme Süresi
	İşe yeni alınan öğretim görevlisi diğer bir öğretim görevlisinin dersini izler	İşe yeni alınan öğretim görevlisinin dersi izlenir	İşe yeni alınan öğretim görevlisi sistem hakkında bilgilendirilir	İşe yeni alınan öğretim görevlisi kursa tabi tutulur	
BEYKENT	•	•	•		
BİLGİ		Gerek görülen durumlarda	•		
BİLKENT			•	•*	1 dönem** 1 akademik yıl ***
LEHIGH			•		

(*) Deneyimi 5 yılın altında olanlar ile 5 yılın üzerinde olup kursu alması uygun görülenler

(**) ICELT kursuna katılanlar

(***) ICELT kursuna katılmayanlar

3.9.2.4.Öğretim Görevlisi Performansını Değerlendirme ve Öğretim Görevlileri ile Paylaşma Yöntemleri

Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve Lehigh Üniversiteleri İngilizce hazırlık programlarında öğretim görevlilerinin performanslarını değerlendirme yöntemleri arasındaki fark ve benzerlikler TABLO 5'te özetlenmiştir. Tabloya ilişkin açıklamalar şöyledir:

Beykent Üniversitesi İngilizce hazırlık programında öğretim görevlisi performansı değerlendirilir iken, öğretim görevlisinin dersi izlenir ve yıl içerisinde verilen görevleri ne ölçüde yerine getirdiği ve kurum içerisinde düzenlenen çalışma atölyeleri ve seminerlere katılımı ve katkısı gözönüne alınır. Performansı ile ilgili olarak öğretim görevlisine yıl içerisinde aralıklı olarak geribildirim verilmesinin yanısıra yıl sonunda da kendisi ile genel olarak yıl içerisindeki performansı ile ilgili konuşulur.

İstanbul Bilgi Üniversitesinde İngilizce hazırlık programında öğretim görevlisi performansını değerlendirmek için Beykent Üniversitesi İngilizce hazırlık programında olduğu gibi öğretim görevlisinin dersi izlenir. Beykent Üniversitesi İngilizce hazırlık programında öğrencinin öğretim görevlisini değerlendirmesi ve öğretim görevlisinin kendi kendisini değerlendirmesi sözkonusu değil iken bu üniversitede öğrenci öğretim görevlisi performansını değerlendirir ve bu değerlendirme öğretim görevlisi tarafından toplu sonuçlar halinde görülür ve ayrıca öğretim görevlisi kendi performansını da değerlendirme imkanı bulur. Bilgi Üniversitesi İngilizce hazırlık programında performans değerlendirme Beykent Üniversitesi ile karşılaştırıldığında daha çok yönlüdür. İstanbul Bilgi Üniversitesinde, Beykent Üniversitesinde olduğu gibi öğretim görevlisi performansı ile ilgili olarak hem yıl içerisinde aralıklı olarak hem de yıl sonunda geribildirim alır.

BUSEL İngilizce hazırlık programında öğretim görevlisi performansını değerlendirme yöntemlerinden birisi, Türkiye'deki araştırma kapsamındaki diğer iki üniversiteki gibi öğretim görevlisinin dersinin izlenmesidir. Buna ek olarak Bilgi Üniversitesi İngilizce hazırlık programında olduğu gibi öğrenci öğretim görevlisini ve öğretim görevlisi de kendi kendisini değerlendirir, bu üniversitede farklı olan tüm bu değerlendirme sonuçlarının öğretim görevlisinin dosyasında yazılı olarak tutulması ve saklanmasıdır. Geribildirimler Beykent ve İstanbul Bilgi Üniversiteleri İngilizce hazırlık programlarında olduğu gibi hem yıl içerisinde hem de yıl sonunda verilmektedir.

Lehigh ESL'de, Türkiye'de üç üniversitede de izlenen yöntem olan öğretim görevlisi dersinin izlenmesi sözkonusu değildir. Ancak İstanbul Bilgi ve Bilkent Üniversitelerinde olduğu gibi öğrenci öğretim görevlisini, öğretim görevlisi de kendi performansını Lehigh, ESL programında değerlendirir ve Bilgi Üniversitesi İngilizce hazırlık programında olduğu gibi öğretim görevlisi, öğrenci değerlendirmelerini görme imkanı bulur. Performans değerlendirmeler yazılı olarak saklanmaz. Performans değerlendirme geribildirimleri ise programda yıl içerisinde aralıklarla yapılırken, Beykent, İstanbul Bilgi ve Bilkent Üniversiteleri İngilizce hazırlık programının aksine yıl sonunda yapılmaz. Bu da öğretim görevlilerinin ESL'de tam zamanlı çalışmıyor olmalarının bir sonucudur.

TABLO5.**İngilizce Hazırlık Programları Öğretim Görevlileri Performansını Değerlendirme ve Öğretim Görevlileri ile Paylaşma Yöntemleri Arasındaki Fark ve Benzerlikler**

ÜNİVERSİTELER	Öğretim görevlisinin dersi izlenir	Öğretim görevlisinin verilen görevleri zamanında yerine getirip getirmediği göz önüne alınır	Öğrenci öğretim görevlisini değerlendirir	Öğretim görevlisi öğrenci değerlendirmesinin sonuçları hakkında bilgilendirilir	Öğretim görevlisi kendi performansını değerlendirir	Performans değerlendirmeleri yazılı olarak tutulur	Yıl içerisinde aralıklarla performans hakkında konuşulur	Yıl sonunda performans hakkında konuşulur
BEYKENT	•	•					•	•
BİLGİ	•		•	•	•		•	•
BİLKENT	•		•		•	•	•	•
LEHIGH			•	•	•		•	

3.9.2.5. Öğretim Görevlilerinin Hizmet İçi Eğitimleri

Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve Lehigh Üniversiteleri İngilizce hazırlık programlarında öğretim görevlilerinin hizmetiçi eğitimleri arasındaki fark ve benzerlikler TABLO 6'da özetlenmiştir. Tabloya ilişkin açıklamalar şöyledir:

Beykent Üniversitesi İngilizce hazırlık programında kurumun kendi bünyesinde çalışma atölyeleri ve seminerler düzenlenmektedir. Program dışında başka bir kurum veya üniversite tarafından düzenlenen seminer, konferans, çalışma atölyesi vb. organizasyonlara katılım konusunda üniversite, öğretim görevlilerini kendilerine izin vererek desteklemektedir.

İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce hazırlık programında da, Beykent Üniversitesi İngilizce hazırlık programındaki gibi, kurum kendi bünyesinde çalışma atölyeleri ve seminerler düzenlemektedir. Bunun yanı sıra program, dışarıdan getirdiği uzmanlardan da öğretim görevlilerine eğitim aldırarak, başka bir kurum veya üniversite tarafından düzenlenen seminer, konferans, çalışma atölyesi vb. organizasyonlara katılması için öğretim görevlilerini Beykent Üniversitesi İngilizce hazırlık programında olduğu gibi öğretim görevlisine izin vererek ve katılım ücretlerini ödeyerek maddi olarak da desteklemektedir.

BUSEL İngilizce hazırlık programı, Beykent ve İstanbul Bilgi Üniversiteleri İngilizce hazırlık programlarından farklı olarak istihdam ettiği her öğretim görevlisinin bir kurs programına dahil olmasını sağlar. Kursa ek olarak Beykent ve Bilgi Üniversiteleri İngilizce hazırlık programlarındaki gibi kendi bünyesinde eğitimler düzenler ve dışarıda düzenlenen eğitimlere katılım konusunda da öğretim görevlilerini Bilgi Üniversitesi İngilizce hazırlık programında olduğu gibi maddi olarak ve izin vererek de destekler.

Lehigh, ESL’de ise kurum bünyesinde programlanmış herhangi bir seminer, çalışma atölyesi gibi eğitim programları düzenlememesine rağmen ihtiyaç duyulan konularda öğretim görevlileri birbirlerini yapılan toplantılardaki sunumlar yolu ile eğitmektedirler. Türkiye’de araştırma kapsamındaki diğer üniversitelerde olduğu gibi Lehigh’da ESL’de öğretim görevlilerini başka kurum ve kuruluşlarca düzenlenen eğitimlere katılma konusunda izin vererek desteklemekte, İstanbul Bilgi ve Bilkent Üniversiteleri İngilizce hazırlık programlarında olduğu gibi maddi destek vermemektedir.

TABLO6.**İngilizce Hazırlık Programlarında Öğretim Görevlilerinin Hizmet İçi Eğitimleri Arasındaki Fark ve Benzerlikler**

ÜNİVERSİTELER	Okul bünyesinde çalışma atölyeleri ve seminerler düzenlenir	İşe alınan her öğretim görevlisi bir kursa tabi tutulur	Okul dışındaki seminer, konferans vb. etkinliklere katılma konusunda öğretim görevlisi desteklenir		Okul dışından uzmanlar davet edilerek seminer, konferans vb. etkinlikler düzenlenir
			Maddi destek verilir	İzin verilir	
BEYKENT	•			•	
BİLGİ	•		•	•	•
BİLKENT	•	•*	•	•	•
LEHIGH	•			•	

(*) Deneyimi 5 yılın altında olanlar için zorunludur.

3.9.2.6. Öğretim Görevlilerinin Çalışma Şartları

Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve Lehigh Üniversiteleri İngilizce hazırlık programlarında öğretim görevlilerinin çalışma şartları arasındaki fark ve benzerlikler TABLO 'de özetlenmiştir. Tabloya ilişkin açıklamalar şöyledir:

Beykent Üniversitesinde bir öğretim görevlisi sözleşme gereği 24 ders saatine girmek ile yükümlüdür. Öğretim Görevlisi işe alınırken anlaşma sağladığı miktar kadar maaş almaktadır.

İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce hazırlık programında ise öğretim görevlisi 13 ders saati derse girer. Beykent ve Bilgi üniversiteleri İngilizce hazırlık programlarında ders saatleri arasındaki bu farkın ana nedeni Beykent Üniversitesi İngilizce hazırlık programında bir ders saatinin 50, Bilgi Üniversitesi İngilizce hazırlık programında ise 75 dakika olmasıdır. Bilgi Üniversitesi İngilizce hazırlık programında çalışan bir öğretim görevlisi belli bir “scala”ya göre aldığı maaşın yanısıra aylık yemek fişleri alır, kendisine üniversite tarafından özel sağlık sigortası yaptırılır ve üniversiteye gidiş geliş üniversite tarafından sağlanır. Programda çalışan yabancı öğretim görevlileri kira yardımı imkanından da bu üniversitede faydalanabilir.

BUSEL İngilizce hazırlık programında, bir ders saati Beykent Üniversitesi İngilizce hazırlık programında olduğu gibi 50 dakikadır fakat BUSEL İngilizce hazırlık programında çalışan bir öğretim görevlisi sözleşme gereği Beykent Üniversitesi İngilizce hazırlık programında bir öğretim görevlisinden daha az; 20 ders saati derse girer. BUSEL İngilizce hazırlık programında, İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce hazırlık programında olduğu gibi öğretim görevlileri için yemek yardımı ve okula gidiş geliş için servis otobüsü imkanı vardır, fakat İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce hazırlık programı öğretim görevlisine özel sağlık sigortası imkanı sunarken, Bilkent Üniversitesi yapılan özel sağlık sigortasının sadece bir miktarını

ödemekte, tamamını karşılamamaktadır. Üniversite İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce hazırlık programında olduğu gibi yabancı uyruklu öğretim görevlileri için kira yardımı yapmaktadır.

Lehigh ESL’de ise Beykent, İstanbul Bilgi ve Bilkent Üniversiteleri İngilizce hazırlık programlarında olduğu gibi her öğretim görevlisi için standart belirlenmiş ders saati sayısı yoktur, sayı her öğretim görevlisinin yaptığı sözleşmeye göre değişiklik göstermekte ve bu husus sözleşmede belirtilmektedir. Lehigh, ESL Türkiye’de araştırma kapsamında ele alınan üniversite İngilizce hazırlık programlarında bahsi geçen konularda hiçbir imkanı öğretim görevlilerine sunmamakta, öğretim görevlilerine anlaşılan ders saati karşılıkları maaş vermektedir.

TABLO7.**İngilizce Hazırlık Programlarında Öğretim Görevlilerinin Çalışma Şartları Arasındaki Fark ve Benzerlikler**

ÜNİVERSİTELER	Öğretim görevlisinin vermek zorunda olduğu ders sayısı	Yol yardımı vardır	Yemek yardımı vardır	Özel sağlık sigortası yardımı vardır	Ev kirası yardımı vardır
BEYKENT	24*				
BİLGİ	13**	•	•	•	•***
BİLKENT	20*	•	•	•****	•***
LEHIGH	Sözleşmeye göre değişiklik gösterir				

(*) Dersler 50 dakikadır.

(**) Dersler 75 dakikadır.

(***) Sadece yabancı uyruklu öğretim görevlileri

(****) Bir kısmı üniversite tarafından karşılanır.

3.9.3 Sonuç

Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve Lehigh Üniversiteleri İngilizce hazırlık programlarının organizasyon yapıları ve öğretim görevlisi istihdamları incelendiğinde tamamen benzerlik göstermemelerine rağmen genel yapı itibari ile birbirlerine benzemektedirler. Bu benzerlik Türkiye’de araştırma kapsamında ele alınan üniversitelerin İngilizce hazırlık programlarında daha dikkat çekici boyuttadır.

Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve Lehigh Üniversiteleri İngilizce hazırlık programları organizasyon yapıları birbirlerine benzemektedirler. Sahip olunan birimlerin sayısı, çeşitliliği ve büyüklükleri bu üniversitelerin İngilizce hazırlık programları organizasyon yapısındaki temel farkı ortaya çıkarmaktadır. İşin doğasından kaynaklanan benzerliklere karşın, programdaki öğrenci ve öğretim görevlisi sayısına paralel olarak bahsi geçen farklılık ortaya çıkmaktadır. İngilizce hazırlık programındaki öğrenci ve öğretim görevlisi sayısı arttıkça organizasyon daha karmaşık hale gelmektedir ve birim sayısı çoğalmaktadır. O yüzden ki, Beykent ve Lehigh Üniversiteleri İngilizce hazırlık programlarında kişilerin yürüttükleri işleri Bilkent ve İstanbul Bilgi Üniversiteleri İngilizce hazırlık programlarında birimler, üniteler veya merkezler yürütmektedir.

Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve Lehigh Üniversiteleri İngilizce hazırlık programlarında öğretim görevlisi istihdamındaki fark ve benzerlikler ise, bu programların öğretim görevlisi istihdam politikalarına yaklaşımdaki fark ve benzerliklerden kaynaklanmaktadır. Başvuruda CV kabul etmeksizin sadece başvuru formu ile öğretim görevlisi istihdam eden ve standart hizmet içi eğitim programları; ICELT ve DELTA gibi öğretim görevlilerini de belli bir standartta yetiştirmeyi hedefleyen BUSEL İngilizce hazırlık programı, araştırma kapsamındaki diğer üniversite İngilizce hazırlık programlarına göre daha fazla sınırları çizilmiş ve daha

standart bir öğretme yaklaşımı olduğu izlenimini vermektedir. Seyahat ve ikinci dil öğrenmiş olmayı şart koşan Lehigh Üniversitesi İngilizce hazırlık programı Türkiye’de araştırma kapsamında ele alınan üç üniversiteden bu yönü ile farklılaşmaktadır. Bu farklılığın sebebi, Amerika’daki bu üniversitenin İngilizce hazırlık programında kendi ana dilleri olan bir dili öğretmekte olmaları ve eğitim anlayışlarında öğrenciyi daha iyi tanıyarak ve kişisel çözümler getirmeye çalışarak daha öğrenen odaklı bir eğitim anlayışı benimsemeleri olarak görülebilir. Başvuru aşamasında hangi alandan mezun olduğu, yüksek lisans derecesine sahip olup olunmadığı ve hangi alanlarda yüksek lisans derecesine sahip olduğu ve sertifika programlarına katılıp katılmadığı konularına verilen önem üniversitelere göre farklılık göstermektedir. İstanbul Bilgi İngilizce hazırlık programı ve Lehigh ESL kredili dersler için sadece ELT mezunları başvurabilirken, araştırma kapsamındaki diğer üniversitelerin İngilizce hazırlık programlarında herhangi bir lisans derecesine sahip olmak yeterlidir. Fakat alan ile ilgili yüksek lisans ve sertifika sahibi öğretim görevlileri adayları araştırma kapsamındaki tüm üniversitelerin İngilizce hazırlık programlarında öncelikle tercih edilmektedirler.

Öğretim görevlisi seçme sürecinde Bilkent, İstanbul Bilgi ve Beykent Üniversiteleri İngilizce hazırlık programlarının oldukça benzer yazılı bir sınav uyguladığını görmekteyiz. Farklılaşmaları sözlü sınavda olmaktadır. Sözlü sınavda Bilkent Üniversitesi İngilizce hazırlık programında işe alım sürecinde aday öğretim görevlisine ders hazırlatılarak ders anlatırılması ile diğer iki üniversiteden ayrılmaktadır. Lehigh Üniversitesi ESL ise aday öğretim görevlisine yazılı sınav uygulamaması ile Türkiye’de araştırma kapsamındaki üniversitelerden ayrılmaktadır.

Öğretim görevlisi performansını değerlendirme sürecinde ise Türkiye’deki üç üniversitede öğretim görevlisinin dersi izlenir iken, A.B.D’nde ele araştırılan Lehigh Üniversitesi performans değerlendirme sürecinde böyle bir uygulama sözkonusu

değildir. Performans değerlendirme süreci her ne kadar farklı olsa da paylaşma konusunda İngilizce hazırlık programlarının yaklaşımları birbirlerine benzemektedir. Sadece BUSEL İngilizce hazırlık programında, performans değerlendirme sonuçları öğretim görevlisinin dosyasına konularak saklanmakta, uzun vadede kullanılabilir hale getirilmektedir.

Hizmet içi eğitim süreci BUSEL’de İngilizce hazırlık programında, diğer üç üniversite İngilizce hazırlık programları ile karşılaştırıldığında daha planlı ve sistemlidir. Fakat tüm üniversitelerin İngilizce hazırlık programları öğretim görevlilerini kişisel ve mesleki gelişimlerine önem vermekte ve onları desteklemektedir.

Çalışma şartları ve sağlanan imkanlara bakıldığında herhangi ek bir sosyal hak ve imkan tanımayarak, sadece ücret ödeyen İngilizce hazırlık programları olarak Beykent ve Lehigh Üniversiteleri görülmektedir. Lehigh’da durum öğretim görevlilerinin yarı zamanlı çalışıyor olmaları olarak açıklanır iken, Beykent Üniversitesi İngilizce hazırlık programında kurumsallaşmamanın bir sonucu olarak görülebilir.

Özetle, Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve Lehigh İngilizce hazırlık programları organizasyon yapıları ve öğretim görevlisi istihdamında benzerlik ve farkları ile birçok üniversitenin benzer İngilizce hazırlık programları ile ilgili de fikir vermektedir.

4. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Sonuç

Türkiye’de Beykent, İstanbul Bilgi ve Bilkent, A.B.D’nde Lehigh Üniversitelerinin İngilizce hazırlık programları organizasyon yapıları ve öğretim görevlisi istihdamı ve uygulamaları ve bu uygulamalar arasındaki fark ve benzerliklerin ortaya konulduğu bu araştırmada yapılan çalışmayı aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür.

Türkiye’de günbegün artan dil bilme gereksinimi, en fazla İngilizce öğrenme şeklinde kendisini göstermekte ve bu konuda ciddi boyutlarda yatırımlar yapılmaktadır. Bu gerçekten yola çıkılarak başlanan çalışmada, sektörün en ciddi dil eğitimi verenlerinden olarak görülen üniversitelerin İngilizce hazırlık programları ele alınmıştır. Dil öğrenme eylemi gerçekleştirilir iken başta kurulacak yapının sağlamlığı ve iyi planlanmışlığı, sonrasında dil öğreticilerinin önemi konuları iki önemli nokta olarak yapılan ön araştırmalarda ortaya çıkmış ve Türkiye’den seçilen üç vakıf üniversitesi ve A.B.D’nden seçilen bir üniversitenin İngilizce hazırlık programları örnek olarak seçilerek organizasyon yapılarının ve öğretim görevlisi istihdamlarının karşılaştırması yapılmıştır.

Araştırmada veriler toplanır iken çoğunlukla karşılıklı görüşme tekniği kullanılmış, programları kamuya açık kaynakları sıkça kullanılmıştır.

Beykent, İstanbul Bilgi, Beykent ve Lehigh Üniversiteleri İngilizce hazırlık programlarının organizasyon yapıları ve öğretim görevlisi istihdamı öncelikle ayrıntılı olarak ele alınmış, daha sonra elde edilen veriler karşılaştırılmıştır.

Yapılan karşılaştırmalara göre programların organizasyon yapıları benzer şekildedir. Araştırmalar sonucunda farklı oldukları görülen noktaların organizasyonların büyüklük farklarından ortaya çıktığı sonucuna varılmıştır.

İngilizce hazırlık programlarında öğretim görevlisi istihdamı, sürecin başlangıcından; öğretim görevlisinin programa başvurmak için gerekli önkoşullarından başlanmak sureti ile ele alınarak incelenmiştir. Başvurulardan sonra adayların hangi yollarla seçildiği, istihdam edilen öğretim görevlilerine uygulanan oryantasyon programı, performans değerlendirilmesi ve sonuçların öğretim görevlileri ile paylaşılma süreçleri ile hizmet içi eğitimleri ve çalışma şartları ayrı başlıklar halinde ayrıntılı bir şekilde ele alınmış ve araştırma kapsamındaki İngilizce hazırlık programları için karşılaştırma yapılmıştır.

Öğretim görevlisi adaylarının İngilizce hazırlık programlarında öğretim görevlisi olarak istihdam edilebilmeleri için CV veya başvuru formu ile başvurmaları gerektiği, başvurularda ELT mezunu olmaları, yüksek lisans derecesi veya ELT alanında sertifika sahibi olmaları gerekliliğinin üniversitelere göre değişkenlik gösterdiği görülmüştür.

Öğretim görevlilerinin istihdamı sürecinde yapılan sınavlar temelde yazılı ve sözlü olarak iki basamaklı olarak uygulanmakta olup, içerikleri üniversitelere göre değişiklik göstermekte, A.B.D’ndeki üniversite İngilizce hazırlık programında ise yazılı sınav yapılmamaktadır.

Öğretim görevlilerine uygulanan oryantasyon programı araştırma kapsamındaki üniversiteler arasında benzerlik göstermekte, fakat üniversiteler işi ne ölçüde planlı yaptıkları konusunda birbirlerinden ayrılmaktadırlar.

Performans değerlendirme, İngilizce hazırlık programlarının tümünde önem arz etmekte fakat uygulanma şekli farklılık göstermektedir. Bu konuda ortaya çıkan en önemli fark Lehigh Üniversitesi İngilizce hazırlık programının, Türkiye’deki tüm üniversitelerin İngilizce hazırlık programlarında performans değerlendirmede önemli bir yere sahip ders izleme yöntemini kullanmıyor olmasıdır. Buna karşın Lehigh İngilizce hazırlık programı da dahil olmak üzere performans değerlendirme sonuçlarının öğretim görevlisi ile paylaşılmasına, araştırma kapsamındaki tüm üniversitelerde önem verilmektedir.

Öğretim görevlileri için uygulanan hizmet içi eğitimlerde işin en planlı ve sistemli olarak BUSEL İngilizce hazırlık programında yapıldığı görülürken, Lehigh Üniversitesi İngilizce hazırlık programında konuya pek önem verilmediği dikkati çekmektedir.

Çalışma şartlarının öğretim görevlilerini ne ölçüde motive ettiği kuşkusuz bu çalışmanın konusu değildir, fakat bu çalışma ortaya koymuştur ki, çalışma şartları araştırma kapsamında ele alınan dört üniversitede önemli farklılıklar göstermektedir.

Beykent, İstanbul Bilgi, Bilkent ve Lehigh Üniversiteleri İngilizce hazırlık programlarının organizasyon yapıları ve öğretim görevlisi istihdamı üzerine yapılan bu araştırma hiç şüphesiz ileride konu ile ilgili yapılacak birçok çalışmaya kaynaklık edecektir.

4.2. Öneriler

4.2.1. Uygulayıcılar İçin Öneriler

Araştırmada elde edilen sonuçlara dayalı olarak, uygulayıcılar bir İngilizce hazırlık programı oluşturmada, araştırma kapsamında incelenen İngilizce hazırlık programlarını örnek alabilirler ve uygulamaların kendi programları için uygulanabilirliğini araştırabilirler.

4.2.2. Araştırmacılar İçin neriler

Araştırma, Türkiye ile A.B.D’nde diğer üniversitelerde dil hazırlık programlarında organizasyon yapısı veya ğretim görevlisi istihdamı üzerine yapılacak bundan sonraki araştırmalarda kaynak olabilir.

Ayrıca araştırma, araştırmacıları dil hazırlık programları üzerine yapılacak araştırmalara teşvik edebilir.

KAYNAKÇA

Kitaplar

Başbakanlık.(düz.). *Üniversite Reformu*. Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1999.

Başbakanlık. *Cumhuriyetin 75. Yılında Üniversitelerimiz, 1991Yılından Sonra Kurulanlar, Vakıf Üniversiteleri*, Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1998.

Bigen, Dr. Hasan Nihat (yazısı). *Avrupa Birliğine Entegrasyon Sürecinde Türk Üniversitelerinin Rolü*. Ankara: Başbakanlık Basımevi, 2000.

Demircan, Ömer. *Dünden Bugüne Türkiye’de Yabancı Dil*. İstanbul: Remzi Kitapevi, 1993.

Kızıltan, Ali. *Birleşik Amerika’da Eğitim ve İlkokul Planlaması, Yöntemler ve Eğilimler*, İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1967.

Köksoy, Prof. Dr. Mümin. *Yükseköğretimde Kalite ve Türk Yükseköğretimi İçin Öneriler*”, Ankara, 1997.

Tekeli, İlhan. *Eğitim Üzerine Düşünmek*. Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi, 2003.

Sürelî Yayınlar

Beykent Üniversitesi. *Teaching Staff Manual. 2004 – 2005 Academic Year School of Foreign Languages Prep. School*.

Bilgi Üniversitesi, *Hazırlık El Kitabı 2004 – 2005*. İstanbul.

..... *Staff Handbook 2003 – 2004*. İstanbul.

..... *English Preparatory Programs Staff Handbook 2003-2004*.
İstanbul.

TÜSİAD. *Yükseköğretimin Yeniden Yapılandırılması: Temel İlkeler*. İstanbul. 2003.

İnternet

Beykent Üniversitesi. “Adem Çelik Beykent Eğitim Vakfı ve Beykent Üniversitesi”. *Tarihçe*.

http://www.beykent.edu.tr/yeni_beykent/index.php?modul=ic_sayfa&sayfa=3
(20.07.2005).

..... *Uluslararası İşbirliklerimiz*.

http://www.beykent.edu.tr/yeni_beykent/index.php?modul=ic_sayfa&sayfa=126
(20.07.2005).

..... *Yabancı Diller Yüksekokulu*.

http://www.beykent.edu.tr/yeni_beykent/index.php?modul=akademik&birim=5
(20.07.2005).

Bilkent Üniversitesi. “English Language Preparatory Programme”. *BUSEL*.

<http://www.bilkent.edu.tr/~busel/elpp.htm>. (12.7.2005).

..... “Bilkent Üniversitesi Kısa Tarihçesi”. *Genel Bilgiler*.

<http://www.bilkent.edu.tr/bilkent-tr/general/tarihce.html>. 24. 08. 2005).

..... “Teaching Unit Structure”. *BUSEL Preparatory Programme*.
<http://www.bilkent.edu.tr/~busel/tu.htm> (20.05.2005).

..... “BUSEL Mission Statement”. *About BUSEL*,
<http://www.bilkent.edu.tr/~busel/bms.htm>. (10.08.2005).

..... “EFL/EAP Positions for Local / Native English Language
Instructors”. *BUSEL*. <http://www.bilkent.edu.tr/~busel/local.htm>. (18.08.2005).

..... “Professional Development Opportunities”, *BUSEL*,
<http://www.bilkent.edu.tr/~busel/pdo.htm> (08.09.2005).

Boğaziçi Üniversitesi, “1863-1971 Robert Koleji.” *Kronoloji*.
http://www.boun.edu.tr/about/chronology_tur.html. (09.07.2005).

..... “Tarihçe”, http://www.boun.edu.tr/about/history_tur.html,
(20.01.2006).

ETS. “IBT Next Generation TOEFL”, *Score Information*
http://upload.mcgill.ca/gps/TOEFL_Score_Comparisons.pdf (24.08.2005).

Galatasaray Lisesi. “Mektebi Sultani 1863 – 1923”. *Tarihçe*.
http://www.gsl.gsu.edu.tr/html_tr/000/002.html. (01.09.2005).

Gözler, Kemal (Haz.). “Türkiye Cumhuriyeti Anayasası.” *Türkiye Cumhuriyeti
Anayasası*. Bursa: Ekin Kitabevi Yayınları, 2004.
<http://www.anayasa.gen.tr/1982ay.htm>. (11.8.2005).

İstanbul Bilgi Üniversitesi. *İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce Programları*.
<http://elp.bilgi.edu.tr> (10.06.2005).

..... “Kuruluş”.

<http://www.bilgi.edu.tr/pages/statics.asp?id=3&mmi=3&stbl=sub1&r=8%2F23%2F2005+12%3A01%3A13+PM>. (24.8.2005).

..... *Sorular, Cevaplar*. <http://www.bilgi.edu.tr/pages/faq>, (23.08.2005).

..... *İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce Programları*.
<http://elp.bilgi.edu.tr> .(10.06.2005).

Özel Beyoğlu İtalyan Lisesi. “Özel Beyoğlu İtalyan Lisesi’nin Tarihçesi.”

http://www.ozelbeyogluitalyanlisesi.k12.tr/main_turkce.html. (01.09.2005).

Özkan, Kaan. “Betül Çotuksöken’le Cumhuriyet Döneminde Türkiye’de Öğretim ve Araştırma Alanı Olarak Felsefe Üzerine Söyleşi.” *Basında Maltepe Üniversitesi Makaleleri*, 2001, <http://www.maltepe.edu.tr/basinda/makaleler/felsefelogos.asp>. (09.07.2005).

Philadelphia, “Leading the way in Education, horticulture, public services and more”, *Philadelphia Firsts*,

http://philadelphia.about.com/cs/history/a/philly_firsts.htm, (20.01.2006).

Sarı, Raşit. “Yükseköğretim Sistemimiz ve Üniversitelerimiz.”

<http://www.ilkadimdergisi.com/148/kapak-rasitsari.htm>. (14.06.2005).

Lehigh University. “Colleges”. *Fast Facts – Lehigh At a Glance*.

<http://www3.lehigh.edu/about/lufacts.asp#academics> (13.7.2005).

..... “Program Description” *StepUp*.

<http://www.lehigh.edu/~inesl/home/frameset.htm?forwardURL=/~inesl/StepUp/home.htm> (31.7.2005).

..... “Welcome to the ESL Programme at Lehigh” .
<http://www.lehigh.edu/~inesl/home/frameset.htm?forwardURL=/~inesl/StepUp/home.htm> (01.08.2005).

Ted Konya Koleji. *Ted'in Kuruluşu*. 2004.
<http://www.tedkonya.k12.tr/default.asp?PO=Contents&ID=12>. (09.07.2005).

T.C Yükseköğretim Kurulu. “Rektörler Listesi.” *Üniversiteler*.
<http://www.yok.gov.tr/universiteler/ректорler.htm>. (11.8.2005).

..... “Yükseköğretim Kurumlarında Yabancı Dil Eğitimi-Öğretimi ve Yabancı Dille Eğitim Öğretim Yapılmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik”. *Yönetmelikler*. <http://www.yok.gov.tr/mevzuat/yonet/yonet26.html> (24.08.2005).

EKLER	SAYFA
1. GÖRÜŞME SORULARI (TÜRKÇE)	96
2. GÖRÜŞME SORULARI (İNGİLİZCE)	97
3. BEYKENT ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ İŞE ALIM BAŞVURU FORMU	99
4. BEYKENT ÜNİVERSİTESİ DERS İZLEME FORMU	104
5. BİLKENT ÜNİVERSİTESİ İNTERNET ORTAMINDA DOLDURULAN ÖĞRETİM GÖREVLİSİ İŞ BAŞVURU FORMU	106
6. BİLKENT ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ İŞ BAŞVURU FORMU	113
7. BİLKENT ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ İŞ SÖZLEŞMESİ	122
8. LEHIGH ÜNİVERSİTESİ İNGİLİZCE PROGRAMLARI ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU	124

EKLER

EK 1

GÖRÜŞME SORULARI (TÜRKÇE)

Öğretim Görevlileri

1. Öğretim görevlisi başvurusu için is başvuru formunuz var mı?
2. Öğretim görevlisi işe alım yazılı sınav içeriği ne şekildedir?
3. Öğretim görevlisi işe alım mülakatında ön plana çıkan konular ve değerlendirme kriterleri nelerdir?
4. Öğretim görevlisi performansı ne şekilde değerlendiriliyor?
5. Öğrenci öğretim görevlisini hangi kriterlere göre değerlendiriyor?
6. Performans değerlendirme sonuçları öğretim görevlileri ile paylaşılıyor mu?
Bu nasıl ve ne zaman yapılıyor?
7. İngilizce hazırlık programı kendi içerisinde eğitim programları düzenliyor mu?
8. Başka kurum ve kuruluşlarca eğitim, seminer vs. katılmak isteyen öğretim görevlileri kurumdan ne şekilde destek almaktadırlar?
9. Yabancı ve türk öğretim görevlilerinin çalışma şartları arasında farklar var mı? Varsa nelerdir?

EK 2

INTERVIEW QUESTIONS (ENGLISH)

Students

1. Who are your students? Undergraduates, master, post-graduates students? Nationalities? Ages? Any other people except from students-businessmen, teachers, etc.?
2. How many students are there in Step-up this year?

Programme

1. How long does it take for a student to cover, and be successful in Step up?

Students' Evaluation

1. How can a student exempt from English classes in your university?

Organizational Structure

1. Could you please describe the organization chart? Any testing centers, study centers, units, etc.?

Lecturers

1. How many lecturers are there at Step-up?
2. Do you have any written / oral exam to employ lecturers in your programme?
What are your assessment criteria?
3. Do lecturers have demo class before having been accepted to your school?
4. Should lecturers have any additional abilities or qualifications – out of their field as using computers, preparing web page, etc.?

EK 2 DEVAM

5. Is any induction programme carried out after employing the lecturers for their adaptation to school? If it is yes, how?
6. Do you have a job description of a lecturer in written? What are duties of a lecturer?
7. How do you evaluate the performance of the lecturers?
8. Any observations throughout the term? If yes, who does the observation – peer, supervisor, or anybody else?
9. Your meeting with lecturers to discuss to give feedback and advice written or orally?
10. Could you please give me some clues about a lecturer's contract? I mean job description of a lecturer, salary (any differences among the lecturers if any, according to what?), any fringe/employee benefits?
11. Any workshops for teachers to improve themselves provided at school or are they encouraged participating ones outside the school?

EK 3

BEYKENT ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ İŞE ALIM BAŞVURU FORMU

BEYKENT UNIVERSITY
SCHOOL OF FOREIGN LANGUAGES
Beylikdüzü Gürpınar E-5 Yol Ayrımı Beykent
34900 Büyükçekmece İSTANBUL-TÜRKİYE
Tel: +90(212) 872 64 32 (9 lines) Fax: +90 (212) 872 24 89

PERSONAL INFO FORM

SURNAME: _____ FIRST NAME/S: _____
DATE OF PLACE: _____ DATE OF BIRTH: _____
NATIONALITY: _____ MARITAL STATUS: _____
CURRENT ADDRESS: _____
VALID UNTIL: _____ TEL: _____
PERMANENT ADDRESS: _____
HOME TEL: _____ WORK TEL: _____
FAX NUMBER: _____ E-MAIL: _____
PASSPORT NUMBER: _____ PLACE OF ISSUE: _____
DATE OF EXPIRY: _____ WORK PERMIT IN TURKEY: YES / NO

WILL ANYBODY ACCOMPANY YOU DURING YOUR STAY IN İSTANBUL? YES / NO
IF YES, WHO ? SPOUSE / PARTNER / **CHILD/REN** (Please circle)
NAME AND SURNAME OF COMPANY: _____
PLACE OF BIRTH: _____ DATE OF BIRTH: _____
NATIONALITY: _____ PASSPORT NUMBER: _____

EK 3 DEVAM

BEYKENT UNIVERSITY
SCHOOL OF FOREIGN LANGUAGES
Beylikdüzü Gürpınar E-5 Yol Ayrımı Be Kent
34900 Büyükçekmece İSTANBUL-TÜRKİYE
Tel: +90(212) 872 64 32 (9 lines) Fax: +90 (212) 872 24 89

QUALIFICATIONS

Name of College or University	Degrees Honors or Ordinary	Graduation Month and Year Part/Full time	TEFL/TESL Qualification	Other qualifications

PRESENT EMPLOYMENT

NAME OF INSTITUTION:

ADDRESS:

TEL:

FAX: _____

E-MAIL: _____

POSITION HELD:

COMMENCING AND ENDING DATE OF CONTRACT:

NAME AND SURNAME OF DIRECTOR OF STUDIES :

MAY WE CONTACT YOUR DIRECTOR OF STUDIES AS REFERENCE?: YES / NO

BRIEF DESCRIPTION OF DUTIES INVOLVED:

EK 3 DEVAM

BEYKENT UNIVERSITY
SCHOOL OF FOREIGN LANGUAGES
Beylikdüzü Gürpınar E-5 Yol Ayrımı Beykent
34900 Büyükçekmece İSTANBUL-TÜRKİYE
Tel: +90(212) 872 64 32 (9 lines) Fax: +90 (212) 872 24 89

EMPLOYMENT RECORD

(Please start with the recent institution)

Name of Institution	Position Held, including duties	Personal Impression	Duration of work	Reason for leaving

PROFESSIONAL REFERENCES

1. NAME SURNAME: _____ ADDRESS: _____

TEL: _____ FAX: _____

E-MAIL: _____

2. NAME SURNAME: _____ ADDRESS: _____

TEL: _____ FAX: _____

E-MAIL: _____

EK 3 DEVAM

BEYKENT UNIVERSITY
SCHOOL OF FOREIGN LANGUAGES
Beylikdüzü Gürpınar E-5 Yol Ayrımı Beykent
34900 Büyükçekmece İSTANBUL-TÜRKİYE
Tel: +90(212) 872 64 32 (9 lines) Fax: +90 (212) 872 24 89

EXPERIENCE

Please give details of your special strengths in the field of EFL/ESL:

How would you describe yourself as a professional?:

Please give details of your approach to learner assessment:

Please give details of your general expectation of your prospective job:

Any further comments: _____

EK 3 DEVAM

BEYKENT UNIVERSITY
SCHOOL OF FOREIGN LANGUAGES
Beylikdüzü Gürpınar E-5 Yol Ayrımı Beykent
34900 Büyükçekmece İSTANBUL-TÜRKİYE
Tel: +90(212) 872 64 32 (9 lines) Fax: +90 (212) 872 24 89

MEDICAL INFORMATION

Please note that all applicants are subject to medical examination

ANY CHRONIC ILLNESS: YES / NO (Please circle) IF YES, DETAILS:

UNDER MEDICAL SUPERVISION: YES / NO (Please circle) IF YES, DETAILS: _____

ALLERGIES: YES / NO (Please circle) IF YES, DETAILS:

GENERAL

HAVE YOU APPLIED BEYKENT UNIVERSITY, SCHOOL OF FOREIGN LANGUAGES
BEFORE: YES / NO (Please circle) IF YES, WHEN?: _____

ARE YOU WILLING TO ACCEPT SINGLE-STATUS CONTRACT (UNACCOMPANIED):

ALL INFORMATION IN THIS APPLICATION FORM IS CORRECT TO THE BEST OF MY
KNOWLEDGE AND BELIEF.

SIGNATURE: _____

DATE: __ / __ /1999

EK 4

BEYKENT ÜNİVERSİTESİ DERS İZLEME FORMU

BEYKENT UNIVERSITY SCHOOL OF FOREIGN LANGUAGES PREP.SCHOOL 2004-2005 ACADEMIC YEAR LANGUAGE CLASSROOM OBSERVATION FORM				
LEVEL / CLASS:		DATE:		
LECTURER:				
OBSERVER:				
RATING SCALE				
4 - OUTSTANDING 3 - GOOD 2 - FAIR 1 - POOR				
A PREPARATION				
4	3	2	1	The lecturer had a clearly discernable lesson plan.
4	3	2	1	There was an appropriate balance of structured and open-ended / communicative activities.
4	3	2	1	The exercises and activities were introduced in context.
4	3	2	1	The lesson plan was geared toward real / authentic language use.
B LANGUAGE USE				
4	3	2	1	The lecturer used the target language in the classroom appropriately.
4	3	2	1	Use of English was appropriate to student needs.
C LESSON PRESENTATION				
4	3	2	1	The lesson was presented effectively and clearly.
4	3	2	1	The activities / exercises chosen to achieve the objectives were effective.
4	3	2	1	There were smooth transitions between activities.
4	3	2	1	The time allowance for activities was appropriate.
4	3	2	1	The amount of teacher talk and student talk was appropriate.
4	3	2	1	The type and amount of teacher feedback was effective.
4	3	2	1	Error correction strategy was appropriate to the level / language item.

EK 4 DEVAM

D CLASSROOM MANAGEMENT				
4	3	2	1	The use of small groups / pair work during each activity was appropriate.
4	3	2	1	The seating arrangement facilitated learning.
4	3	2	1	The use of audio-visual & technical materials was effective.
4	3	2	1	The lecturer divided his or her attention among students appropriately.
4	3	2	1	Student participation was on task.
E CLASSROOM ATMOSPHERE				
4	3	2	1	Student participation was active and lively.
4	3	2	1	The class atmosphere was warm, open and accepting.
4	3	2	1	The lecturer was sensitive to students' difficulties and abilities.
F USE OF TECHNOLOGY				
4	3	2	1	Use of technology (video, audio, web materials) was appropriate given to the material being presented.
4	3	2	1	Use of technology was particularly creative, i.e. it accomplished something that could not have been done as easily with other media.
COMMENTS				
STRENGTHS:				
WEAKNESSES:				
SUGGESTIONS FOR IMPROVEMENT:				
SIGNATURES				
LECTURER	OBSERVER		DIRECTOR	

EK 5

BİLKENT ÜNİVERSİTESİ İNTERNET ORTAMINDA DOLDURULAN ÖĞRETİM GÖREVLİSİ İŞ BAŞVURU FORMU

BILKENT UNIVERSITY SCHOOL OF ENGLISH LANGUAGE

06800 Bilkent ANKARA - TURKEY
Telephone: +90-312-2664476/2901712 - Fax: +90-312-2664320
<http://www.bilkent.edu.tr/~busel> e-mail: teacher@bilkent.edu.tr

Date and time at Bilkent University servers: 05/30/2005 10:25

Please indicate the post you are applying:			
Choose One <input type="button" value="v"/>			
Personal Details			
Surname	<input type="text"/>	First Names	<input type="text"/>
Title	Choose One <input type="button" value="v"/>	Nationality	<input type="text"/>
First Language	<input type="text"/>	Date of Birth (mm/dd/yyyy)	<input type="text"/>
Marital Status	Choose One <input type="button" value="v"/>	Place/Country of Birth	<input type="text"/>
Contact Addresses			
Current Address	<input type="text"/>	Permanent Address	<input type="text"/>
	<input type="text"/>		<input type="text"/>
	<input type="text"/>		<input type="text"/>
Country	<input type="text"/>	Country	<input type="text"/>
Postal/Zip Code	<input type="text"/>	Postal/Zip Code	<input type="text"/>
Valid Until	<input type="text"/>	Tel	<input type="text"/>
Tel: (Home)	<input type="text"/>	Passport Number	<input type="text"/>
Tel: (Work)	<input type="text"/>	Place Issued	<input type="text"/>
Tel: (Mobile)	<input type="text"/>	Expiry Date	<input type="text"/>
E-mail Addr:	<input type="text"/>		

Spouse or Partner			
Full Name at Birth	<input type="text"/>	Date of Birth	<input type="text"/>
Place/Country of Birth	<input type="text"/>	Nationality	<input type="text"/>
Date of Marriage	<input type="text"/>	Passport (eg. American)	<input type="text"/>
Passport Number	<input type="text"/>	Passport Expiry	<input type="text"/>
Spouse's Education & Qualifications	<input type="text"/>		
Spouse's Current Place of Work	<input type="text"/>		

Dependent Children			
Name	Date of Birth	Passport Number	Passport Expires
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Will your dependents want to accompany you to the post?(If yes, indicate who) (Not applicable for Turkish applicants)

Choose One

Qualifications Obtained		
College or University	Qualifications	Dates (month & year) from - to
<input type="text"/>	Degrees with subjects; Honors or Ordinary <input type="text"/>	Indicate if full-time or part-time <input type="text"/>

<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<p>Teaching and TEFL/TESL Qualifications (with subject(s))</p> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <p>Do you have qualified teacher status</p> <p>Choose One <input type="button" value="v"/></p>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<p>Other Relevant Qualifications</p> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

Languages		
Language	Spoken Ability	Written Ability
<input type="text"/>	Choose One <input type="button" value="v"/>	Choose One <input type="button" value="v"/>
<input type="text"/>	Choose One <input type="button" value="v"/>	Choose One <input type="button" value="v"/>
<input type="text"/>	Choose One <input type="button" value="v"/>	Choose One <input type="button" value="v"/>

Teaching Qualification(s)
Please answer the following questions about your teaching qualification(s):
How many hours of input did you receive?
<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Was there a practical teaching component? What input and practice did it involve?
<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Were you observed? Did you receive feedback? Did you observe others?
<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
What did the assessment component involve? Weighting of observations, assignments, etc.

--

Present Employment

Employer's Name & Address	<input type="text"/>	Post Held	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	Line Manager	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	Present Salary	<input type="text"/>
Country	<input type="text"/>	Date Commenced	<input type="text"/>
Postal/Zip Code	<input type="text"/>	Notice Required	<input type="text"/>
Tel:	<input type="text"/>	Fax:	<input type="text"/>
E-mail Addr:	<input type="text"/>	Brief Description of Duties(including subjects/age, range/class size)	
		<input type="text"/>	

Previous Employment Record

(in reverse chronological order i.e. most recent first. Please include periods of unemployment.)

Employers' Name & Address (Please include line managers' names)	Position Held/Subjects/Student Ages/Duties/Number of Hours Taught per week	Dates (month and year) from - to
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------

References

Please give the names and addresses of two **professional** referees in line manager capacity - including current employer - to be contacted in the final stage of the recruitment process.

Reference 1		Reference 2	
Name	<input type="text"/>	Name	<input type="text"/>
Address	<input type="text"/>	Address	<input type="text"/>
	<input type="text"/>		<input type="text"/>
Country	<input type="text"/>	Country	<input type="text"/>
Postal/Zip Code	<input type="text"/>	Postal/Zip Code	<input type="text"/>
Tel:	<input type="text"/>	Tel:	<input type="text"/>
Fax:	<input type="text"/>	Fax:	<input type="text"/>
E-mail Address	<input type="text"/>	E-mail Address	<input type="text"/>
Known in which capacity	<input type="text"/>	Known in which capacity	<input type="text"/>

Experience

Please give details of specific experience within the field of English for Academic Purposes (EAP): (institution/size of class/duties)

Please give details of any teaching materials, course development materials and publications you have produced:

Please give details of in-service training/development you have organized or attended:

Statement in support of this application

Please highlight those skills and abilities which you feel make the ideal candidate for the position on offer. Include details of how this position fits into your career development plans.

Interests

Health

Please note that ALL appointments are subject to a medical examination.

List any recent or chronic illness which may effect your ability to work overseas:

Are you currently under medical supervision?

Misc.

Are you ready to accept a single status contract (i.e. unaccompanied)?	Choose One <input type="button" value="v"/>
Have you applied to BUSEL before? If "yes", when?	Choose One <input type="button" value="v"/> <input style="width: 100%;" type="text"/>

Have you completed your military service? (Male Turkish applicants only)

Choose One

Resume (Optional)

You can paste a **text resume** in this box (optional) :

All information in this application is correct to the best of my knowledge and belief.

Please type the word "Yes" in the box to verify above statement.

Submit Form Data

EK 6
BİLKENT ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ İŞ BAŞVURU
FORMU

BİLKENT UNIVERSITY
SCHOOL OF ENGLISH LANGUAGE
06533, Bilkent ANKARA TURKEY
Telephone (90.312) 266 44 76 / 290 17 12 - Fax (90.312) 266 43 20
<http://www.bilkent.edu.tr/~busel> E-mail: teacher@bilkent.edu.tr

Please attach 1 passport size photograph.

Please indicate the post you are applying:

- EFL/EAP positions in the “English Language Preparatory Program”
- EFL/EAP positions in the “Faculty Academic English Program”

PERSONAL DETAILS FORM

SURNAME: _____

FIRST NAMES: _____

TITLE: (Dr/Mr/Mrs/Ms/Miss) _____

NATIONALITY: _____

FIRST LANGUAGE: _____

DATE OF BIRTH: _____

(date/month/year)

MARITAL STATUS: _____

PLACE/COUNTRY OF BIRTH: _____

CURRENT ADDRESS: _____

PERMANENT

ADDRESS: _____

POSTAL/ZIP CODE: _____ POSTAL/ZIP

CODE: _____

VALID UNTIL: _____

TEL: _____

EK 6 DEVAM

TEL: (HOME) _____
 PASSPORT NUMBER.* _____

TEL: (WORK) _____
 PLACE ISSUED: _____

TEL: (MOBILE) _____
 EXPIRY DATE: _____

E-MAIL: _____

SPOUSE OR PARTNER		DEPENDENT CHILDREN	
Full Name at Birth:		Names:	Date of Birth
Date of Birth:		1.	
Place/Country of Birth:		2.	
Nationality:		3.	
Date of Marriage:		Children's Passport Number *	Passport Expiry Date*
Education and Qualifications:		1.	
Passport (e.g. American):		2.	
Passport Number:		3.	
Passport Expiry Date:		Spouse/Partner's Current Place of Work	
Will your dependents want to accompany you to the post? YES/NO (if yes, indicate who) *			

not applicable for Turkish applicants

EK 6 DEVAM

• **QUALIFICATIONS OBTAINED:**

COLLEGE OR UNIVERSITY	QUALIFICATIONS	DATES (month and year) from - to
	DEGREES with subjects Honors or Ordinary	(Indicate if full-time or part time)
	TEACHING and TEFL/TESL QUALIFICATIONS (with subject/s) Do you have qualified teacher status? Yes/No	
	Other Relevant Qualifications	

TEACHING QUALIFICATION(s): Please answer the following questions about your teaching qualification(s):

1. How many hours of input did you receive?

EK 6 DEVAM

2. Was there a practical teaching component? What input and practice did it involve?

3. Were you observed? Did you receive feedback? Did you observe others?

4. What did the assessment component involve? Weighting of observations, assignments etc...

PRESENT EMPLOYMENT:

Employer's Name and Address : _____

Post held: _____

Line Manager: _____

Present Salary: _____

Country: _____ Postal/Zip Code: _____

Date Commenced: _____

Tel: _____ Fax: _____

Notice Required: _____

E-Mail: _____

Brief Description of Duties (including subjects/age range/class size):

EK 6 DEVAM

PREVIOUS EMPLOYMENT RECORD : (in reverse chronological order i.e. most recent first (please include periods of unemployment))

Employer's Name and Full Address (Please include line managers' names)	Position Held/ Subjects/ Student Ages/Class Size/Duties/Number of Hours Taught per week	Dates (month and year) from - to

EK 6 DEVAM

Employer's Name and Full Address (Please include line managers' names)	Position Held/ Subjects/ Student Ages/Class Size/Duties/Number of Hours Taught per week	Dates (month and year) from - to

EK 6 DEVAM

REFERENCES : Please give the names and addresses of two **professional** referees in line manager capacity - including current employer - to be contacted in the final stage of the recruitment process:

1. Name: _____

1. Name: _____

2. Address: _____

2. Address: _____

Country : _____ Postal/Zip Code : _____ Country : _____ Postal/Zip Code: _____

Tel : _____ Fax : _____

Tel : _____ Fax : _____

E-Mail : _____

E-Mail : _____

Known in which capacity: _____

Known in which capacity: _____

EXPERIENCE :

Please give details of specific experience within the field of English for Academic Purposes (EAP): (institution/size of class/duties)

EK 6 DEVAM

Please give details of any teaching materials, course development materials and publications you have produced : (Continue on separate sheet if necessary)

Please give details of in-service training/development you have organised or attended:

STATEMENT IN SUPPORT OF THIS APPLICATION : (Please highlight those skills and abilities which you feel make the ideal candidate for the position on offer: include details of how this position fits into your career development plans)

INTERESTS :

EK 6 DEVAM

LANGUAGES : State foreign languages spoken with level of ability - e.g. Fluent, working knowledge, limited

Language	Spoken Ability	Written Ability
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

HEALTH :(Please note: ALL appointments are subject to a medical examination)

* List any recent or chronic illness which may affect your ability to work overseas:

Are you currently under medical supervision? YES/NO If yes, give details:

* Are you ready to accept a single status contract (i.e. unaccompanied)? YES / NO
(* not applicable for Turkish applicants)

Have you applied to BUSEL before? YES / NO If yes, when _____

FOR MALE TURKISH APPLICANTS ONLY:

Have you completed your military service? YES / NO

All information in this application is correct to the best of my knowledge and belief.

SIGNATURE: _____

DATE: _____

EK 7

BİLKENT ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ İŞ SÖZLEŞMESİ

İŞ SÖZLEŞMESİ

Bu iş sözleşmesi, Bilkent Üniversitesi ile Öğretim Görevlisi arasında (sözleşmede 'Öğretim Görevlisi' olarak anılacaktır) tarihinde imzalanmıştır.

Öğretim Görevlisi, İş Kanunu hükümleri saklı kalmak koşulu ile, Üniversite tarafından İngiliz Dili Meslek Yüksekokulu'nda (İ.D.M.Y.O) İngilizce dersi vermek üzere aşağıdaki hükümler çerçevesinde istihdam edilecektir:

1. Bu sözleşme 29 Ağustos 2005 – 31 Ağustos 2008 tarihleri arasında geçerlidir. Sözleşme 31 Ağustos 2008 tarihinde, herhangi bir bildirme gerek olmaksızın kendiliğinden sona erer. İşveren gerektiğinde süresi dolmadan da sözleşmeyi feshedebilir.
2. Öğretim Görevlisi, 40 saatlik çalışma haftasında, 20 saat sınıf dersi vermekle ve kurumun öngördüğü diğer görevleri yerine getirmekle yükümlüdür.
3. Öğretim Görevlisi, **2005-2006 Akademik Yılında:**
 - 3.1 Madde 2 uyarınca çalışacak ve bunun yanı sıra madde 3.2 ve 3.3'de belirtilen yükümlülükleri yerine getirecektir.
 - 3.2 İDMYO eğitim programları çerçevesinde; Cambridge ESOL-ICELT (In-service Certificate in English Language Teaching) eğitim programına devam ederek, başarı ile bitirmekle yükümlüdür. İDMYO tarafından verilen bu program karşılığında bir yıl zorunlu hizmet yapacaktır. Zorunlu hizmet yılı 2006-2007 Akademik Yılında yerine getirilecektir. Bu program ile ilgili olarak ekteki taahhütnameyi imzalayacaktır.
 - 3.3 Akademik yıl boyunca 'gözlem süreci' ne ait koşulları başarı ile yerine getirmekle yükümlüdür.
4. Öğretim Görevlisi, **2006-2007 Akademik Yılında:**
 - 4.1. Madde 2 uyarınca çalışacak ve madde 3.2'de anılan zorunlu hizmet yılı yükümlülüğünü yerine getirecektir.
 - 4.2. İDMYO tarafından; Cambridge ESOL-ICELT eğitim programında öğrenilenlerin pekiştirilmesi ve öğretim görevlisinin daha ileri düzeydeki mesleki eğitim programlarına hazırlanabilmesi amacı ile kurs açıldığı takdirde, bu kurslara katılacaktır.
5. Öğretim Görevlisi, **2007-2008 Akademik Yılında** madde 2 uyarınca çalışacaktır.
6. Belirli süreli iş sözleşmesi yapılan Öğretim Görevlisi, belirsiz süreli iş sözleşmesiyle çalıştırılan emsalleri ile aynı iş koşullarında istihdam edilecektir.
7. Öğretim Görevlisi, iş sözleşmesi devam ettiği sürece; özel veya kurumsal başka bir işte, ücretli veya ücretsiz çalışmamayı taahhüt eder.
8. Öğretim Görevlisi, madde 3.2. kapsamında, eğitim programından ayrılması, başarısız olması ve/veya madde 3.3. gereğince 'gözlem süreci' koşullarını başarı ile yerine getirememesi durumunda sözleşmesinin Üniversite tarafından tazminatsız olarak fesh edilmesini, bu nedenle Üniversiteden hiçbir ad altında ücret veya tazminat talep etmeyeceğini kabul ve taahhüt eder.

John O'Dywer
İDMYO Müdürü

.....
Öğretim Görevlisi

İmza:.....

İmza:

EK 7 DEVAM

İŞ SÖZLEŞMESİ

Bu iş sözleşmesi, Bilkent Üniversitesi ile Öğretim Görevlisi arasında (sözleşmede 'Öğretim Görevlisi' olarak anılacaktır) tarihinde imzalanmıştır.

Öğretim Görevlisi, İş Kanunu hükümleri saklı kalmak koşulu ile, Üniversite tarafından İngiliz Dili Meslek Yüksekokulu'nda (İ.D.M.Y.O.) İngilizce dersi vermek üzere aşağıdaki hükümler çerçevesinde istihdam edilecektir:

1. Bu sözleşme 2008 – 31 Ağustos 2013 tarihleri arasında geçerlidir. Sözleşme 31 Ağustos 2013 tarihinde, herhangi bir bildirim gerek olmaksızın kendiliğinden sona erer. İşveren gerektiğinde süresi dolmadan da sözleşmeyi feshedebilir.
2. Öğretim Görevlisi, 40 saatlik çalışma haftasında, 20 saat sınıf dersi vermekle ve kurumun öngördüğü diğer görevleri yerine getirmekle yükümlüdür.
3. Öğretim Görevlisi, **2008-2009 Akademik Yılında** madde 2 uyarınca çalışacaktır.
4. Öğretim Görevlisi, **2009-2010, 2010-2011 ve 2011-2012 Akademik Yıllarında;**
 - 4.1 Madde 2 uyarınca çalışacak ve bunun yanı sıra madde 4.2'de belirtilen yükümlülüğü yerine getirecektir.
 - 4.2 Bilkent Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tarafından verilen 'Eğitim Yönetimi Tezsiz Yüksek Lisans Programı'na (MA Program in Education Management) ve bu programın içinde yer alan Cambridge ESOL/DELTA (Diploma in English Language Teaching to Adults) eğitim programına devam ederek, başarı ile bitirmekle yükümlüdür. Öğretim Görevlisi, bu Yüksek Lisans programı karşılığında bir yıl zorunlu hizmet yapacaktır. Zorunlu hizmet yılı 2012-2013 Akademik Yılında yerine getirilecektir. Bu program ile ilgili olarak ekteki taahhütnameyi imzalayacaktır.
5. Öğretim Görevlisi, **2012-2013 Akademik Yılında;** madde 2 uyarınca çalışacak ve madde 4.2'de anılan zorunlu hizmet yılı yükümlülüğünü yerine getirecektir.
6. Belirli süreli iş sözleşmesi yapılan Öğretim Görevlisi, belirsiz süreli iş sözleşmesiyle çalıştırılan emsalleri ile aynı iş koşullarında istihdam edilecektir.
7. Öğretim Görevlisi, iş sözleşmesi devam ettiği sürece; özel veya kurumsal başka bir işte, ücretli veya ücretsiz çalışmamayı taahhüt eder.
8. Öğretim Görevlisi, madde 4.2. kapsamında, Yüksek Lisans programı ve bu programın içinde yer alan DELTA eğitim programından ayrılması veya başarısız olması durumunda sözleşmesinin Üniversite tarafından tazminatsız olarak fesh edilmesini, bu nedenle Üniversiteden hiçbir ad altında ücret veya tazminat talep etmeyeceğini kabul ve taahhüt eder.

John O'Dwyer
İDMYO Müdürü

.....
Öğretim Görevlisi

İmza:.....

İmza:

EK 8
LEHIGH ÜNİVERSİTESİ İNGİLİZCE PROGRAMLARI ÖĞRENCİ
DEĞERLENDİRME FORMU

English as a Second Language – Fall 2004 semester
Additional Questions for Course Evaluations

Course Name_____ Section_____
Instructor_____

1. Which assignment (paper, speech, project, etc.) was the most valuable for your learning of English? Please be specific about **WHY** it was helpful.

2. If you were the teacher of this course, what would you **CHANGE** about this to make it **MORE** helpful to you? Please be specific.

EK 8 DEVAM

3. What other kind of new ESL course do you think the ESL Department should offer?

How would this new course help you to be more successful in your graduate or undergraduate program? Please be specific.

4. What other helpful comments would you like to add about the teacher and/or this course?